SUN-TZU

SAVAŞ SANATI

Türkçesi Adil Demir

KASTAŞ YAYINLARI

KASTAŞ YAYINEVİ

•

SAVAŞ SANATI

•

Çinli filozof savaşçı **SUN-TZU**'nun günümüzden
2500 yıl önce yazdığı **SAVAŞ SANATI** isimli bu eserin
13 bölümden oluşan **384 SAVAŞ TEORİSİ**
günümüze kadar tüm strateji uzmanlarının ve Harp Akademilerinin
temel kaynak kitabı olmuştur.
"SAVAŞMADAN KAZANMAK" prensibini
ana doktrin olarak alan bu eser:
Taktik ve stratejik savaşlara yol gösterdiği kadar,
günümüz ekonomik ve sanayi savaşlarına da kılavuzluk etmekte,
EKONOMİST ve **POLİTİKACILARA** da yol göstermektedir.

Thomas Cleary'nin 1910 basımlı
"**The Art** of War"
adlı eserinden
Adil Demir tarafından çevrilmiştir.

ISBN: 975-6544-36-8

Çeviri ©
ADIL DEMİR

•

Yayınlayan
KASTAŞ YAYINEVİ
Tel: 0212-5205970

•

Kapak Tasarım
RENK AJANS
M. TANJU AKAD

•

Baskı & Cilt
KUŞAK OFSET
Himaye-i Etfal Sokak
Yıldırım Işhanı No:1-2-3
Cağaloğlu - İstanbul
Tel: 0212-5274103

Dördüncü Baskı Aralık 2008

SUN-TZU

SAVAŞ SANATI

SAVAŞMADAN KAZANMAK DOKTRİNİ EKONOMİST VE POLİTİKACILARA YOL GÖSTEREN ESER

KASTAŞ YAYINEVİ
Himaye-i Etfal Sok. No: 6
Dr. Orhanbey İş Hanı Cağaloğlu – İstanbul
Tel: 0212 520 59 70 Fax: 0212 511 36 68
E-mail: kastasyayinevi@gmail.com

SUNUŞ

SAVAŞ SANATI BARIŞIN KİTABIDIR

Bundan yaklaşık iki bin beş yüz yıl önce ünlü filozof savaşçı Sun Tzu tarafından yazılmış olan Savaş Sanatı (Sunzi bingfa) adlı bu eser, savaş stratejileri tarihinin en prestijli ve etkileyici eseridir. Savaş Sanatı'nın teorileri iki bin beşyüz yıldır tüm askeri lider ve strateji uzmanlarına kılavuzluk ettiği gibi bugün de gerek Asyalı idareci ve politikacılara gerekse modern işadamlarına yol göstermektedir.

*Feodal toplumdan modern topluma neredeyse bir gecede geçme becerisini gösteren Japonya'da bilim adamları, Sun Tzu'nun klasik öğretilerini, modern çağın siyaset ve iş yaşamına büyük bir başarı ile uygulamışlardır. Gerçekten de bugün pek çok kimse, Japonya'nın bugünkü başarısında, Sun Tzu'nun ünlü '**Savaşmadan kazanmak en büyük başarıdır,**' doktrininin büyük rol oynadığı konusunda birleşmişlerdir.*

Savaş Sanatı bugünün iş dünyası içindeki bitmek bilmeyen rekabet konusunda gerek kişisel, gerekse uluslararası çekişme ve mücadelenin ana hatlarına ışık tutar. Kitabın okurlarına verdiği ana fikir yenilmez olabilmek, savaşsız zafer kazanmak, savaş ve rekabetin fiziğinin, psikolojisinin ve politikasının doğru analizi ile rakiplere karşı üstünlük kazanmanın yollarının anlaşılmasıdır. Kitap büyük bir dikkatle okunarak değerlendirildiğinde bugünkü acımasız iş yaşamında hemen her zaman benzer koşullarla karşılaşılabileceği görülecek ve Sun Tzu'nun derslerinin pratik kullanımının uygulama becerisine sahip işadamlarına sağlayabileceği yararlar kolaylıkla bulunacaktır.

Bence, Savaş Sanatı sadece askerlerin ya da tarih öğrencileri ya da araştırmanlarının yararlanacağı bir kitap

olmaktan çok bugünün dünyasındaki kullanım ve yararlanma alanını en çok iş dünyasındaki sınırsız savaş ortamında bulacak ve bu ikibinbeşyüz yıllık eseri okuyarak, doğru yorumlamayı becerecek akıllı iş adamlarının vaz geçilmez el kitabı olacaktır.

Sun Tzu'nun Savaş Sanatı incelendiğinde Doğu Asya'da, gerek psikolojinin, gerekse bilim ve teknolojinin temelini oluşturan Taoizm'den önemli ölçüde etkilendiği görülür. Hatta, bugünkü Uzak Doğu'ya özgü dövüş yöntemlerinin de Taoizm'den ve dolayısıyla Savaş Sanatı'ndan en azından esinlenmiş olacağını bize düşündürür. Bilindiği gibi Uzak Doğu dövüş yöntemleri de benzer felsefe içinde minimum güç kullanımı ile hasmına maksimum zarar vermeye, gereğinde geri çekilir gibi manevra yaparak düşmanı gafil avlamaya yöneliktir. Kitabımızın Savaş Sanatı bölümü tam anlamıyla okunduğunda bu savaş modelinin felsefesi daha iyi anlaşılacak ve Çin dövüş felsefesi olan 'savunma saldırısı' prensibi daha iyi anlaşılacaktır.

Çin tarihi boyunca Taoizm, insan düşünce ve davranışlarındaki dalgalanmaların belirleyici gücü olmuştur. Yaşamın, birbiriyle sürekli çelişen güçlerin karışımı olduğunu öneren Taoizm, maddesel ve zihinsel gelişmeyi öne çıkarır, teknolojik gelişmeyi vurgularken aynı gelişmenin yaratacağı tehlikelere de dikkat çeker; sürekli olarak insanlığın maddi ve manevi yönlerinin dengelenmesine çabalar. Siyaset alanında da Taoizm aynı şekilde hem yönetenin, hem de yönetilenin yanında durarak zamanın ihtiyaçları çerçevesinde iktidarların oluşmasına ya da yıkılmasına destek olmuştur. ***Bu nedenle Tao düşüncesini yansıtmakta olan Savaş Sanatı, sadece savaşın değil aynı zamanda barışın da kitabıdır.***

ADİL DEMİR

İSTANBUL ŞİŞLİ
26 Ağustos 2001

İÇİNDEKİLER

A- SAVAŞ SANATI BARIŞIN ANAHTARIDIR

Savaş Sanatı Ve Taoizm 9
Savaş Sanatının Yapısı ve İçeriği 25
Tarihi Çerçeve 38

B- SAVAŞ SANATI

(Tam metin olarak 13 Bölüm 384 Madde)

Bölüm I Planlama (25 Madde)..... 43
Bölüm II Savaşın Maliyeti (19 Madde)..... 46
Bölüm III Savaşta Strateji (19 Madde) 49
Bölüm IV Taktik (20 Madde) 52
Bölüm V Enerji (23 Madde) 54
Bölüm VI Gücün Kullanımı (34 Madde) 57
Bölüm VII Savaşta Manevra (37 Madde) 61
Bölüm VIII Taktik Değiştirme (14 Madde) 64
Bölüm IX Ordunun İlerlemesi (45 Madde) 66
Bölüm X Arazi Faktörü (31 Madde) 70
Bölüm XI Arazide Dokuz Konum (68 Madde) 74
Bölüm XII Ateşle Saldırı (22 Madde) 81
Bölüm XIII Casusluk Ve İstihbarat (27 Madde) 85

C- YORUMLARLA SAVAŞ SANATI

SAVAŞ SANATI YORUMCULARI 87
YORUMLARLA SAVAŞ SANATI 93-233

Kastaş Yayınları diğer savaş dizileri ve anılar 234-240

SAVAŞ SANATI VE TAOİZM

Eski bir Çin öyküsüne göre, bir zamanlar bir Çin soylusu, zamanının en ileri bilim adamlarından olarak kabul edilen üç kardeş otacıdan en gencine, aralarından en üstün olanın kim olduğunu sormuş.

Otacı cevap vermiş, "En büyük ağabeyim, hastalıkların ruhunu görüp, daha ortaya çıkmadan yok ettiği için, şöhreti evinin duvarlarından dışarı çıkmaz."

"Ortanca kardeşim, hastalıkları ortaya çıktığı anda yok eder, bu nedenle onun şöhreti de yaşadığı mahallenin dışına çıkmaz."

"Bana gelince, ben damarları açar, şuruplar hazırlar, masaj yaparım. Bu nedenle şöhretim her yere yayılır."

"Şimdi size sorarım hangimiz en üstün?"

Bu konu üzerine yorum yapan bir Ming dönemi bilgesi, "İşte, liderler, komutanlar ve ülkeyi yöneten tüm yöneticiler için bundan daha önemli bir kıstas bilmiyorum" der.

Yaşlı otacının sözlerine paralellik gösteren Sun Tzu'nun felsefesi de, aynı şekilde elinden geldiğince çatışmayı gereksiz kılmaya yöneliktir. Büyük ustanın ünlü deyişi, "Düşman ordularını savaşmadan yenmek en büyük ustalıktır," bu düşünceyi yansıtan en büyük örnektir.

Yine aynı otacının söylediği gibi Sun Tzu'ya göre de, savaşmanın çeşitli seviyeleri vardır. En usta komutan, düşman tuzaklarını boşa çıkartır; ondan daha az deneyimlisi, düşmanın destekçilerini yok eder; daha sonra geleni, düşmanın askeri güçlerine saldırır; en kötü komutan ise surlarla çevrili kentleri kuşatmaya kalkar.

Öyküdeki en büyük kardeşin hastalıkları önceden tedavisi nedeniyle kimse tarafından tanınmaması örneğinde

olduğu gibi, Sun Tzu da, eski çağlarda yaşamış en değerli savaşçı ve komutanların savaşları, aslında daha savaş başlamadan önce kazanmış olmaları nedeniyle tarihçiler tarafından yeterince bilinmediklerinin, bu nedenle de tarih tarafından gerektiği kadar değerlerinin anlaşılarak, ödüllendirilmediklerinin altını çizer.

Eldeki güçlerin minimum kullanımı ile maksimum başarıya ulaşmayı amaçlayan Sun Tzu'nun Savaşmadan Kazanma stratejisi, genel hatlarıyla Çin tarihinin popüler kültürlerini oluşturan Tedavi Sanatı ile Dövüş Sanatı'nın ilham kaynağı olan Taoist düşüncenin damgasını taşımaktadır.

Taoist düşüncenin Savaş Sanatı üzerindeki etkisi bilim adamlarınca yüzyıllardır incelenip yazılmakta ve Savaş Sanatı stratejisinin klasikliği Taoizm felsefesinin gerek felsefi, gerekse siyasi çalışmalarında da kabul edilmektedir.

Bundan yaklaşık ikibin beşyüz yıl önce, Çin'in içinde bulunduğu iç ve dış savaşlar sürecinde yazılmış olan Savaş Sanatı da yine aynı dönemde doğan Tao Klasiği Tao-te Ching (Yol ve Güç) ile birlikte aynı Çin hümanizm akımının sosyal koşullarından esinlenmiştir. Savaş konusuna duygusal olmaktan çok akılcı bir yaklaşım gösteren Sun Tzu bizlere, savaşmanın nedenlerinin doğru anlaşılmasının savaş sorununu ne şekilde çözüme kavuşturabileceğini, hatta çatışmaların daha ortaya çıkmadan ne şekilde önlenebileceğine kılavuzluk etmektedir.

Bilim adamları, Taoist düşüncenin Savaş Sanatı üzerindeki etkilerini yüzyıllardır yazmakta, buna karşılık Taoist düşüncenin felsefi ve siyasal doktrinleri de Savaş Sanatı stratejisinin klasikliğini kabul etmektedir. Savaş Sanatı'nın önerdiği bilginin yüceliği, bu bilginin sağlayacağı Yenilmezlik Yeteneği ve bunun sonucunda gelecek, 'Savaştan Caydırıcılık' da Taoist deyiş olan,"derin bilgi ve güçlü davranış"ın bir yansıması olarak kabul edilmektedir.

Savaş Sanatı'na göre, usta savaşçı çatışma psikolojisi ve mekanizmalarını öylesine iyi bilir ki, düşmanın her

hareketini derhal algılayıp, her olasılığa uygun en doğal manevrayı en az güç kullanımı ile uygular.

Eski çağların Taoist çalışmalarından, Chung-ho chi (Denge ve Armoni Kitabı) Taoist bilginin ve pratiğin savaşçı üzerindeki etkisini aşağıdaki sözlerle tanımlar:

Derin bilgi, sıkıntıyı sıkıntının oluşmasından önce, tehlikeyi tehlikenin oluşmasından önce, yok olmayı yok olmadan önce, belayı bela gelmeden önce kestirebilmektir.

Güçlü davranış, beden tarafından zorlanmadan önce bedeni eğitmekte, zihin tarafından idare edilmeden önce zihni hazırlamakta, dünya tarafından yönetilmeden dünya üzerinde çalışmakta, görevlerin baskısı altında kalmadan görevleri yerine getirmektir.

Derin bilgi prensibi ile sıkıntıyı düzene, tehlikeyi güvene, yok olmayı varolmaya, belayı başarıya döndürebilmek mümkündür. Güçlü davranış ile beden uzun yaşama, zihin ile derin düşünce yeteneğine, dünya barışa, görevler başarıya kavuşturulabilir.

Bu sözlerin de tanımladığı gibi, Tao ya da Zen düşüncesini benimsemiş Asya'lı savaşçılar ulaştıkları derin soğukkanlılık erdemini sadece ölüm fikrine zihinlerini hazırlamakta değil, ama aynı zamanda karşılarına çıkacak her türden değişik koşullar altında, zaman yitirmeden anında tepki gösterecek hassaslığa ulaşmakta kullanırlar.

Yine Denge ve Armoni Kitabı der ki:

Sessizlik içinde kavramak, çabalamadan başarmak, görmeden bilmek- bunların tümü Tao'nun duygu ve yanıtlarıdır. Sessizlik içinde kavramakla her şeyi anlamak, çabalamadan başarmak ile her şeyi başarabilmek, görmeden bilmek ile her şeyi bilebilmek mümkündür.

Hareket oluştuktan sonra hissedip anlamak, anlamak sayılmaz. Büyük çabalardan sonra başarmak, başarı sayılmaz. Gördükten sonra bilmek, bilmek sayılmaz. Bu üç durum hissetme ve karşılık vermekten uzaklaşmayı gösterir.

Gerçekten de olayları oluşmadan önleyebilmek, hissedebilmek ve görebilmek birbirlerine bağlı olarak geli-

şen yeteneklerdir. Hiçbir şey anlaşılmadan hissedilemez, karşılıksız hiç bir şey elde edilemez, hiç kimse fayda görmeyeceği bir yere gitmez.

Taoist düşüncenin amaçlarından biri de yaşamdaki çeşitli oluşumlara karşı en uygun hassaslığı ve karşılık verme yeteneğini geliştirmeye yardımcı olmaktır. Aynı akım altındaki Savaş Sanatı da öğrencilerine sayısız kaynak ve potansiyel sunar.

Aynı kavram içinde geliştirildiği düşünülen uzak doğu dövüş sanatı da yine Taoizm etkisi altında, M.Ö.3.Yüzyılda yaşamış olan efsanevi Sarı İmparator zamanına kadar geri gider. Efsaneye göre Sarı İmparator vahşi kabileleri, kendisine Taoist bir bilge tarafından öğretilen sihirli dövüş yöntemleri ile ele geçirir. Bu dövüş metodunun prensipleri de Sun Tzu'nun savaş bilimindeki bireysel savaş ve savunma tekniklerinin kaynağını oluşturur.

Sarı İmparator'dan bin yıl sonra, Çin'in içinde bulunduğu köle toplum modelini sona erdirerek Çin'e humanist yönetim kavramını tanıştıran savaşçı komutanlar da Taoist düşüncenin bir diğer önemli klasik eseri olan, analitik ve düşünsel öğretilerin verildiği *I Ching* adlı eseri yazmışlardı. *I Ching* özellikle dövüş sanatları ve klasik sanat için yol gösterici olmuştu. *I Ching'in* temel prensipleri Sun Tzu'nun savaş yöntemlerinde öne çıkarak geleneksel Taoist eğitimin bireysel savunma ve savaş teknikleri temellerini meydana getirmişti.

I Ching'ten sonraki en önemli Taoist belge *Tao-te Ching'dir.* Aynı Savaş Sanatı gibi M.Ö. birinci binin ortalarında Çin'i mahveden iç savaşlar sırasında kaleme alınan *Tao-te Ching* de savaş kavramı konusunda Savaş Sanatı'na oldukça paralel bir yaklaşım gösterir. Savaşın kazananlar için bile yıkıcı olduğunu, çoğu zaman üretimi engellediğini, zorunlu kalınmadıkça savaştan kaçınılması gerektiğini vurgular.

Tao öğretilerine inanan bir lider, dünyayı silahla zorlamaya kalkmaz, çünkü bu tür zorlama aslına geri döner, ordunun bulunduğu yerde sadece çalılar biter, büyük savaşları bereketsiz yıllar takip eder.

Silahlar uğursuz aletlerdir. Silahtan başka çözüm kalmadığında bile soğukkanlı olmak, açgözlülükten kaçınmak, zaferi kutlamamak yapılacak en iyi şeydir. Zaferi kutlayanların gözünü kan bürümüştür, ve bu tür insanların dünyaya yararı olamaz.

Benzer yaklaşım içindeki Savaş Sanatı da öfke ve açgözlülüğü yenilginin temel nedenleri olarak tanımlar. Sun Tzu'ya göre savaşı kazanan savaşçı, duygusallıktan uzak, soğukkanlı, kararlı savaşçıdır. Öfkeli, kızgın, öç alma peşinde olan savaşçı kaybetmeye mahkumdur. Tao-te Ching der ki;

Askerlikte başarılı olanlar askercilik yapmazlar, savaşta iyi olanlar kızmazlar, düşmanlarına karşı galip gelenler, düşmanlarına karşı herhangi bir duygu beslemezler.

Sun Tzu der ki; "Savunmada başarılı olanlar toprağın tüm derinliklerine saklanabilir, saldırıda başarılı olanlar ise göklerin en yüksek katmanlarında manevra yaparlar. Bu şekilde kendilerini koruyarak kesin zafere ulaşırlar."

Benzer yansımayı ticaret deyimlerinde de görebiliriz. "İyi tüccar hazinelerini saklayarak hiçbir şeyi yokmuş gibi gösterir," ya da "İyi usta iz bırakmaz." Bu deyimler, Tao klasiğinin ve geleneksel uzak doğu dövüş sanatının ilk öğrencileri olan Zen Budistlerince kendi sanatlarını ifade etmek amacıyla benimsenmiştir.

Tao Yasalarında siyasi örgütlenmenin gerek sivil gerekse askeri yönleri ile ilgili yazılar bulunmaktadır. Savaşan Eyaletlerin dramatik sonunu takiben iktidara gelen Han Hanedanı'nın başlarında yazıldığı bilinen ve Tao klasikleri arasında önemli bir yere sahip olan Huan Efendileri (Huainan-tzu) adlı kitapta bir tam bölüm Savaş Sanatı'nın temel öğelerini oluşturan Taoist savaş bilimine ayrılmıştır.

Savaş sanatında stratejinin anlaşılmazlığı en önemli unsurdur. Duruş belirsiz, hamleler öngörülemez olunca, hamleye hazırlık yapmak imkansızdır.

Bir komutanı savaşta yenilgiden uzak tutup, zafer kazandıran şey öngörülemeyen akılcılığı ile izi algılanamayan hareket tarzıdır.

Yalnızca durumu bilinmeyene etki edilemez. Bilgeler öngörülmezlik pelerinine saklanır, böylece duyguları algılanamaz; belirsizlik içinde hareket ederler, o zaman yolları kesilemez.

Savaş Sanatı'nda Sun Tzu, "Olabildiğince gizlen, öyle ki görünmez ol. Olabildiğince gizemli ol, öyle ki sesin bile işitilmesin. O zaman düşmanının kaderi senin elindedir." der.

Gerek Sun Tzu, gerekse Huan Efendileri bir araya gelerek çatışmanın ortaya çıkamayacağı, zaferin ise normal insanların gözüyle görülemeyeceği düşüncesindeki bir felsefi bakış üzerinde birleşirler. Sun Tzu'nun Savaş Sanatı gibi Huan Efendileri'nin stratejileri de, çatışmayı en son çare olarak ama yine de en katı kurallar altında, doğru bir liderlikle yapılması gereken bir operasyon olarak algılarlar.

Bir komutan kendi başına görmeli, bilmelidir. Bunun anlamı, komutanın başkalarının göremediğini görmesi, başkalarının bilemediğini bilmesidir. Başkalarının göremediğini görmek parlak zeka, başkalarının bilemediğini bilmek üstün zekadır. İlk kazanan parlak, üstün zekalılardır. Çünkü sadece onlar saldırılması olanaksız yerlerde savunma yapabilir, direnilmesi imkansız yerlere saldırabilirler.

Taoizm'in çok sıkı askeri kuralları ruhsal pratikle paralellik gösterir. Taoist öğreti ve eğitimde barış ve savaş kavramları geniş bir çerçeve içinde kullanılır. *I Ching* adlı eserde de belirtildiği üzere Taoist uygulamanın ana prensiplerinden birisi, hem fiziksel hem de psikolojik anlamlar içeren, "boşluk ve doluluk" yönetimidir.

Savaş Sanatı'nda tam bir bölümün ayrıldığı boşluk ve doluluk yönetimi, Taoist dövüş sanatının fiziksel uygu-

lamalarının kaynakçalarından olduğu gibi, askeri olsun sivil olsun hükümetlerin örgütsel ve sosyopolitik temellerini de oluşturur. Boşluk ve Doluluk anlayışını kesin başarının yolu olarak açıklayan Huan Efendileri düşüncelerini şu şekilde yansıtırlar:

Bu bir "Boşluk" ve "Doluluk" meselesidir. Astlar ile üstler arasında ayrılık varsa, komutanlar ve subayları birbirlerine etki edemiyorsa, birliklerde tatminsizlik oluşmuşsa, buna "Boşluk" denir. Sivil Yönetim akıllı, askeri yönetim iyi, astlar ile üstler tek bir düşüncede, istek ve enerjilerini birleştirmişlerse buna "Doluluk" denir.

Becerikli lider halkını enerjiyle besleyerek , başkalarının "Boşluk"larını da doldurabilirken; beceriksiz lider başkalarının "Doluluğu" önünde kendi halkının enerjisini boşaltır.

Adalet ve refah tüm halka ulaştığında, devlet çalışmaları ulusal krizlere çözüm olabildiğinde, göreve o pozisyona layık olanlar atandığında, planlama zayıf ve güçlü noktaları görebildiğinde, başarı kesindir.

Askeri güçlerin siyasal temelleri, ya da her örgüt ile ilgili sosyal temeller de *I Ching* adlı eserin öğretileri arasında yer alır. Savaş Sanatı'nda bu konuya özel önem verilmiş, kitabın ilk bölümü stratejik olarak rakiplere, etik değerlere, sosyal düzene, yönetimin popülaritesine ya da genel ahlaka ayrılmıştır. Sun Tzu'ya göre uygun koşullar altında küçük bir grup büyük bir gruba karşı galip gelebilir ve bu koşulları da adalet, düzen, dayanışma ile ahlak oluşturur. Bu husus da yine Huan Efendileri tarafından askeri strateji için vurgulanan önemli, öncü Çin düşünüşlerindendir.

Güç yalnızca geniş bir arazi ile büyük nüfus topluluğu değildir. Zafer sadece güçlü silahlarda değildir. Güvenlik sadece yüksek duvarlar ya da derin çukurlar meselesi değildir. Otorite sadece kesin emirler ile katı cezalar değildir. Yaşayabilen bir örgüt kurabilenler sayıları az da olsa yaşayabilirler, oysa can çekişen toplumlar büyük olsalar bile yok olurlar.

Bu konu M.Ö. Üçüncü yüzyılda yaşamış, Sun Tzu'nun öğretilerini takip ederek büyük bir şöhrete ulaşan, eski Çin'in en ünlü askeri strateji uzmanlarından Zhuge Liang tarafından da vurgulanmıştı.

> *Askeri operasyonların Tao'su savaşçıların uyumunda yatar. Asker arasında uyum olması halinde asker, üzerinde baskı olmasa da doğal olarak tüm gücüyle mücadele eder. Ama, askerle subaylar arasında itimat yoksa, savaşçılar kendilerini savaştan uzakta tutar; güven duyacakları emirleri duymayan asker gizli gizli konuşmaya ve eleştirmeye başlar. Orduda ikiyüzlülük çıktığında komutan eski bilge kralların tüm aklına bile sahip olsa, basit bir köylü sürüsünü bile yenebilmek olanaksız olur. Bu konuda eski bir atasözünü akıldan çıkarmamak gerekir," Askeri operasyon ateşe benzer; kontrolden çıkarsa kendini yakar, bitirir."*

Zhuge'nin dehası öylesine büyüktür ki, bütün yazıları, çizimleri ve kendisi hakkında yazılan her şey Taocu yasalarda yer alır.

> *Eski çağlarda iyi yöneticiler silahlanmadılar, iyi silahiananlar savaş hatları kurmadılar, iyi savaş hatları kuranlar savaşmadılar, iyi savaşanlar kaybetmediler, iyi kaybedenler ölmediler.*

Bu sözler, savaşın en son çare olduğu düşüncesini, Tao-te Ching'in bir devamı olan Savaş Sanatı'nın ana fikri olan, savaşmadan kazanmak doktrini'ni vurgulamaktadır. Zhuge Liang ayrıca Tao'nun klasik öğüdüne de büyük önem verir. "Silahlar kötü kehanetin araçlarıdır, bu nedenle kullanılması kaçınılmaz olmadıkça kullanılmamalıdır." Ancak Liang da Tao'nun tarihi tezi olan 'orijinal insanlık devrinin artık sona ermiş olduğu' düşüncesine katılmaktadır. Liang da Sun Tzu gibi iç savaş sorununa eğilmiş ve bu nedenle çalışmaları daha çok ülkenin gerek siyasal gerekse askeri emniyetine yönelik pratik öğretilerle akılcı yaklaşımlar üzerine odaklanmıştır.

Askeri meselelerin yönetimi sınırlardaki ya da sınır bölgelerindeki sorunların yönetimindedir. Bu yönetim tarzı, otorite ve askeri cesaretle, direnenlerin ve asilerin yok edilerek vatanın korunması ve ülke barışının sağlanmasıdır. Medeniyetin askeri hazırlığa ihtiyacının en büyük nedeni budur.

Hayvanların pençeleri ve dişlerinin amacı da budur. Eğlenirken birbirleriyle oynayıp, kızdıklarında da birbirlerine saldırırlar. İnsanların pençeleri ya da dişleri yoktur, insan bu amaçla zırh ve silah kullanarak kendini savunur.

Ülkeler de yine bu amaçla ordular besler, hükümdarlar aynı amaçla bakanlar kullanır. Yardımcılar güçlüyse, ülke güvendedir, yardımcılar zayıfsa ülke tehlikededir.

Burada Zhuge, Sun Tzu'nun liderlik düşüncelerini takip etmektedir. Sun Tzu'ya göre hem sivil hem de askeri liderlik en fazla önem verilmesi gereken unsurlardandır. Zhuge de, Sun Tzu ve Huan Efendileri'nin liderlik gücünün kişisel niteliklere ve popüler bilince bağlı olduğu düşüncesine katılmaktadır. Taoist düşünceye göre liderlik maddesel olduğu kadar ahlaki bir kavramdır; ahlaki gücün kendisini, hem insanın öz kontrolü hem de başkaları üzerindeki etkisi şeklinde gösterdiğine inanılır. Ulusal savunmanın gücü hakkında Zhuge şunları yazar:

Sonunda her şey komutanların askeri liderliğine olan güvene kalır. Popüler olmayan bir komutandan ne ülkesine fayda gelir ne de ordusuna.

Bir karakter tahlili yöntemine göre, popüler olmayan komutan halkını inkar eden komutandır. Sun Tzu, gönül birliğini güçlü olmanın ana kaynağı olarak vurgular. Sun Tzu'nun minimalist savaş felsefesi, toplumun ortak ilgi alanı fikrinden beslenir. Zhuge Liang yine Tao-te Ching'den alıntı yaparak akıllı savaşçının toplumun tümüyle ilgilendiğini belirtir. "Silahlar kötü kehanetin araçlarıdır, bu nedenle kullanılması kaçınılmaz olmadıkça kullanılmamalıdır."

Zhuge, stratejisi olmayan savaştan ve gerekçesi olmayan çatışmadan kaçınma düşüncesi ile Savaş Sa-

natı'nın yakın bir inanırı olduğunu gösterir. "Silah kullanmanın tek yolu, stratejisi önceden belirlenmiş operasyonlardır. Bulunduğun arazi ve iklim koşullarını dikkatle incele, halkının kalbine bak. Askerine teçhizatın kullanımı hakkında eğitim ver, ödül ve ceza yöntemlerinin açık olmasına özen göster, düşmanın stratejisini incele, yolunun üzerindeki tehlikeli geçitlere dikkat et, güvenli ve tehlikeli bölgeleri ayırt et, iki tarafın da koşullarını araştır, ne zaman ilerlemek ya da geri çekilmek gerektiğini iyi gör, koşulların zamanlamasına adapte ol, saldırı gücünü artırırken savunmanı kuvvetlendir, askerlerini yeteneklerine göre ödüllendir, zafer planları hazırla, ölüm ve yaşam meselesini göz önüne al. Ordunu, ancak tüm bunları yerine getirdikten sonra ve yalnızca tam güvene sahip komutanların komutası altında düşman üstüne gönderebilirsin."

Sun Tzu'nun Savaş Sanatı'na göre savaşta başarının anahtarı olan sürat ve koordinasyon sadece stratejik hazırlığa değil, liderliğin en büyük dayanağı olan psikolojik dayanışmaya da bağlıdır. Zhuge şöyle yazar:

> *Komutan, ülkesi için yararlı bir araçtır. Önce stratejiyi belirleyip, sonra da uygulamayı yöneten komutanın komutası akıntı içinde yüzmeyi başaran bir dal gibidir. Düşmanı ele geçirişi bir şahinin avına saldırısıdır. Sakinken gerili bir yay, harekete geçtiğinde çalışmaya başlayan bir makine gibi,durdurulmaya çalışıldığı yere girer, en güçlü düşman bile kendisine direnemez. Şayet komutanın görüşü yetersiz, askerleri hızlı değilse, üzerinde fikir birliği olmayan bir strateji, elinizde bir milyon kişilik bir ordu bile olsa düşmana gerekli korkuyu veremez.*

Sun Tzu'nun klasik eserinden, 'başarılı stratejinin en büyük el kitabı' olarak bahseden Zhuge, askeri örgütlenme ile ilgili kendi düşüncelerini Savaş Sanatı'nın ana temalarını toparlayarak özetler. Görüşleri genellikle Taoist gelenekten kaynaklanan savaşçı eğitimi ve ruhu üzerinde odaklanır.

Size düşmanlık göstermeyenlere kötü düşünceler beslemeyin. Size karşı çıkmayana saldırmayın. Bir mühendisin verimliliği yalnızca bir uzmanın gözleriyle ölçülebilir. Savaş planları yalnızca Sun Tzu'nun stratejisi ile hazırlanabilir.

Sun Tzu'yu takip eden Zhuge, beklenmedik baskınların ve süratin düşmanın oyununu bozmaktaki avantajlarını vurgular.

Planlama gizli, saldırı çabuk olmalıdır. Ne zaman bir ordu aynı avını kapmak üzere dalmakta olan bir şahin gibi düşmanını ele geçirir, bendini kıran bir nehir gibi savaşırsa, düşmanları onun önünde dağılıp gider. Buna ordu momentinin kullanımı denilir.

Daha önce de belirtildiği üzere Sun Tzu'nun Savaş Sanatı'nın ana temalarından biri de objektif olmaktır. Eserinde, karşılaşılacak durumlarla ilgili nasıl tutkusuz kalınması gerektiğini öğretir. Zhuge bu konuda da Sun Tzu ile aynı fikirdedir. Dikkatle hesaplanmış saldırının avantajlarını belirtir:

Savaşta usta asker sinirlenmeyen askerdir. Zaferde usta asker korkusuz askerdir. Bu nedenle akıllı olan savaşı önceden kazanır, oysa cahil asker kazanmak için savaşmak zorundadır.

Burada Zhuge, Sun Tzu'nun, yetersiz planlamanın, güç ve adam kaybıyla sonuçlanan harekatların sonuçları hakkındaki uyarılarını aynen yazar.

Bir ülke gerekli malzemeyi yüksek fiyatla almak zorunda kaldığında tükenmiş, malzemelerini uzun mesafelere taşımak zorunda kaldığında fakirleşmiştir. Saldırılar tekrarlanmamalı, savaşlar çoğaltılmamalıdır. Güç, kapasiteyle orantılı bir şekilde kullanılmalı, aşırı kullanmanın gücü tükettiği unutulmamalıdır. Gereksizden kurtul, ülken bu şekilde barış dolacaktır. Rekabet edemeyenden kurtul, ülken bu şekilde kazançlı çıkacaktır.

Zhuge, son olarak Tao-te Ching'in, Sun Tzu'nun Savaş Sanatı'nın ve Huan Efendileri'nin geleneğine uyarak zaferin anlaşılmaz olanın hakkı olduğunu yazar:

> *Başarılı saldırı, düşmanın kendisini nasıl savunacağını bilemediği saldırıdır. Başarılı savunma, düşmanın nasıl saldıracağını bilemediği savunmadır. Bu nedenle savunmada başarı yüksek duvarlara bağlanamaz.*
>
> *Bu nedenle yüksek duvarlar, derin su çukurları güvenliği garanti edemez. Sağlam zırhlar ve etkili silahlar da aynı şekilde güçlü olmayı garantileyemez. Düşman bir arada kalmayı tercih etmişse hazır olmadığı yerden saldır; düşman saldırı hattı kuruyorsa, seni hiç beklemediği yerde karşısına çık.*

'Bilinmez olurken bilmek' fikri pek çok kere zaferin anahtarı olarak yinelenmektedir. Bu strateji Taocu düşünüşle Savaş Sanatı arasındaki en güçlü bağlardan birini oluşturmaktadır.

Taoist felsefenin öğretilerinin getirdiği pratik yönleri anlamak bize çelişkili gelebilecek bir ikilemi anlama olanağı sağlar. Sun Tzu'nun bir yandan savaşı lanetleyip bir yandan da savaş stratejileri öğretmesi bir çelişki olarak algılanabilirse de bu konuya bir de Tao felsefesinin insan zekasına bakışı ile bakmak gereklidir.

Bir bakışın aynı anda birbirinden farklı açılardan değerlendirilmesi ünlü bir Taoist tekniktir. Çelişki ve ikilemler bu yöntemle çözüm bulur. Savaş Sanatı'nın ikilemine bir diğer örnek, Tao-te Ching'de yazılı acımasızlık ile iyiliğin Aklın Yolu olduğu temasında ortaya çıkar.

"Cennet ve cehennem insancıl değildir. Orada pek çok şey samandan kukla köpekler gibi kabul edilir. Bilgeler de insancıl değildir,onlar da halkı saman köpek gibi kabul ederler."diye yazmıştır, Tao-te Ching'in ünlü filozofu. Batılı bir araştırman 1950lerdeki Kore Barış Anlaşması'nın hemen ardındaki günlerde bu yazıdan 'Canavarın geminden kurtulması' olarak bahsetmişse de, Taoistler açısından bu hiç de insanlık dışı olarak algılanmamış tam tersine Budist

öğretide olduğu gibi bir objektiflik çalışması olduğu belirtilmiştir.

Modern akıma göre de bu tür bir düşünce bir psikolog ya da sosyoloğun, ülkelerin davranışları, düşünceleri ve beklentilerinin bağımsız akılcı kararların biraraya gelmesinden çok, çevresel faktörlerin etkisi altında, gerek bireysel gerekse toplumsal kontrolün ötesindeki değerlerden kaynaklandığı tezine benzer bir düşünceden öteye gidemez.

Sun Tzu'nun klasik eserinde de belirtildiği üzere Savaş Sanatı'nda belirtilen olgu kan dökücülükten çok toplum psikolojisinin gücünü anlamaya yöneliktir. İnsanların hangi türden duygularla yönlendirilebileceğini anlamak bu gücü kullanmayı arzulayanlar kadar bu güçten kaçınmak isteyenlere de büyük yarar sağlar.

Bu ışık altında bakıldığında Savaş Sanatı'nın silahlanmaya davetten çok koşullama üzerine bir çalışma olduğu görülür. Çatışmaların siyasal, psikolojik ve maddi faktörlerini bu şekilde tüm derinliğiyle analiz etmekteki Sun Tzu'nun mesleki amacı savaşı teşvik etmekten çok savaşın minimize ediierek kısa kesilmesini sağlamaktır.

Tao-te Ching bu konuda da Savaş Sanatı ile paralellik gösterir:

> *Elimde tuttuğum ve ödüllendirdiğim üç hazinem var. Birisi şefkat, ikincisi tutumluluk, üçüncüsü ise başkaları üzerinde öncelik iddia etmemek. Şefkatten cesaret doğar, tutumluluk bize görüş sahası sağlar, başkaları üzerinde öncelik iddiasından kaçınma da yaşam güvenliği getirir. Şefkati, cesareti ve tutumluluğu bırakan, alçakgönüllülüğü terk ederek saldırganlığı tercih eden kısa zamanda yok olur. Savaşta şefkat zafere ulaştırır, savunmada şefkat ise güvenliği sağlar.*

Klasik eserinde Sun Tzu Hoca askeri saldırıyı "durdurulmadıkça kendini yakacak bir ateşe" benzetir ve kendisine ait 'çatışmasız başarı' stratejisinin her zaman elde edilmesinin her ne kadar kolay değilse de 'üstün etkililik'

stratejisinin genellikle anlamsız vahşet ve yok olmayı minimize edebileceğini bizlere öğretir. Taoist düşünceye göre başarı çoğunlukla hiç bir şey yapmadan kazanılır; Savaş Sanatı stratejisi de neyin, ne zaman yapılmaması gerektiğini bilmenin, neyi, ne zaman yapmayı bilmek kadar önemli olduğunun altını çizer.

Egzotik uzak doğu savaş sanatının dikkat çekmeme, bilinmez ve tutulmaz olma gibi niteliklerini içeren Hareketsizlik Sanatı, Taoism'in Varlık Bilimi'nden kaynaklanır. Yine uzak doğu dövüş ve kültür tekniklerini içeren Hareket Sanatı da Taoism'in Yaşam Bilimi'nden kaynaklanır. Varlık Bilimi genelde zihin ile ilgilenirken, Yaşam Bilimi enerji kullanımını içermektedir. Savaş Sanatı'nın tam anlamı bu iki kavramın dengesindedir.

Daha ileri çağlarda,bu konu hakkındaki belirleyici Taoist görüş Ming Hanedanı'nın (1368-1644) dört olağanüstü kitabından biri olan Batı Yolculuğu (Hsi-yu chi) ile ölümsüzlüğe kavuşmuştur. Batı Yolculuğu, Moğol saldırıları altındaki eski Çin'de Tao düşüncesinin önemli doktrinlerini hiçe sayarak, yaşam bilimini incelerken varlık bilimini ihmal etmenin, maddesel gelişmenin üzerinde dururken psikolojik gelişmenin ihmal edilmesinin ya da Sun Tzu'nun öğretilerine göre zekasız güç sahibi olmanın ne gibi sonuçlar ürettiğine en güzel örneklerden biridir.

Bu kitaptaki baş kahraman karşılaştığı bir maymun medeniyetinin başına geçen sihirli bir maymun kraldır. Sonuçta maymun kral dünyayı karıştıran bir şeytanı yenerek, şeytanın kılıcını çalar.

Şeytan'ın kılıcı ile ülkesine geri döndüğünde, kılıç kullanmada ustalaşarak silahşor olur. Hatta ülkesindeki diğer maymunlara da oyuncak kılıçlar yaptırarak savaş oyunları oynatır.

Ancak, ülkesinin komutanı olan bu savaşçı maymun maalesef kendisini kontrol etmekte başarısız olur. Kafasında uyanan bir düşünceye kapılarak kendilerinin oyuncak silahlarla savaş oyunu oynamalarının komşu ülkelerce ger-

çek savaş çalışması olarak algılandığı düşüncesine kapılır ve bu sefer kendisi de gerçek bir silahlanma yarışına girişir.

Bu Onüçüncü Yüzyıl eseri ne kadar da günümüzü yansıtıyor değil mi?

Öyküdeki maymun kral elindeki gücü akılsızca kullanmayı, doğal düzeni bozarak ortalığı birbirine kattıktan sonra kendini yok edecek tuzağa kendi kendine düşmesini anlatır. Tuzağa düştüğünde ise içinde kaynaklanan dayanılmaz arzuyu yitirerek, varlık bilimini araştırmaya yönelir. Dikkatini akılcılık ve birleşmeye toplar.

Maymun'un düşüşü Buda ile karşılaştığında başlar. Tao'cu din adamları kendisine içindeki yaratıkla savaşması gerektiğini söylerler ve Taoist eser I Ching'de belirtilen Ruh Simya Kazanında pişmesini öğütlerler, ancak maymun kral bu gelişmeden kaçar.

Buda, maymunun gururunu kainatın karşı konulmaz görecelilik kanununu kendisine açıklayarak ele geçirir ve maymunu beş element dağına hapsederek kibirinin sonuçlarından acı çekmeye mahkum eder.

Beş yüzyıl sonra Budist tarihçi Kuan Yin yaptıklarından pişman olmuş maymunun yattığı hapishaneye giderek şunları yazar:

Ne kadar kötü ki sihirli maymun halkına hiç hizmet etmedi;
Akılsız bir kahramanlık gösterişine kapıldı.
Çılgın bir yürekle çevresini yakıp yıkarak
Ölümsüzlerin toplantısında;
Büyüklük tutkusunun kasırgasıyla egosunun peşine kapılıp
Mutluluk cennetine koştu.
Yüzbinlerce askerin arasında,
Kendisine direnecek yoktu;
Gökyüzündeki en yüksek cennet katında
Ürkütücü bir varlıktı o.
Ancak ne zaman ki şaşırtıcı Buda ile karşılaştı,
Merak ediyoruz, artık kim bilir ne zaman yeniden ortaya çıkarak aynı şeyleri yapmaya kalkabilecek?

Şimdi maymun artık serbest bırakılması için azizlere yalvarmaktadır. Azizler kendisini bir şartla serbest bırakacaklarını söylerler; artık tüm gücünü yalnızca aydınlanma peşine düşmekte kullanacaktır. Ancak bu aydınlanma sadece kendisi için değil tüm toplum için olacaktır. Son olarak aziz, maymunu uzun yoluna çıkmak üzere serbest bırakmadan önce bir tedbir alarak maymunun başına bir halka geçirir. Bu halka maymun tutkuya kapılarak yanlış bir davranışa kalkıştığında başını sıkarak dayanılmaz bir acı verecektir.

Savaş Sanatı yüzlerce yıldır, stratejinin en önemli klasik eserlerinden biri olarak bilinmektedir. Ancak bizce bu eserin en önemli bilgeliği Sun Tzu'nun kendi eserini okuyan her savaşçının başına geçirdiği halkadadır. Tarih bu halkayı unutan savaşçıların başının nasıl bir sihirli güç tarafından sıkıldığını gösteren örneklerle doludur

SAVAŞ SANATI'NIN YAPISI VE İÇERİĞİ

Tao öğretilerinin felsefi ve siyasal etkisi altındaki Sun Tzu'nun Savaş Sanatı, Tao klasiği Tao-te Ching adındaki eserle bir başka açıdan da paralellik gösterir.
Her iki eserde de önerilen deyişler destan kahramanlarını andıran bir bilgenin ağzından söylenmektedir. Kitaplarda bir bilge bizlere seslenerek kendi öğretilerinin yerine getirilmesi halinde başarının, aksi taktirde ise başarısızlığın mutlak olduğunu söylemekte ve önerilerini tartışma kabul etmez bir uslup ile iletmektedir.

Taocuların bir kısmı Tao-te Ching'in yazarı tarafından yaratılmayıp, daha çok eski deyişlerin derlenmesi ve bir araya getirilmesi şeklinde hazırlandığını ileri sürmüştür. Aynı düşünce Savaş Sanatı için de öne sürülebilir. Sonuç olarak her iki eserin de benzer kaynaklardan esinlendiği fikri bugün bilim adamlarınca yaygın olarak kabul edilmektedir.

Savaş Sanatı'nın birinci bölümü Planlama'nın önemini vurgulamaya ayrılmıştır. I Ching'de de belirtildiği üzere, "Liderler herhangi bir şeyi yapmadan önce mutlaka planını hazırlar," ve "Liderler sorunları inceleyerek önlemini alırlar."

Savaş manevraları konusunda Savaş Sanatı her harekattan önce mutlaka göz önüne alınılması gereken beş faktörden önemle bahseder: Uyum, hava, arazi, askeri liderlik ve disiplin faktörleri.

Bu bağlamda "Uyum" faktörü, sivil liderlikle daha doğrusu siyasal lider ile halk arasındaki iş birliği konusuna eğilir. Gerek Tao, gerekse Konfüçyüs'e göre dürüst bir hükümet Tao'nun "Uyum Yolu"na bağlı olmalıdır. Bu konuda savaşçı Sun Tzu, Uyum'dan "halkın liderle aynı hedefe yöneltilmesi" düşüncesi olarak söz etmektedir.

Hava faktörü, yani savaş için uygun mevsimin seçimi hem orduyu oluşturan askerler hem de askeri destekleyen halkla ilgilenir. Buradaki ana konu halkın üretim gücünün doğru kullanımının sağlanmasıdır. Bu da savaş için doğru mevsimin seçilerek hem üretimin hem de savaş alanında ilerleyen ordunun mevsim faktörlerinden en az zararla çıkmasını sağlamaya verilen önemi gösterir.

Arazi Faktörü'ne gelince savaş esnasında geçilmesi gereken arazinin uzunluğu, arazideki engebeler, boyutlar ve güvenlik gibi faktörler mutlaka önceden öngörülerek, planlanmalıdır. Burada, yöreyi iyi tanıyan kılavuzların kullanımı en önemli unsur olarak ortaya çıkmaktadır. I Ching'de de "Avın kılavuzsuz takibi çalılıklarda biter,"denilerek bu husus bir kere daha vurgulanmıştır.

Askeri Liderlik hakkındaki Savaş Sanatı kriterleri yine hem geleneksel Taoizm hem de Konfüçyanizm'ce de kabul gören ana değerlerdendir. Bu kriterler, zeka, güvenilir olma, insana önem verme, cesaret ve kararlılıktır. Budist bilgelere göre, "zekasız insancıllık, sahip olunan tarlanın sürülmemesine benzer. Cesaretsiz zeka, filizlerin ekili olduğu arazideki yabani otların temizlenmemesidir. İnsanı ihmal eden cesaret ise olgunlaşmış ürünü biçmesini bilmemektir."

Diğer iki değer olan güvenilir olmak ve kararlılık bir lidere emrindekilerin sadakatini ve itaatini kazandıran olgulardır.

Sözkonusu kriterlerden beşincisi olan disiplin, örgütsel dayanışma ile verimlilik konuları ile ilgilenir. Disiplin faktörü, kullandığı ana mekanizma olan ceza ve ödül sistemi ile, askeri liderlerde mutlaka aranılan temel niteliklerden güvenilirlik ve kararlılık ilkeleri ile doğrudan bağlantılıdır. Savaşçılar tarafından adil ve dengeli olarak kabul edilerek benimsenecek bir ödül ve ceza sisteminin kurulmasına büyük önem verilir.

Yine "Eyaletler Savaşı" sırasında bitmek bilmeyen savaşlara çözüm arayan düşünürlerin oluşturduğu Yasallık

Okulu da kişisel feodal yönetim sisteminin yerine akılcı örgütlenme ile hukukun önemini vurgulamıştır.

Bu bölümün ardından Savaş Sanatı aldatmacanın önemini ortaya koyar: "Askeri harekat aldatmacayı içerir. Gücünüz varken kendinizi güçsüz gösterin. Etkiliyken etkisiz durun." Tao-te Ching'de de yazıldığı gibi, "En büyük ustalık zayıf ve beceriksiz gözükmektedir. "Savaşta maksimum verimliliğin ve zaferin yegane ilacı olan sürpriz faktörü karşı taraf hakkında tam bilgiye sahip olurken bilinmez olmaya bağlıdır; bu nedenle sır tutma ve düşmanı yanlış yönlendirme becerileri ana sanatlardandır.

Genel olarak dişe-diş savaş akıllı savaşçı için ancak son çaredir. Sun Tzu'ya göre akıllı savaşçı her durum için hazırlıklı olmalı, ancak gerçekten zorunlu olmadıkça güçlü ve zorlu bir düşmanla karşı karşıya gelmekten kaçınmalıdır. Sun Tzu, düşmana doğrudan saldırarak üstün gelmeye çalışmaktan çok, geri çekilme yöntemleriyle düşmanın kanatları arasındaki dengeyi bozmaya, düşmanın maneviyatı ile oynayarak düşmanın öfkesini, kızgınlığını kendisine karşı kullanmaya önem verir. Burada özet olarak büyük usta, Savaş Sanatı'nın üç büyük kriterini gözlerimizin önüne serer: Sosyal, psikolojik ve fiziksel faktörler.

Savaş Sanatı'nın ikinci bölümü genel olarak savaşın ülke ve halk üzerindeki etkilerine ayrılmıştır. Bu bölümdeki ana tema savaş esnasında süratin ve etkinliğin en önemli silah olduğu prensibidir. Özellikle uzak ülkelerdeki savaşların uzun sürmesinin ülke kaynakları üzerindeki olumsuz etkisi vurgulanarak bu tür uzun savaşlardan kaçınılması dersi öğretilir. Kaynakların, enerjinin tutumlu kullanılmasına büyük önem verilmiştir. Savaşın ülke ve halkın üzerindeki maliyetini azaltmak amacıyla Sun Tzu özkaynak kullanımı yerine daha çok akın edilen ülke kaynaklarının kullanılmasını, ele geçirilecek düşman esirlerinden maksimum oranda yararlanılmasını salık verir.

Üçüncü bölümde, konu savaşta strateji'dir. Burada da en büyük önem yine tasarrufa verilmiştir. Ana amaç, düş-

mana doğrudan doğruya saldırarak düşmanı yok etmeye çalışmak yerine düşmanı ve düşman kaynaklarını savaş aldatmacaları kullanarak olabildiğince az zayiatla ele geçirerek, düşman kaynaklarından maksimum yararın sağlanmasıdır. Burada hedef özkaynakların tasarrufunda olduğu gibi düşman kaynaklarının da olabildiğince zarar görmeden ele geçirilmesi prensibidir. Bu konuda Sun Tzu Usta bizlere ünlü doktrini, "En iyi zafer savaşmadan kazanılan zafer-dir."deyişini öğretir.

Sun Tzu bu bölümde bizlere taktikler de gösterir. İlk olarak, ana amaç savaşmadan kazanmak olduğu için Sun Tzu, en iyi yöntemin düşmanın planlarını baştan bozmak olduğunu, bu yapılamazsa düşmanı izole ederek zorda bırakmak gerektiğini öğretir. Usta bu konuda da zaman faktörünün önemine dikkat çeker,ancak süratin mutlaka acelecilikten ayrılması gerektiğinin ve hazırlıkların hakkı verilerek yapılması gerektiğinin de altını çizer. Kazanılacak zaferin kesin zafer olması gerektiğini vurgulayarak ancak bu durumda işgal kuvveti kullanma gibi bir masraf kapısından uzakta kalınabileceğini söyler.

Bölüm düşmanın gücü ile orantılı harekat stratejileri ile devam eder. Temel prensip yine aynıdır: Güçlü düşmanla doğrudan savaştan olabildiğince uzak dur. Bu konuda I Ching'de de benzer şekilde,"Üstesinden gelinemeyecek koşullara direnmek kötü kader getirir." denilmiştir. Aynı meyanda, strateji her ne kadar büyük oranda haber almaya bağlıysa da, savaş alanında karşılaşılabilecek değişik konumlara karşı uyum göstermek gerekir. Yine I Ching'de bu hususun önemi,"geçilmezle karşılaştığında değiş, sen değiştiğinde geçilmez geçilir olur." deyişiyle belirtilmiştir.

Sun Tzu Usta, usta savaşçının ancak zaferi kesin olarak kazanacağını gördüğünde savaşacağı, düşüncesinden sonra bize zaferi garanti edecek beş yöntemden söz eder.Sun Tzu'ya göre zaferi kazanacak savaşçı ne zaman savaşacağını, ne zaman savaştan kaçınacağını bilen sa-

vaşçıdır.Usta komutan ne zaman az, ne zaman büyük kuvvetle saldıracağını bilir, emrindeki asker ve subaylar fikir birliğine sahiptir, beklenmedik koşullara hazırdır, komutanları siyasal otoritenin güdümünde değildir.

Bu son husus oldukça hassastır. Askeri liderliğe çok büyük ahlaki ve entellektüel sorumluluk yükler. Savaşlar hemen hemen hiçbir zaman askerler tarafından başlatılmaz, savaşı başlatan genellikle sivil hükümetlerdir. Sun Tzu işte böyle bir durumda elindeki askeri güçleri tanımayan, değerlendiremeyen bir siyasal yönetimin askeri yönetime müdahale etmesinin, "askeri dengeleri bozarak zafere engel olduğu,"gerçeğini anlatır.

Bu konuda da ana mesele bilgidedir. Sivil yönetimin savaş alanındaki orduya müdahale etmemesi gerektiği düşüncesi zafere giden yoldaki en önemli silah olarak kabul edilen, elde edilecek bilginin en kısa zaman biriminde değerlendirilmesi gerekliliğinden kaynaklanır. Hangi tarafın kazanacağını belirleyen bu beş yöntemi değerlendiren Sun Tzu bizlere, "Kendinizi ve karşınızdakini iyi tanıyorsanız sizin için tehlike yoktur, kendinizi iyi bilmenize rağmen karşınızdakini yeterince tanımıyorsanız yine de kazanma şansınız vardır, ancak ne kendinizi ne de karşınızdaki bilmiyorsanız o zaman her savaşta tehlike ile karşı karşıyasınız demektir."der.

Savaş Sanatı'nın dördüncü bölümü savaş stratejisinin en önemli unsurlarından biri olan taktik konusuna ayrılmıştır. Yine Taoist bir yaklaşımla Sun Tzu burada zaferin anahtarının değişik koşullara uyumda ve anlaşılmaz olmakta olduğunu öğretir. Sun Tzu yorumcularından Du Mu bu hususu, "şekilsiz bir varlık anlaşılamaz, oysa belirli bir konumda olanı anlamak kolaydır. Anlaşılamayan kazanırken, anlaşılır olan kaybedecektir." sözleriyle belirtir.

Anlaşılmaz olmayı pasif kalmaktan ayırmak gerekir. Anlaşılmazlık geri çekilmek ya da saklanmak değildir. Burada önemli olan başkalarının göremediklerini görmek, düşmana kendini göstermemeyi becermektir. Burada yön-

tem yine aldatmacalardadır. Fırsatları düşmandan önce görerek, hızlı hareket etmek, özellikle bilinir düşmana karşı büyük avantaj doğurur.

Bu düşünceyi takiben Sun Tzu, kesin zaferin yolunun ne zaman hareket edileceği ya da hareketsiz kalınacağının iyi bilinmesinde olduğunu bir daha vurgular. "Kendinizi yenilmez yapın," der,"Ve düşmanınıza yalnızca zayıf olduğu anda yüklenin. Unutmayın ki, iyi savaşçılar yenilmelerinin olanaksız olduğu yerlerde konuşlanırlar." Sun Tzu bu bölümde ordu içi örgütlenmenin, disiplin ve ahlakın bir daha önemini vurgular.

Savaş Sanatı'nın beşinci bölümünün konusu Enerji'dir. Enerji'den kastedilen savaş alanında Güç, ya da Moment'in kullanımıdır. Burada vurgulanan Moment, hareket halindeki ordunun dinamizmini simgelemektedir. Sun Tzu, bize örgütlenme becerisi ile koordinasyonun öneminin yanı sıra geleneksel savaş yöntemlerinin ve gerilla savaşının bir arada kullanımından bahseder. Savaşta manevra değişikliği ve sürprizin altını çizerek sonsuz sayıda taktik değişikliğin kullanılması gerektiğini, düşmanın psikolojik koşullarını etkileyerek düşmanı kolayca vurulabileceği konuma getirmenin yararlarını öne çıkarır.

Sun Tzu'nun "Enerji" konusundaki öğretilerinin ana teması örgüt içi dayanışma ve birlikteliktir. Bu sayede bireysel yeteneklere bağlı olma zorunluluğu yerine örgütün yani ordunun tümünün oluşturacağı "Güç"ün momenti öne çıkacaktır. "İyi komutanlar savaş alanında bireylerden değil ordunun momentinden sonuç ararlar."

Tzu'nun birlikten kaynaklanan güce ve bu gücün iç çekişmeleri sona erdirerek birliktelik sağlamasına verdiği bu özel önem kendisini ve eserini bugün dövüş sanatı tüm dünyaca bilinen Japonların eski çağlardaki tarihi bireysel savaşçıları olan Samuray'lardan ayıran en büyük özelliktir. Sun Tzu'nun Savaş Sanatı'nın gerek modern Asya'da gerekse tüm dünyada bu kadar yararlı bulunmasındaki temel neden, birliktelik içindeki "Moment"e verdiği önemdedir.

Kitabın altıncı bölümü,"Boşluk ve Doluluk" kavramlarını öne çıkaran Gücün Kullanımı konusuna ayrılmıştır. Bu kavramlar yüzyıllardır Taoist savaş yönteminin temellerini oluşturmaktadır. Ana fikir düşmanın enerjisini tüketirken kendi enerjini koruma becerisidir. Bu beceri bize, düşmanın zayıf düştüğü anda saldırma kapasitesi vererek bizi yenilmez yapar. Bu taktiklerin en basitlerinden biri bugün yalnız savaşta değil bugünün hem sosyal hem de iş manevralarında yaygın olarak kullanılmaktadır. "İyi savaşçılar düşmanının ayağına gitmezler, düşmanın kendi ayaklarına gelmesini sağlarlar."

Kendi enerjini korurken düşmanının enerjisini tüketme becerisi bilinmez olmanın bir diğer fonksiyonudur. Sun Tzu'nun sözleriyle, "Bir ordunun yapısının kuruluşundaki mükemmellik ordunun yapısız olması ile tamamlanır. O zaman kimse karşınıza bir strateji ile çıkamaz." Sun Tzu ayrıca düşmanlarımızın kendi güçlerini belirli bir yapıya getirmesine düşmanı teşvik etmemizi , düşman güçlerinin yapısını ve düşman reaksiyonlarını belirli aralarla sürekli test etmemizi, ancak kendi güçlerimizin gerçek durumunu düşmandan saklamamızı öğütler.

Bu belirli bir düzende olmayış ve akışkanlık yalnızca bir savunma ve sürpriz aracı olmayıp, potansiyel enerjiyi elde tutmanın dinamik bir aracıdır. Sun Tzu Usta başarılı bir orduyu akan suya benzetir, bilindiği gibi suyun da belirli bir şekli olmamasına karşın Tao-te Ching'de de belirtildiği üzere su, zayıf sanılan yapısının tam tersine karşısına çıkan her engeli aşmasını, aşındırmasını, yıpratmasını bilir. Sun Tzu'nun şu sözlerine kulak verelim:" Askeri bir birliğin belli bir kalıbı olamaz. Suyun da belli bir kalıbı yoktur. Zaferi kazanma yeteneği düşmana göre değişim göstermek ve koşullara adaptasyondan geçer. Buna deha denir."

Savaş Sanatı'nın yedinci bölümü silahlı çatışma ile ilgili olup ordunun savaş alanındaki düzeni ile savaş manevraları hakkında Sun Tzu'nun görüşlerini özetler. Haberalma ve ön hazırlığın önemini anlatarak konuya giren Sun Tzu,

"Hesabını yaptıktan sonra harekete geç. Uzağı ve yakını ilk gören kazanır; silahlı savaşın kuralı budur." der. Aynı konu hakkında I Ching'e baktığımızda da benzer şekilde,"Hazır ol. O zaman şans yanındadır." der.

Her zamanki karakteristik özelliği olan minimalist / temelci görüşünü Sun Tzu şu sözlerle bir kere daha tekrarlar: "Düşmanın enerjisini tüketin, düşman komutanlarının yüreğini kopartın." Doluluk ve boşluk prensiplerinden maksimum yararlanma yöntemini de, "İstekli düşmandan uzakta dur; sendeleyen ve kaçana saldır," sözleriyle vurgular. Esrarengiz kalma becerisine sahip olacak savaşçı için Doluluk ve Boşluk prensibine yönelik dört ustalığın varlığını anlatır: Enerji Ustalığı, Yürek Ustalığı, Güç Ustalığı ve Uyumluluk Ustalığı.

Savaş Sanatı'nın sekizinci bölümü savaş ustalığının köşe taşlarından biri olan Taktik Değiştirme ya da Uyumluluk konusuna ayrılmıştır. Sun Tzu Usta bu konuda, "komutanlar karşılarına çıkan koşullara uyum sağlayarak avantaj yaratma yeteneğine sahip değillerse, bulundukları arazinin yapısını ezbere bilseler bile bundan yararlanamayacaklardır." demektedir. Bu hususta I Ching'de, "anlayışının çok ötesine çabala, bu uğurdaki çaban seni felakete götürecektir." diyerek komutanların içinde bulundukları koşullara uyum sağlamak yerine kendi önyargılarının peşine düşmelerinin kendilerine felaketten başka kader getirmeyeceğini ifade etmektedir.

Taktik değiştirme konusu doğal olarak Savaş Sanatı'nın bir diğer önemli niteliği olan hazır olmaya bağlıdır. Sun Tzu Usta bu konuyu, "askeri operasyonlarda kural, düşmanın üzerimize gelmeyeceğini ummaktan çok, gelen düşmanı karşılamaya hazırlıklı olmak; düşmanın saldırmayacağını düşünmekten çok, düşmanın saldıramayacağı konumda bulunmaktır." Tao'cu I Ching'de de bu konu ile ilgili olarak, "yapınızı sağlamlaştırmadan üzerinize aşırı saldırı alacak olursanız, gücünüzü tüketirsiniz." diyerek karşı-

mıza çıkacak düşmanla karşılaşmaya sürekli olarak hazır olmanın önemi belirtilmektedir.

Savaş Sanatı'na göre hazır olmak yalnızca malzeme hazırlığı anlamında sınırlı kalmaz. Zihinsel hazırlığı olmayan fiziksel güç, zaferi garanti etmek için yeterli olamaz. Sun Tzu bu konuda da zafere yönelik liderin psikolojik boyutlarına bakarken beş tehlikeye dikkat çeker.Bunlar, ölüm için aşırı istekli olmak, yaşamak için aşırı istekli olmak, aşırı öfke, aşırı sofuluk, aşırı duygusallıktır.Bu aşırılıkların her birisi, kendi başına akıllı bir düşman tarafından kullanabilecek zaaflar haline gelebilir.

Dokuzuncu bölüm orduların ilerlemesi üzerine yazılmıştır. Sun Tzu Usta bu konuda da savaş sanatının üç açısı üzerinde durmuştur. Bunlar, fiziksel, sosyal ve psikolojik açılardır. Fiziksel açıdan ilk olarak üzerinde konuşlanılacak arazinin belirgin özel noktalarına dikkat çekerek, özellikle arazideki yüksek noktaların, nehir yukarı pozisyonların, tepelerin güneşli yamaçların, doğal kaynakların bol olduğu yörelerin önemini vurgular. Tüm bu boyutlara bakarken bir yandan da düşman hareketlerinin çeşitleri üzerine yorumlar getirir.

Her ne kadar Sun Tzu hiçbir zaman maddi gücün ya da sayısal üstünlüğün inkar edicisi konumunda bulunmamışsa da, sosyal ve psikolojik faktör ve etkilerin fiziksel gücün karşısında başarılı olabileceğinin de üzerinde önemle durur. "Askeri konularda sayısal üstünlük her zaman yararlı olmayabilir, önemli olan aşırı saldırganlıktan arınarak, gücünü konsantre etmek, düşmanın gücünü tam kestirerek, halkı yanına çekmeyi başarmaktır." Grup çalışmasını destekleyen bir başka Savaş Sanatı deyişi de şöyle yazılmıştır: "Stratejisi olmadan düşmanını hafife alan bireysel savaşçı düşmana esir düşmekten kendini kurtaramaz."

Dayanışma, liderle takipçileri arasında karşılıklı anlayış ve ilgi gerektirir. Bunun gerçekleşmesi de büyük ölçüde tahsil ve eğitime bağlıdır. Konfüçyüs Okulu bilgelerinden Mencius bu konuda, "Askerini eğitmeden düşman üstüne

gönderen komutan onları perişan eden komutandır."der. Sun Tzu da, "Emrindekileri kültüre yönlendir, savaş sanatı ile birleştir; bu sana zafer getirecektir." diyerek eğitim ve kültürün zafer üzerindeki önemine dikkat çekmektedir.

Onuncu Bölüm arazi konusuna eğilir. Bu bölümde de ana ilgi alanı taktik manevra ve uyumluluk üzerinedir. Arazi türleri ayrı ayrı incelenerek, hangi tür arazide nasıl bir hareket tarzı takip edilmesi gereği irdelenir. Arazi tipleri ile ilgili yöntemlerin diğer konulara yansıtılması üzerinde düşünmeye ihtiyaç gösterir. Ancak, bu meseledeki temel husus komuta edecek kişinin maddi, sosyal ve psikolojik çevre ile ilişkilerinin değerlendirilmesindedir.

Sun Tzu, burada ayrıca liderliğin sorumlu olduğu ölümcül organizasyon hatalarından söz eder. Ana ilgi yine birlikteliğin moral üzerine olan etkileridir:"Askerlerine kendi çocukların gibi bak, o zaman senin uğruna ölüme seve seve atılacaklardır." der. Sun Tzu bu arada askerlere sevgide aşırıya kaçılmaması gerektiğini, aksi taktirde askerlerin kolayca haşarı çocuklara dönüşebileceğini de uyarmadan edemez.

Bu bölümde önceden bilgi toplama anlamına gelen haber alma konusu da işlenmektedir. Haber almadan genel olarak hem düşmanın hem de kendi güçlerinin durumunu öğrenme, düşmanın zayıf noktalarını anlamak ile arazi engebe ve konumlarını öğrenmek kastedilmektedir. Sun Tzu: "Kendini ve düşmanını iyi tanıyorsan zafer senin için asla tehlikede değildir. Gökyüzü ile yeryüzünü iyi biliyorsan senin için zafer asla tükenmez." diyerek çevre koşullarını ve düşmanını iyi bilmenin zafere giden yolu açtığını ya da zafere giden yolun haber almadan geçtiğini bizlere anlatır. Aynı konuda I Ching'de de, "Başlangıçta iyi hazırlan ki sonunda başına dert gelmesin." denilmektedir.

Onbirinci bölüm, Arazide Dokuz Konum olarak adlandırılmıştır. Bu bölümde arazi iyice detaylandırılarak arazinin yalın konumundan çok sosyal konumu ile bu sosyal çevre içinde hangi konumda hangi hareket tarzının se-

içinde hangi konumda hangi hareket tarzının seçilmesi gerektiğine yönelik öğütler bulunmaktadır.
Sun Tzu Usta tarafından bu dokuz arazi,

(a) Çatışmalı Arazi
(b) Yakın Arazi
(c) İhtilaflı Arazi
(d) Açık Arazi
(e) Anahtar Arazi
(f) Ciddi Arazi
(g) Zor Arazi
(h) Kuşatılmış Arazi
(i) Ölümcül Arazi"

olarak adlandırılmıştır.

"Çatışmalı Arazi", genel olarak üzerinde ölümcül savaş ya da sivil çatışmaların gerçekleştiği arazilere denilmektedir. "Yakın Arazi" birbirine bitişik düşman arazi parçalarına denilirken, "İhtilaflı Arazi", çekişme halinde eline geçiren tarafa avantaj sağlayan arazilere verilen isimdir. "Açık Arazi", her iki tarafın da rahatlıkla girebildiği arazilerdir. "Anahtar Arazi"den anlaşılan, iletişim için kilit görevi gören arazilerdir. "Ciddi Arazi", "Yakın Arazi"nin tam tersine düşman ülkelerin birbirlerinin derinliklerinde bulunan arazi dilimleridir. "Zor Arazi", girilmesi zor olan ya da girmiş olmanın hiçbir fayda sağlamadığı arazi parçalarına denilir. "Kuşatılmış Araziler"e giriş olanakları son derecede dar olup, bu tür arazilerin en önemli özelliği pusuya çok uygun olmalarıdır. "Ölümcül Arazi", üzerinde bulunulduğunda hemen savaşa girişmek ya da yok olmak seçeneklerinden birinin seçilmesini mecbur eden arazi türlerine denilmektedir.

Tanımını yaptığı her arazi türü için uygun taktikleri anlatan Sun Tzu, çatışma taktiklerine, içinde bulunulan arazi yapısının asker üzerindeki sosyal ve psikolojik faktörlerini de ekleyerek araziye uyumun önemini vurgular."Farklı arazi türlerine uyum, ricat ya da ilerlemenin avantajları, insan duyguları ve koşullar - tüm bunlar mutlaka incelenmelidir."

Savaş Sanatı'nın onikinci bölümünde incelenen konu saldırıda ateşin kullanımı üzerinedir. Bu konu, çeşitli kundakçılık yöntemleri ile kundaklama sonrasına yönelik teknik hazırlıklar ve stratejilerin kısaca incelenmesi ile başlar.

"Ateş"in Sun Tzu'nun yaşadığı çağdaki en ölümcül silahlardan biri olması nedeniyle Büyük Hoca bu bölümde insanlık için en duygusal dileklerinden birini dile getirir . "Silahlar ancak başka çare kalmadıkça kullanılması gereken felaket araçlarıdır." Kundaklama konusundaki sözlerini kendisinden beklenmeyen bir çabuklukla sona erdiren Sun Tzu Hoca, "Hiçbir hükümet kızgınlık içinde ordusunu sevk etmemeli, askeri liderler gazap içinde savaş kışkırtmacılığı yapmamalı."diyerek savaş ve sonuçlarının son derecede dikkate alınması gerektiğini olanca açıklığı ile vurgulamıştır. "Yalnız, sonunda sana yararı olacağını görüyorsan harekete geç, aksi taktirde hareketten vazgeç. Öfke neşeye, gazap sevince dönüşebilir, ancak yok olmuş bir ülke varlığına bir daha asla kavuşamaz, ölüler yeniden canlanamaz."

Sun Tzu, Savaş Sanatı'nın onüçüncü ve son bölümünü casusluğa ayırarak kitabın birinci bölümünde altı çizilen strateji konusu ve strateji için en büyük gereksinim olan haber almaya geri dönmüş bu dönüşüyle de kitabı bütünleştirmiştir. Bu bölümde kendisine özgü verimlilik hedefli minimalist öğretim tarzına uygun olarak haber alma görevlileri olan casusların önemini anlatmaya başlar." Askeri hareketler bir ülke için sonu olmayan tüketim kaynakları olup, bir günlük zafer için yıllarca mücadele edilir. Bu nedenle ödül vermekten kaçınarak, düşmanın durumunu öğrenmemizi sağlayacak bilgileri edinmekteki başarısızlık tümüyle insanlık dışıdır."

Sun Tzu, casusları ya da gizli ajanları beş kategoriye ayırır. Operasyonların gerçekleşeceği bölgedeki insanlar arasından tutulacak casuslara "Mahalli Casus" adını verir. Düşman içindeki muhalif görevliler arasından görevlendirilen casuslara "İç Casus"; yakalanan düşman casuslarının

iki taraflı çalıştırılmaları yöntemi ile yaratılan casuslara ise "Devşirme Casus" denilir. Gerçek olmayan bilgileri düşmana sızdırmak amacıyla gönderilen casuslara da "Ölü Casus" adını vermiştir. "Yaşayan Casus" adı ise edindiği bilgilerle gelip geri dönen casuslara verilen isimdir.

Sun Tzu'nun liderlik açısından "Casusluk" konusunun pratikteki karmaşıklığına bakışında her zaman olduğu gibi sosyal ve psikolojik faktörlere büyük önem verilmiştir. Savaş Sanatı, casusların kullanımındaki başarının bir liderlik meselesi olduğunu söyleyerek sona erer. Sun Tzu bu düşüncesini, "Casuslar, akılcılık ve bilgi olmaksızın, insanlık ve adalet gösterilmeksizin kullanılamaz; casuslardan gerçek bilgi kurnazlık olmaksızın alınamaz." diye açıklar ve, "yalnızca casusluğu çok iyi kullanma hünerini gösteren parlak bir hükümdar ya da akıllı bir komutan zaferden emin olabilir" diyerek son kararını bildirir.

TARİHi ÇERÇEVE

Savaş Sanatı'nın eski Çin'de M.Ö. beşinci ve üçüncü yüzyıllar arasındaki "Savaşan Eyaletler" döneminde yazıldığı bilinmektedir. Bu dönem yaklaşık beşyüz yıl önce I Ching adlı ünlü eseri kaleme almış olan bilgeler tarafından kurulmuş, Çin tarihinde Chou hanedanı olarak bilinen hanedanın parçalanma dönemidir. Hanedanın çöküşü sonrasında ortaya çıkan otorite boşluğu eyaletler arasındaki ilişkilerin bozulması ile sonuçlanınca hanedanı ele geçirmek için harekete geçen eyaletler arasında sona ermek bilmeyen bir çatışma başlamıştır.

Bu dönemde yazılmış eserler arasında en önemli olanlarından Savaşan Eyaletlerin Stratejisi anlamındaki "Zhanguo cel Chan kuo ts"e adlı eserde döneme ait siyasi ve askeri ilişkilerin anlatıldığı bir dizi öykü içinde Savaşan Eyaletler döneminin bir çeşit grafik anlatımı bulunmakta ve bizlere o dönemi yansıtmaktadır.

> *Gaspçılar kendilerini lord ya da kral ilan ettiler; düzenbazlar ya da komplocular kendilerini süper güç yapacak ordular kurdular. Her birisi diğerinin yaptığını artırarak taklit edip sonsuz bir yarışa giriştiler. Sonunda birbirlerini tuzaklara düşürerek kanlı meydanlarda yok ettiler; yıllar boyu süren sert çatışmalar sonucunda büyük eyaletler için çarpışıp küçük eyaletleri ellerine geçirdiler. Bu kan davası süresince babalar ile oğulları bile birbirlerine karşı çıktılar, kardeşler birbirine güvenmezken karılar, kocalar birbirlerinden ayrı düştüler. Kimse için güvencenin kalmadığı bir ortam oluştu. Değerler ortadan yok oldu. Yıllar geçtikçe bu durum her geçen gün daha kötüleşti, ortada birbirleriyle durmaksızın savaşan yedi büyük ,beş küçük eyalet kaldı. Bunun tek nedeni bu eyaletlerin sınırsız açgözlülüğü ve öne çıkma konusundaki olağanüstü hırslarıydı.*

"Savaşan Eyaletler" döneminin hemen arifesinde yaşamış bulunan büyük hümanist, filozof ve eğitmen Konfüçyüs yaşamını, ülkesini yüzyıllar boyu sürecek iç çekişmeye sürükleyen insan değerlerindeki yıpranmanın nedenlerini anlamaya vakfetmişti. Konfüçyüs'ün klasik eseri "Seçmeler"'de, "Savaşan Eyaletler" dönemi, Konfüçyüs'ün öğütler verdiği bir hükümdarla karşılaşması ile canlandırılır. Wei Hanedanı'nın hükümdarı Wei, Konfüçyüs'ten savaş düzenleri konusunda yardım ister. Konfüçyüs kendisine "Dini konuların düzeni hakkında bilgim var, ancak askeri meseleler hakkında hiçbir çalışmam yok." diyerek ertesi gün hükümdarı terk eder.

Hükümdarın yüzyıllar boyu düşüncelerinden insanlık kavramını çıkartmalarını anlatan bu öykü M.Ö.dördüncü ve üçüncü yüzyıllarda, Savaşan Eyaletler döneminin tam ortasında yaşamış olan Taoist filozof Chuang-tzu tarafından ele alınmıştır. Chuang-tzu'nun yazılarına göre Konfüçyüs'ün en yakın öğrencilerinden Yen Hui, hocasına giderek Wei Eyaleti'ne gitmek istediğini söyler. Konfüçyüs kendisine," orada ne yapacaksın?" diye sorar.

Yen Hui," Duyduğuma göre Wei Hükümdarı her ne kadar hayatının tam olgunluk döneminde ise de ülkesini alışılmadık bir tarzda yönetiyor, hatalarından da ders almıyormuş. İnsanlarını saçmasapan bir şekilde öldüresiye kullanıyormuş. Ölenlerin hesabı olmadığı gibi halkın çıkış yolu da yokmuş. Ben sizin, "düzgün eyaletlerden çıkıp, karışık eyaletlere gidin" dediğinizi duymuştum. Bu nedenle, Wei Eyaleti'ne giderek oradakilere yardımcı olmamın doğru olduğunu düşündüm."

Konfüçyüs, "Gitmek için hazırlanmışsın ancak orada bulacağın tek şey cezalanman olacak."

O zamanlarda pek az kimse Konfüçyüs ile Mencius'un barışsever insancıllığını uygulamaya çalışmıştır. Bunun nedeni araştırıldığında, bir teze göre Konfüçyüs'ün teorilerinin uygulanmamasının nedeni bu konudaki uygulamacıların beceriksizliği olmuştur. Bir diğer te-

ze göre ise Konfüçyüs'ün politikalarının uygulanmamış olmasının nedeni yöneticilerin gerçek anlamıyla insancıl ve adaletli olmayı istememiş olmalarıdır.

Lao-tzu ile Chuang-tzu'nun barışçı humanizmasını uygulayanlar da genel olarak kendilerini gizleyerek soruna başka açılardan yaklaşmışlardır. Lao-tzu ile Chuang-tzu, bizlere şiddete yönelik saldırgan yapıdaki insanların acımasız görünmekle birlikte esas anlamıyla aşırı duygusal yapıda olduklarını anlatır. Bu tür insanlar, içlerinde sakladıkları duygusallığı acımasızlıkla katlederek özgür hümanizmanın ortaya çıkmasını engellemektedirler.

Eski çağlardaki Taoist ustalar bizlere gerçek acımasızlığın, katı objektifliğin yarattığı soğukluğun özgür hümanizmanın doğal haliyle ortaya çıkabilmesine engel oluşturduğunu anlatmıştır. Aynı Konfüçyüs gibi kendisi de bir savaşçı klanından gelmiş olan Konfüçyüs zamanının diğer ünlü bilgesi Buda kendi ölümümüzün kendimizce iyi anlaşılması halinde çatışmaların sona ereceğini söylemiştir.

Lao-tzu'nun bu konudaki acımasızlığını, kainatın insanlık dışı olduğunu, bilgelerin insanları dinsel kurban olarak kullanılabilen içi saman dolu korkuluklar gibi gördüklerini söyleyen sözlerinde buluruz. Chuang-tzu da sayısız dramatik acımasızlık örnekleri verir. Onun verdiği örnekler de esasında iç ve dış çatışmaların önlenmesine yöneliktir.

Bu antihumanizma, filozoflarca yarı acımasız saldırganlığı açıklama amacından çok, saldırganlık güdüsünü besleyen açgözlülük ve sahiplenme duygularının anlamsızlığına karşı bir tedavi yöntemi olarak kullanılmaya çalışılmıştır.

Hindistan'da, Budistler yanmış yörelerde gömülmemiş yanık bedenleri ziyaret etmeye büyük özen gösteriyorlardı. Bunu yapmalarının nedeni, içlerindeki açgözlülük ve sahiplenme duygularını ürkütmekten ziyade düşüncelerini insanlık idealine ve örnek toplum modeline yöneltmek idi.

Aynı şekilde, Sun Tzu Usta da okurlarını savaşın yaralarını anlamaya davet eder. Bunu yaparken de savaşın en baş safhalarından olan ihanet ve yabancılaşma duygularından başlayarak, savaşın sonundaki saldırı ve kuşatma gibi, özünde insan ve doğal kaynakların yamyamlığı olarak nitelendirilebilecek savaş sonuçlarına kadar tüm olumsuzlukları gözler önüne serer. Bunu kullanırken de okurlarının dikkatini, insancıl ve toplumsal değerlerin tam değeri ile anlaşılmasına çekmeye çalışır.

Bu açıdan bakıldığında, Savaş Sanatı'nda yer aldığı gözlemlenen Taoist düşünce yönteminin kitaba bir kültür unsuru katmaktan çok okuduğumuz metnin tam anlamıyla anlaşılmasının anahtarını oluşturduğunu söyleyebiliriz. Savaş Sanatı bu yönüyle barışçıl öğretilere pek aldırış etmeyen kişilerin dikkatini çekmekte oldukça başarılı olmuştur.

Taoist felsefede ikilem hemen her zaman standart bir öğreti aracı olarak kullanılmıştır. Savaş Sanatı'nın da ikilemi kitabın özünde savaş aleyhtarı olmasındadır. Savaş Sanatı savaşa karşı savaşını kendi prensipleri çerçevesinde gerçekleştirir. Düşman hatlarının gerisine sarkar, düşmanın sırlarını ortaya çıkartır, düşman askerlerinin yürekleriyle, duygularıyla oynar.

SAVAŞ SANATI

Bölüm I
PLANLAMA

SUN TZU der ki,

1. Savaş sanatı bir devlet için yaşamsal öneme sahiptir.

2. Ölüm-kalım meselesidir. Güvenliğe kavuşmanın yahut yok olmanın yoludur. Bu nedenle ihmal edilmesi kesinlikle düşünülemez.

3. Savaş Sanatı, savaş koşullarının değerlendirilmesinde mutlaka göz önüne alınması zorunlu beş önemli faktörün etkisi altındadır.

4. Bu faktörler:

(a) Uyum (Ahlak) Faktörü,
(b) Hava Faktörü,
(c) Arazi Faktörü,
(d) Liderlik Faktörü,
(e) Disiplin Faktörü' dür.

5. Uyum faktörü ahlakı simgeler. Savaşçıların komutanları ile uyum içinde olmalarının nedenidir. Astların yaşamlarını hiçe sayarak, tehlikelere aldırmadan komutanlarını takip etmelerini sağlar.

6. Hava Faktörü gece ile gündüz, soğuk ile sıcak, zaman ile mevsim zorluklarını öne çıkartır.

7. Arazi Faktörü, alınması gereken kısa ya da uzun mesafeleri, tehlike ile güvenlik, açık arazi ile vadi, boğazlar ve dar geçitleri, ölüm ya da yaşam şanslarını etkiler.

8. Liderlik Faktörü zekanın, insancıllığın, güvenin, cesaretin, düzenin simgesidir.

9. Disiplin Faktöründen anlaşılan ordunun tüm birimleriyle ahenk içinde ilerlemesi, subayların arasındaki rütbe paylaşımı, ordu için gerekli lojistik desteği sağlayacak yolların bakımı ile ordu harcamalarının kontrolüdür.

10. Bu sayılan beş faktörü bilerek kullanan her komutan başarılı olacak, asla kaybetmeyecektir. Bilmeyense zafere ulaşamayacaktır.

11. Bu nedenle, savaş alanında yapacağınız stratejik ve taktik kararlarda beş faktör çerçevesinde aşağıdaki sorulara benzer soruları kendinize sormalısınız.

12. Sorular:

(a) Hangi komutan "Ahlak Faktörüne" sahip?
(b) Hangi komutan daha yetenekli?
(c) Hangi komutan Hava ve Arazi Faktörlerinin avantajlarını kullanabiliyor?
(d) Hangi taraf daha disiplinli?
(e) Hangi ordu daha güçlü?
(f) Hangi tarafın subay ve askerleri daha eğitimli?
(g) Hangi orduda ceza-ödül kavramı daha düzenli, daha adil?

13. Bu yedi soruya verilecek cevapları değerlendirerek zafer ya da yenilginin kehanetini yapabilirim.

14. Benim önerilerimi uygulayacak komutan zafere ulaşacaktır.Onu takip edin. Önerilerimi dinlemeyen ya da uygulamayan komutanları takip etmeyin. Kaderleri yenilgidir.

15. Önerilerimden faydalanırken, kurallara uysun uymasın karşınıza çıkacak, size yardımı olabilecek hiçbir fırsatı da kesinlikle kaçırmayın.

16. Koşullar ne kadar lehinize de olsa yeni durumlara göre planlarınızda zaman, zaman değişiklikler yapmakta fayda olacağını sakın unutmayın.

"ŞAŞIRTMA" ve "ALDATMACALAR"

SUN TZU der ki,

17. Tüm savaşlar aldatmacalara ve şaşırtmaya dayanır.

18. Savaş için en güçlü olduğunuzda, kendinizi güçsüz göstermeli; kuvvetlerinizi harekete geçirirken, hareketsizmiş gibi durmalı; düşmana yaklaştığınızda, uzakta olduğunuz izlenimi vermeli; uzakta olduğunuzda ise düşmanın burnunun dibinde olduğunuza düşmanı inandırmalısınız.

19. Düşmanı yanıltacak yemler kullanın. Düzeninizi, kontrolünüzü yitirmiş gibi yapıp, düşmanı kandırın, vurun.

20. Düşmanın her cenahı güvenli ise kendinizi düşman saldırısına hazırlayın. Sizden güçlü ise, uzakta durun.

21. Düşman sinirli yapıda ise daha çok sinirlendirmeye çalışın. Kendinizi zayıf gösterip düşmanın sizi küçük görmesini sağlayın.

22. Dinlenmek istediğinde rahatsız edin. Güçleri birleşik durumdaysa bölmeye, ayırmaya çalışın.

23. Hazır olmadığı anda saldırın, hiç ummadığı yerlerde karşısına çıkın.

24. Zafere yönelik taktik uygulamalarınızın düşman tarafından önceden anlaşılamaması için gerekli gizlilik tedbirlerini alın.

25. Zaferi kazanan komutan savaş öncesi en çok hesaplamayı yapandır. Savaşı yitiren komutan ise savaş öncesi mutlaka yeterince plan yapmamıştır. Bu nedenle savaşa girmeden önce mutlaka zafer hesabı yapın. Ancak, bu arada her ihtimale karşı, yenilgi hesabını ve stratejisini yapmayı da unutmayın. Plan yapmaya verdiğiniz önem zafer ya da yenilginin belirleyici faktörü olacaktır.

Bölüm II
SAVAŞIN MALİYETİ

SUN TZU der ki,

1. Savaş alanında bulunan bin adet hafif zırhlı, bir o kadar ağır zırhlı savaş arabasının yanı sıra yüz bin zırhlı savaşçı, bu savaşçıların kilometrelerce ötedeki savaş alanına taşınmalarını sağlayacak malzeme, cephede ve cephe gerisindeki harcamalar, savaş alanında bulunacak konukların ağırlanması gibi ufak tefek gereksinimleri, zırhlara, savaş arabalarına ödenecek tüm maliyeti alt alta getirip toplayacak olursanız günde en az bin külçe gümüş gerekeceğini görürsünüz. Yüz bin savaşçılık bir ordu bundan aşağı donatılamaz.

2. Savaş başladığında, zafer gecikecek olursa, savaşçılarınızın silahları körleşmeye, savaşma şevkleri kırılmaya başlar. Özellikle bir ana hedefi kuşattığınızda, gücünüzün hızla azalmaya başladığını görürsünüz.

3. Hele bir de, ülkenizin sefer imkanları kısıtlı ise, devletin zaferle sağlayabileceği olanaklar çekilen sıkıntıya değmeyecektir.

4. Silahlarınız yetersiz kalıp, şevkiniz kırılıp, gücünüz tükenip, hazineniz eridiğinde daha önce yanınızda bulunan diğer komutanların sizin yaptığınız aşırılıklardan yararlanmaya çalışmak için harekete geçtiklerini göreceksiniz. Bu durumda, ne kadar akıllı olursa olsun hiç bir kimse böyle bir durumun yaratacağı sonuçları engelleyemez.

5. Bu nedenle, savaşta acelecilik aptallıkla eş anlamlı olmasına rağmen, akıl ile zaman yitirmenin de yan yana gelebileceğini kimse söyleyemez.

6. Uzatmalı savaştan kazançla çıkmış bir ülke görülmemiştir.

7. Savaşı kazançla kapatmanın yolunu bulacak kişi savaşın vereceği zararları en iyi bilen kişidir.

8. Deneyimli, akıllı komutan mevcut olanaklarına göre planlamasını yapar. Savaşa girince takviye gelmesine umut bağlamaz.

9. Savaş araç ve malzemelerini, diğer lojistik gereksinimlerini ülkenden getir. Düşman arazisinde atlarına yem bulmanın yollarına bak. O zaman savaş esnasında aç kalmazsın.

10. Devlet maliyesinin zayıflığı, ordunun vatanından uzak düşman arazisinde savaşması, daha çok lojistik destek ihtiyacını gerektirir. Uzaktan yardımla yaşamak zorunda kalan ordunun halkı fakirleşir.

11. Öte yandan ordunun yakında olması fiyatları yükseltir. Yüksek fiyatlar da halkın yaşam seviyesini düşürür.

12. Yaşam seviyesi düştüğünde, halk ağır yük altında kalır.

13. Düşük yaşam seviyesi, güç tükenmesi yüzünden halkın dişinde tırnağında kalmaz, gelirlerinin büyük kısmı ek vergi olarak alınırken, devletin masrafları ise kırılan savaş arabalarının onarımı, eksilen atların, zırhların, ok, yay, mızrak, kalkanların ikmali, malzeme arabaları ile bu arabaları çekecek öküzlerin alımına yapılan harcamalarla artar.

14. Bu nedenle, akıllı bir komutan giderlerini düşmana yıkmaya çalışır. Düşmandan alınacak bir araba malzeme kendi ülkesinden çıkacak yirmi araba malzemeye; düşmandan el konacak bir çuval hayvan yemi kendi ülkesinden getirilecek yirmi çuvala eşittir.

15. Düşmanı yok etmek istiyorsak askerimizi kızıştırmamız gerekir. Bu da alınacak ganimetlerin asker arasında paylaştırılması ile yapılabilir.

16. Bu amaçla, savaş esnasında on ya da daha çok savaş arabası ele geçirildiğinde savaş arabalarını ilk ara-

bayı ele geçirene verin. Arabalardaki düşman bayraklarını kendinizinkiyle değiştirin, ele geçen savaş arabalarını kendi arabalarınızın safına katıp savaşa devam edin. Ele geçen esirlere ise iyi davranın.

17. Ele geçen düşman ganimetlerini ve esirleri kendi gücünüzü artırmakta kullanın.

18. Savaşta amacınız uzun sefer değil, zafer olsun.

19. Şu çok iyi bilinmeli ki, ordu komutanı halkının kaderini, ülkesinin barış ya da tehlike içinde yaşamasını elinde tutan kişidir.

Bölüm III
SAVAŞTA STRATEJİ

Sun Tzu der ki,

1. Savaş Sanatı'nın en pratik kavramı, düşman ülkesini tümüyle, zarara uğratmadan ele geçirme fikridir. Yakıp yıkmanın kimseye faydası olmaz. Aynı şekilde, bir orduyu da tümüyle ele geçirmenin nimetleri sınırsızdır.

2. Bu nedenle, savaşların tümünde savaşarak zaptetmek en üstün başarı demek değildir. Üstün başarı düşmanın direncini savaşmadan kırmaktır.

3. (a) Komutanlığın en üstün meziyeti düşman planını çözüp, kırmaktır.

3. (b) En iyi ikinci meziyet düşman güçlerinin birleşmesini engellemektir.

3. (c) Üçüncüsü ise düşman ordusuna savaş meydanında taarruzda bulunmaktır.

En kötü meziyet ise surlarla korunan bir kentin kuşatılmasıdır.

4. Savaşta ana kurallardan biri, mümkün olabildiğince surlarla korunan kentlerin kuşatılmasından kaçınmaktır. Kuşatmada kullanılacak savaş gereçlerinin hazırlanması bile aylar sürecektir.

5. Öfkesini kontrol etmesini bilmeyen komutan ordusunu düşman üstüne karınca sürüsü gibi yollayandır. Bu taktik, ordusunun en az üçte birinin daha savaşın başında boşu boşuna yok olmasından başka sonuç getirmez. Özellikle kuşatma esnasında başa gelen en büyük felaket budur.

6. Akıllı lider düşman ordusunu savaşmadan, düşman kentlerini kuşatmadan ele geçirmesini bilir. Düşman

krallığını savaş meydanında uzun sürecek savaşlardan çok savaş oyunları ile bitirir.

7. Ordusunu savaş meydanlarında boşuna kırdırmadığından imparatorluk tahtına göz dikebilir. Böylece bir adam bile yitirmeden kesin zafere ulaşabilir. İşte buna Stratejik Savaş denir.

8. Savaşta önemli bir kural: Elindeki ordunun gücü düşmandan on misli büyük ise düşmanı kuşat; beş misli büyük ise saldır; iki misli büyük ise ordunu ikiye böl.

9. Güçleriniz eşitse hala çatışmaya girebilirsin; gücün zayıfsa düşmandan uzakta durmanda fayda var; ancak her alanda düşmandan zayıfsak geri çekilmek yapılacak en akıllıca iştir.

10. Her ne kadar, küçük bir kuvvetle inatçı bir direniş yapmak mümkünse de, genelde büyük kuvvetlerin zafere daha yakın olduğu gerçeği asla unutulmamalıdır.

11. Komutanlar devletin kalesidir. Kalenin her noktası sağlam ise, devlet güçlü; kale çürükse devlet zayıftır.

12. Bir komutan yapacağı üç hata ile ordusunun başına felaket getirebilir.

13. (a) Orduya ilerleme veya geri çekilme emri verdiğinde ordunun bu emri uygulayamayacağının farkında olmaması. Buna orduyu topallaştırma da denir.

14. (b) Ordudaki koşulları düşünmeksizin orduyu krallığını yönetir gibi yönetmeye kalkması. Bu, askerin zihninde huzursuzluk yaratır.

15. (c) Zor koşullara uyum askeri prensibini göz önüne almaksızın, subay seçimi. Bu, askerin güvenini sarsar.

16. Ordunun huzuru kaçar, güvenini yitirirse bu durumdan diğer prenslerin yararlanmaya çalışıp, sorun yaratacakları kesindir. Bu da orduya anarşi getirecek, zaferi olanaksızlaştıracaktır.

17. Zafer için beş ana koşulun bulunduğunu bilmeliyiz:

(a) Savaşı, ancak ne zaman savaşılıp, ne zaman savaşılmayacağını bilen kazanır.

(b) Savaşı, elindeki zayıf gücü de kuvvetli gücü de en iyi kullanan kazanır.

(c) Savaşı, ordusunun her seviyedeki personeline aynı ruhu veren kazanır.

(d) Savaşı, düşmanın en hazır olmadığı zamanı beklemesini bilen kazanır.

(e) Savaşı, askeri kapasiteye sahip olup, sivil yönetim tarafından müdahale edilmeyen komutan kazanır.

19. Sonuçta, düşmanı ve kendinizi iyi biliyorsanız, yüzlerce savaşa bile girseniz sonuçtan emin olabilirsiniz. Kendinizi bilip, düşmanı bilmiyorsanız, kazanacağınız her zafere karşın yenilgiyle de tanışabilirsiniz. Ne kendinizi ne de düşmanı biliyorsanız, sizin için gireceğiniz her savaşta yenilgi kaçınılmazdır.

Bölüm IV
TAKTİK

SUN TZU der ki,

1. Eski savaşçılar, önce kendilerini yenilgi olasılığından uzakta tutarlar; sonra da düşmanı yenmek için uygun fırsatı kollarlar.

2. Yenilgiden kendimizi korumak bizim elimizdedir. Ancak, düşmanı yenme fırsatını bize düşman verir.

3. İyi bir savaşçı kendisini yenilgiden koruyabilir, ancak düşmanı yenmeyi garantileyemez.

4. Sonuç olarak, üstün yetenekli komutan gücü yeterli olmasa da savaşı kazanmayı becerebilir.

5. Yenilmezlik savunma taktiklerine bağlıdır, düşmanı yenmek ise saldırıyı gerektirir.

6. Savunmada kalmak, güç yetersizliğini gösterir, saldırı ise aşırı güç göstergesidir.

7. Savunması ile ünlü komutan topraktaki her deliğe saklanabilirken, ataklığı ile ünlüsü cennetin üst katmanlarından atağa kalkar. Sonuçta, bir elimizde kendimizi koruma , diğer elimizde ise mutlak zafer yer alır.

8. Zaferi ancak görüş alanımıza girdiğinde görmek savaş ustalığının zirvesi değildir.

9. Savaşıp, ülkeler ele geçirildiğinde, tüm ülkenin "Aferin!" demesi de savaş ustalığının zirvesi değildir.

10. Yerden bir tüy kaldırmak büyük bir gücün simgesi değildir. Ayı, güneşi görmek keskin görüş olmadığı gibi, gök gürültüsünü duymak da kulak hassaslığını göstermez.

11. Eskilerin akıllı savaşçı dediği savaşçı akıllılık unvanını sadece savaşta kazanması ile değil, savaşı kolaylıkla kazanmakta gösterdiği beceriklilikle elde etmiştir.

12. Kazandığı zaferler kendisine ne ünlü bir akıl, ne de cesaret madalyası getirir.

13. Zaferlerini hata yapmayarak kazanır. Hata yapmamak zaferi kesinleştirir. Çünkü, zaten yenilmiş bir düşman ele geçirilmiştir.

14. Usta savaşçı, kendisi için yenilginin olanaksız olacağı pozisyonu hazırlar, düşmanı yenme fırsatı doğduğunda bu fırsatı kaçırmaz.

15. Savaşta zafer stratejisine sahip komutan çatışmaya ancak zaferi kazandıktan sonra girer. Yenilgiye mahkum komutan ise önce çatışmaya girer, zafere sonra yönelir.

16. Gerçek lider Ahlak Faktörünü işler, Disiplin Faktörüne sımsıkı yapışır; böylece başarıyı kontrolü altına alır.

17. Askeri metotta,

(a) Ölçme,

(b) Miktar Kontrolü,

(c) Hesaplama,

(d) Olanakların Dengelenmesi,

(e) Zafer,

önemli kıstaslardır.

18. Ölçme varlığını Toprağa; Miktar Kontrolü, Ölçmeye; Hesaplama, Miktar Kontrolü'ne; Olanakların Dengelenmesi, Hesaplamaya; Zafer, Olanakların Dengelenmesi'ne borçludur.

19. Muzaffer bir ordunun karşısına çıkacak bir toplama ordunun ağırlığı, demir güllenin karşısında kefeye konacak bir buğday tanesi kadardır.

20. Saldırıya geçen bir ordunun gücü derin bir kanyona akan nehir sularına benzer.

Bölüm V
ENERJİ

SUN TZU der ki,

1. Büyük bir gücün kontrolü ile bir kaç kişinin kontrolü aynı prensiplere bağlıdır. Sadece rakamların bölünmesi gerekir.

2. Kumandanız altında bulunacak büyük bir ordu ile küçük bir birlik arasında büyük bir fark yoktur. Sadece işaretleme kullanımı değişir.

3. Ordunuzun düşman saldırısına sarsılmadan dayanabilmesinin güvencesi dolaylı veya doğrudan yapılacak manevralara bağlıdır.

4. Ordunuzun düşman üzerindeki etkisinin yumurta karşısındaki değirmen taşına benzemesi, düşmanın zayıf ve güçlü yanlarını keşfetme bilimindeki başarınıza bağlıdır.

5. Her türlü savaşta doğrudan metod, çatışmaya girmekte kullanılır; ancak zaferin güvencesi dolaylı metotlardadır.

6. Beceriyle uygulanan dolaylı taktikler hava ya da yeryuzü gibi tükenmez; nehir ya da ırmakların akışı gibi durmaz; güneş ya da ay gibi yeniden doğmak için batar; dört mevsim gibi geri gelmek üzere gider.

7. Sadece yedi nota bulunmasına karşın bu yedi notanın karışımından pek çok melodi yaratılır.

8. Sadece beş ana renk (mavi, sarı, kırmızı, beyaz ve siyah) olmasına karşın bu beş rengin karışımı ile sınırsız renk üretilebilir.

9. Sadece dört tad (acı, ekşi, tatlı, tuzlu) bulunmasına karşın bu dört tadın karışımları ile sonsuz sayıda lezzet ortaya çıkar.

10. Savaşta, doğrudan ve dolaylı olmak üzere ikiden fazla saldırı metodu yoktur. Ancak bu iki metodun karışımları çeşitli manevra yöntemlerini oluşturur.

11. Doğrudan metod da dolaylı metod da sonunda birbirine bağlanır. Bu sonsuz dairede ilerlemek gibidir. Asla bitmez.

12. Orduların saldırısı sel baskınına benzer. Karşısına çıkan taşları bile sürükler.

13. Verilecek bir kararın kalitesi avına saldırıp parçalayan şahinin süzülüşündeki ahenge, zamanlamaya benzer.

14. Bu nedenle, usta savaşçı saldırıda korkunç, karar vermede çabuk olandır.

15. Enerji gerilmiş yay, kararsa okun atılmasıdır.

16. Savaşın kargaşa ve gürültüsü içinde düzensizlik varmış gibi gözükse de bu yanıltıcıdır. Bütün karışıklık içinde ordunun başı ile sonu görülmeyebilir, ancak bu aynı zamanda yenilginin ilacıdır.

17. Çalışılmış düzensizlik, disiplinin; çalışılmış korku, cesaretin; çalışılmış zayıflık, güçlülüğün hazırlayıcısıdır.

18. Düzenliliği düzensizlik pelerinin altına .saklamak kısaca bir bölme meselesidir. Cesareti ürkeklik gösterisi ile örtmek, ilerisi için enerji biriktirmektir. Gücü zayıflık maskesi altına almaksa savaş taktik manevrasıdır.

19. Böylece düşmanı harekete zorlama ustalığına sahip komutan, düşmanı yanıltıcı manevraları ustalıkla kullanır; düşmana bazı önemsiz yemler verip düşmanı yeme saldırtır.

20. Yemleri sürekli olarak göstererek düşmanı sürekli hareket etmeye zorlar; sonra da asıl ordusuyla pusuya yatar, düşmanı bekler.

21. Akıllı savaşçı, birleşik enerjinin etkisine inanır; bireysel bazda, savaşçılarından aşırı beklentide bulunmaz.

Becerisini doğru adamları seçip, yan yana getirerek birleşik enerjiyi üretip, kullanmakta gösterir.

22. Savaşçılar, birleşik enerjiyi kullandığında, düşmanın üzerine tepelerden aşağı yuvarlanan taşlar gibi akarlar. Unutmamalı ki bir taş düzlükte hareket edemez; dört köşeli ise tepelerden de akamaz. Savaşçı, taşlarının yuvarlak olmasını sağlamalıdır.Ustalık budur.

23. Usta savaşçıların ürettikleri enerji binlerce metrelik dağlardan yuvarlanarak dolu dizgin akan yuvarlak taşların momentidir.

Bu, enerji hakkındaki sözlerimin sonudur.

Bölüm VI
GÜCÜN KULLANIMI

SUN TZU der ki,

1. Savaş alanına ilk gelip düşmanını bekleyen dinç kalır, sonradan gelip , gelir gelmez savaşa girense daha savaşın başında tükenir.

2. Akıllı savaşçı kendi kararını düşmana kabul ettirir; düşmanın kendi kararını zorlamasına izin vermez.

3. Düşmana avantaj sunarak düşmanın ya kendi istediği şekilde yaklaşmasına müsaade eder ya da vuracağı darbelerle düşmanın yaklaşmasına olanak tanımaz.

4. Düşman dinlenmeye çekildiğinde yorar, yiyeceği bolsa açlığa düşürür, kamp kurmuşsa hareket etmeye zorlayarak dinlenmesine müsaade etmez.

5. Düşmanı savunmaya zorlayacak noktalarda gözükür, beklenmediği yerlerde bulunur.

6. Ordu, düşmanın bulunmadığı arazide geniş mesafeleri rahatça alabilir.

7. Saldırılarınızdaki başarıdan emin olmanın yolu, düşmanca savunulmayan noktalara saldırmaktır. Savunmanızın güvenliğinden de düşmanın saldırmasının imkansız olduğu noktaları tutarak emin olabilirsiniz.

8. Saldırıda başarılı komutan neyi savunduğunu bilemeyen düşmana saldırır; savunmada başarılı olan komutan ise neye saldırdığını bilmeyen düşmana karşı mevzilerini savunandır.

9. Kurnazlık ve gizlilik denilen kutsal sanat! Senin sayende görünmez olmayı; senin sayende duyulmaz olmayı öğrenip, düşmanın kaderini elimizde tutuyoruz.

10. Düşmanın zayıf noktalarını hedef alırsanız ilerlerken direnişle karşılaşmazsınız; düşmandan çabuksanız düşman takibinden rahatlıkla kurtulursunuz.

11. Düşman ister derin bir hendeğin ardında, isterse yüksek bir tepede mevzide bulunsun, çatışmaya girmek arzusundaysak düşmanı bizim istediğimiz yere çekip, bizim koşullarımızda savaşmaya zorlamalıyız.

12. Savaşı arzulamadığımızda ise, kampımızın izleri ortada olsa bile, bıraktığımız izlerle oynayarak düşmanı şaşırtabiliriz.

13. Düşmanın pozisyonunu öğrenip, kendimizi düşmandan gizleyerek güçlerimizi dağıtmadan bir arada tutabiliriz. Bu arada düşmanı bölmeyi başarmak çok önemlidir.

14. Düşmanı parçalara bölerken kendi güçlerimizi bir arada tutarsak düşmanın ayrı, ayrı birimlerinin karşısına tek güç halinde çıkabiliriz.

15. Böylece zayıflattığımız düşman kuvvetlerine üstün bir güçle saldırabilirsek, düşmanlarımızı zora düşürebiliriz.

16. Düşmana saldırmayı arzuladığımız noktayı çok ustaca saklamalıyız. O zaman düşman pek çok olasılığı aynı anda göz önüne almak zorunda kalacak; bu da güçlerini bir noktada birleştirmesine engel olacaktır. Karşımıza toplu bir düşman gücü yerine bölünmüş birimler çıkacaktır.

17. Böyle bir durumda düşman, ön cephesini güçlendirmeye kalktığında ard cephesini, solunu kuvvetlendirmeye kalktığında sağını zayıflatacak; her yöne destek sağlamaya çabaladığında ise her cenahı birden gücünü yitirecektir.

18. Olası çatışmalara her an hazır olma kaygısı düşman birimlerini zayıflatacak, düşmanı bu tür çabalara zorlama da bize sayısal üstünlük sağlayacaktır.

19. Savaşılacak yer ve zamanı bilirsek, kendimizi savaşa konsantre edebiliriz.

20. Ama, yer ve zaman bilinemiyorsa sol cenah sağ cenaha, ardçılar öncülere yardım edemeyecektir. Hele bir

de ordunun uç noktaları arasında büyük mesafe varsa bu problem daha da öldürücü durum alır.

21. Böyle bir durumda düşman kuvvetleri sayı olarak bizden üstün bile olsa sonunda zafer bizim olacaktır.

22. Düşman sayıca bizden üstünken bile düşmanı bizimle savaşmaktan caydırabiliriz. Bu da onun planlarını keşfetmeye, zafere yönelik stratejilerini önceden anlamaya bağlıdır.

23. Düşmanı kızıştırıp gücünü, hareket kabiliyetini anlayın. Saldırıya zorlayıp, kendisini ortaya çıkartmaya, kuvvetli ve zayıf noktalarını göstermeye zorlayın.

24. Düşman ordusu ile kendi ordunuzu dikkatle mukayese ederek hangi noktalarda sizden güçlü, hangi noktalarda sizden zayıf olduğunu keşfedin.

25. Taktik manevralar esnasındaki en büyük başarınız bu manevraları düşmandan saklamakta göstereceğiniz ustalıktır. Manevralarınızı sakladığınızda düşmanın casuslarından ve böylece düşmanın taktisyen beyinlerinden korunmuş olacaksınız.

26. Unutmayın, zafer sizin ne yaptığınızı anlayamayan düşmanın hatalı taktikleri sayesinde gelecektir.

27. Zafer esnasında uyguladığım taktikleri herkes görebilir, ancak kimsenin göremediği, zafer yolunu açan stratejilerimdir.

28. Size zafer kazandıran bir taktiği bir daha tekrarlamayın. Ancak, metotlarınızı koşullara göre gerekli değişiklikleri yaparak sürdürebilirsiniz.

29. Askeri taktikler suyun akışına benzer. Bildiğiniz gibi su doğal olarak yükseklerden aşağılara akar.

30. Böylece savaşta uygulanacak etkili yol güçlüden uzakta durup, zayıfa saldırmaktır.

31. Su nasıl toprağın eğimine göre akarsa, asker de zafere düşmanın durumuna göre akar.

32. Suyun nasıl sabit bir şekli yoksa, savaşta da sabit koşullar yoktur.

33. Taktiklerini düşmana göre değiştirebilmeyi beceren komutan zafere ulaşacaktır.

34. Beş element (su, ateş, ağaç, metal, toprak) her zaman kendi başlarına eşit derecede belirleyici olmaz. Dört mevsimin etkilerinin yanı sıra, ayın med-cezir etkileşimi, günlerin uzaması-kısalması da bu beş elementi etkiler.

Bölüm VII
SAVAŞTA MANEVRA

SUN TZU der ki,

1. Savaşta komutan emrini hükümdardan alır.

2. İyi bir komutan, ordusunu toplayıp, güçlerini konsantre ettiğinde, askerde bulunan değişik nitelikleri bir potada birleştirmeli, dengelemelidir.

3. Bundan sonra taktik manevra gelir. Taktik manevra en zor iştir. İnsanların içindeki kötülük tohumlarını doğruluğa, talihsizliği kazanma hırsına dönüştürmek dünyanın en zor işidir.

4. Savaşın en önemli sanatlarından biri olan ALDATMACA, taktik manevra yeteneği ile doğru orantılıdır. Düşman sizi karşısında beklerken, uzun dolambaçlı yolları takip ederek düşmanın arkasına geçip, düşmanı beklemediği anda vurarak amaca ulaşmak taktik manevralardan başka bir silahla yapılamaz.

5. Manevrayı disiplinli bir ordu ile yapmak avantajlı; disiplinsiz, kalabalık bir sürüyle yapmak tehlikelidir.

6. Avantajlı konuma geçebilmek için ordunuzun tam teçhizatlı hale gelmesini beklerseniz çoğunlukla çok geç kalmış olursunuz. Öte yandan aynı amaçla bir birliği uçarcasına sevk etmek de birliğin malzeme ve ekipmanından ayrı kalmasına neden olur.

7. Avantajı ele geçirmek uğruna, ordunuza emir verip, tam teçhizatla, gece gündüz durmaksızın kilometrelerce sürecek uzun, yorucu yürüyüşlere zorlarsanız, komutanlarınızla, öncü birliklerinizin düşman eline geçmesini izlemekten başka bir avantaj kazanamazsınız.

8. Ordunuzun güçlü birimleri hızla ilerlerken, ağır birlikler geride kalacak; böylece birlikleriniz düşmana ulaştığında yorgun ve ancak onda bir gücünde olacaktır.

9. Düşmanı şaşırtmak amacıyla elli mil yol yapacak olursanız, hem öncü birliklerinizin liderini yitirecek hem de ancak yarı güçle savaş meydanına varacaksınız.

10. Aynı amaçla otuz kilometre yol yaparsanız ordunuzun üçte ikisi varacaktır.

11. Malzeme, silah, mühimmat ve ekipmanını yitirmiş bir ordunun kendisinin yitik bir ordu olduğunu söyleyebiliriz.

12. Sahip oiduğu olanakları bilmediğimiz dost güçlerle işbirliği yapamayız.

13. Önceden uçurumlarını, bataklıklarını, dağlarını, ormanlarını, tuzaklarını bilmediğimiz topraklardan bir orduyu geçirmek akıl işi değildir.

14. Yöresel kılavuzlar kullanmadan doğanın olanaklarını avantaja çeviremeyiz.

15. Savaşta duygularını, hareketlerini, amacını düşmandan gizle. Kazanırsın.

16. Birliklerini birleştirme ya da bölme kararını sana çevre koşulları verdirtecektir.

17. Rüzgar gibi hızlı, orman gibi yoğun ol.

18. Saldırı ve yağmada ateş, düşmana direnişte yalçın dağ ol.

19. Planlarınız gecenin karanlığı gibi görülmez olsun, saldırınız ise gök gürültüsü gibi insin.

20. Yağmalamada ganimeti askerleriniz arasında bölüştürün. Yeni yerleri fethettiğinizde de askerlerinizin faydalanacağı imkanlar yaratın.

21. Harekete geçmeden düşün, tasarla.

22. Aldatmaca sanatını en iyi bilen zafere ulaşacaktır. Bu da manevra sanatıdır.

23. "Ordu Yönetim Kitabı" der ki; Savaş alanında söylenen söz fazla ileri gitmez. Davul ve gonklar bu yüzden gereklidir. Cisimler de kolay, kolay görülemez. Bayrak ve flamalar da bu yüzden gerekir.

24. Bayrak, flama, boru ve gonklar askerlerimizin kulaklarını, gözlerini bir nokta üzerinde yoğunlaştırabilmenin, askeri bir bütün haline getirmenin araçlarıdır.

25. Bu şekilde tek gövde haline gelmiş bir ordunun karşısında ilerlemek en büyük cesareti bile aşar, gerilemek ise olanaksızlaşır. Büyük kitleleri yönetme sanatı işte budur.

26. Gece savaşında, ateş ve davul işaretlerini, gündüz savaşlarında ise bayrak ve flama işaretlerini ordunuzun gözünü, kulağını etkilemekte kullanın.

27. Ordu ruhunu, komutan aklını yitirebilir.

28. Ordunun ruhu sabah keskindir; öğleyin bayrak sallanmaya başlar; akşamsa aklı kampa dönmektedir.

29. Akıllı bir komutan, bu nedenle, askerini düşmanın ruhunun keskin olduğu zaman değil, yorgun olduğu, geri dönme beklentisine girdiği zaman saldırtır. Buna ruh okuma sanatı denir.

30. Disiplin ve sükunetle düşmandaki düzensizliği, kargaşayı beklemek-inisiyatif kullanma sanatıdır.

31. Düşman henüz uzakta iken hedefe yakın olmak, düşman zorluklarla uğraşıp dururken rahat, rahat bekleyebilmek, düşman açlıkla mücadele ederken karnı tok olabilmek. Buna güç tasarruf sanatı denir.

32. Bayrak ve flamaları düzenli, sakin, güvenli gözüken bir orduya saldırmaktan kaçınmak koşulları değerlendirme sanatıdır.

33. Tepede mevzilenmiş ya da tepe aşağı saldırıya geçmiş düşmana karşı ilerlemek askeri kurallara aykırıdır.

34. Savaşmayı bilen düşmanı takip etme. Savaşma arzusu kuvvetli düşmana saldırma.

35. Düşmanın gösterdiği yemi kapma. Evine dönen orduya sataşma.

36. Düşman ordusunu kuşattığında bir açık nokta bırak. Bunalmış düşmanı çok zorlama.

37. Buna Savaş Sanatı denir.

Bölüm VIII
TAKTİK DEĞİŞTİRME

SUN TZU der ki,

1. Savaşta, komutan emrini hükümdardan alır, ordusunu toplar, güçlerini bir araya getirir.

2. Zor koşullar altındaki yerlerde kamp yapma. Yüksek yolların birleştiği yollarda müttefiklerinle işbirliği yap. Tehlikeli pozisyonlar olan ücra yerlerde oyalanma. Kuşatma altında strateji değiştir. Ümitsiz koşullarda savaş.

3. Girilmemesi gereken yollar, saldırılmaması gereken ordular, kuşatılması gereken kentler, zorlanmaması gereken mevziler, dinlenmemesi gereken hükümdar emirleri vardır.

4. Taktik değişikliklerin avantajlarını tam olarak anlayan komutan birliklerini nasıl yöneteceğini iyi bilir.

5. Bunları anlayamayan komutan ise, içerisinde bulunduğu ülkenin koşullarını tam olarak bilse bile bilgisini pratik avantaja çeviremez.

6. Savaş Sanatı'nın Plan Değiştirme dersinde tecrübeye sahip olmayan savaş öğrencisi, Beş Avantaja sahip olsa bile, adamlarını en iyi şekilde kullanamayacaktır.

7. Akıllı liderin planlarında avantaj ve dezavantaj beklentileri bir potada eriyecektir.

8. Bu sayede avantaj beklentilerimiz zorunlu olarak değiştiğinde, ana plana dönüp amacımıza ulaşabiliriz.

9. Öte yandan, zorlukların ortasında bile karşımıza çıkması olası bir avantajı yakalamaya; kendimizi felaketlerden korumaya hazır olmalıyız.

10. Düşman komutanlarını, başlarına çeşitli dertler yaratarak, sürekli meşgul et; cazip yemlerin peşine boşuna düşürterek zorla, sayılarını azalt.

11. Savaş Sanatı bize düşmanın üzerimize gelmemesini ummaktansa düşmanı karşılamaya hazırlıklı olmamızı, düşmanın bize saldırmamasını dilemektense bizim pozisyonlarımızın düşmanın saldırısını imkansızlaştırmasını öğretir.

12. Bir komutanın yapacağı beş hata felaket getirebilir.

(a) Dikkatsiz cesaret, yok olmaya götürür.

(b) Korkaklık, düşmana esir düşmeye götürür.

(c) Acelecilik, hakaretlerle kışkırtılabilir.

(d) Şeref Düşkünlüğü, utanmaya götürür.

(e) Adamlarına aşırı düşkünlük, endişe ve tereddüde götürür.

13. Bu beş hata bir komutanın, savaş alanında işleyebileceği beş savaş günahıdır.

14. Bir ordu yenildiğinde, lideri katledildiğinde neden mutlaka bu beş günahtadır. Bunları önemseyin.

Bölüm IX
ORDUNUN İLERLEMESİ

SUN TZU der ki,

1. Şimdi meselemiz ordunun kamp kurmasında. Gözünüz düşman işaretlerinde olsun. Dağları çabuk geçip vadilere yakın yerleri tercih edin.

2. DAĞ SAVAŞI:Kampı yüksek noktalarda güneşi karşınıza alarak kurun. Savaşmak için tepelere tırmanmayın.

3. NEHİR SAVAŞI:Ordunuz nehri geçtiğinde olabildiğince kısa zamanda nehirden uzaklaşın.

4. İlerlemekte olan düşman nehir geçiyorsa, nehrin ortasında karşılamak üzere saldırmayın. En iyi an düşmanın yarısının geçtiği yarısının hala su içinde olduğu andır.

5. Saldırı hususunda ne kadar sabırsız olursanız olun, sakın nehri geçmek üzere nehir kenarında durmakta olan düşmana saldırmayın.

6. Uzun mesafeli silahlarınızı güneşe bakar şekilde düşmandan yüksek araziye yerleştirin. Düşmana nehir yukarı saldırmayın.

7. BATAKLIK SAVAŞI: Bataklıkları geçerken amacınız en kısa zamanda bataklıktan çıkmak olsun.

8. Bataklıkta savaşmak zorunda kalırsanız, unutmayın ki elinizde su ve otunuz vardır. Arkanızı ağaçlara verip savaşın.

9. DÜZ ALAN SAVAŞI:Düz alanda sağınızı ve ardınızı tepelere verip, düşmanı önünüze alın.

10. Bu savaş bilgileri Sarı İmparator'un pek çok düşmanını yenmekte kullandığı stratejinin temel bilgileridir.

11. Tüm ordular yüksek yerleri alçak zeminlere, aydınlık alanları karanlık yerlere tercih ederler.

12. Askerlerinize özen gösteriyor, kamp yerlerini kuru arazide kuruyorsanız, askerlerinizi salgın hastalıklardan korumuş olursunuz. Sağlıklı bir ordu zafere daha yakındır.

13. Bir tepeye ya da nehir yamacına geldiğinizde eğimi sağ ardınıza, güneşi karşınıza alarak yerleşin. Böylece hem askerlerinizi korumuş hem de pozisyonunuzun doğal avantajlarından maksimum faydalanmış olacaksınız.

14. Tepelere sağanak yağmurlar indiğinde geçmeyi tasarladığınız nehir kabarmış, köpürmüş olabilir. Bu durumda en iyisi beklemektir.

15. Dik uçurumların, sel yamaçlarının, derin çukurların, saklı vadilerin, sık çalılıkların, bataklıkların büyük yarıkların bulunduğu bölgelerden olabildiğince çabuk çıkın, böyle yerlerden zorda kalmadıkça uzakta kalın.

16. Siz bu tür yerlerden uzakta kalmaya dikkat ederken, düşmanı buralara sürüklemeye; düşmana saldırıya geçtiğinizde de düşmanın ardında bu tür alanların olmasına özen gösterin.

17. Kampınızın çevresinde tepeler, yüksek otlarla örtülü göletler, kamış tarlaları, ya da çalılıklarla kaplı koruluklar varsa bu alanları adamakıllı kontrol edin.

Bu tür alanlar, pusu kurmak isteyen düşman baskıncılarının ve casuslarının en çok tercih ettikleri yerlerdir.

18. Düşman size yakınlaşmasına rağmen hala sakin ise bulunduğu pozisyonun doğal gücüne inanıyor demektir.

19. Düşman sakin durmakla birlikte sizi kışkırtıyorsa, sizin üzerine gelmenizi istiyor demektir.

20. Düşmanın kamp yerine ulaşım kolay gözüküyorsa, mutlaka size bir yem gösteriyordur.

21. Ormandaki ağaçlar arasındaki bir hareketlenme düşmanın ilerlediğinin simgesidir. Sık otlaklarda gözükecek perdelemeler düşmanın sizi şüphelendirmeye çalıştığı anlamındadır.

22. Aniden yükselen kuşlar bir pusunun belirtisidir. Ürkmüş hayvanlar ani bir baskının habercisidir.

23. Ufukta gözükecek yüksek toz bulutları savaş arabalarının ilerlemekte olduğunu gösterir. Toz bulutları alçak ama geniş bir alana dağılmış ise piyadeler yaklaşmaktadır. Toz bulutları ufak, ufak ve çeşitli yönlere dağılmakta ise düşman birlikleri ateş için odun toplamaktadır. İleri geri hareket eden küçük toz bulutları da düşmanın kamp yapmakta olduğunu belirtir.

24. Sakin sesle verilen komutlar, yoğunlaşan hazırlıklar düşmanın saldırıya geçeceğini; sert komutlar, saldırı gösterileri ise düşmanın geri çekileceğinin işaretleridir.

25. Hafif savaş arabaları öne gelir de yanlara hareket ederse, bu düşmanın savaş düzenine geçmekte olduğunun belirtisidir.

26. Belirgin bir anlaşma ile birlikte gelmeyen barış önerileri tuzak belirtisidir.

27. Düşman birlikleri arasında koşuşturma artar, askerler bölük, bölük toplanırlarsa kritik an gelmiştir.

28. Bazı birlikler ilerlerken bazıları geri çekiliyorsa, bu yemdir.

29. Askerler mızraklarına yaslanıyorsa, acıkmışlardır.

30. Su getirmeye giden askerlerin ilk işi su içmek olmuşsa, ordu susuz kalmıştır.

31. Düşman kazanabileceği avantajlı bir pozisyon gördüğü halde hareket etmiyorsa, askerler tükenmiştir.

32. Kuşların konduğu yerlerde düşman yoktur. Gece gürültü yapan düşmanın sinirleri bozuktur.

33. Kampta kargaşa varsa komutanın otoritesi zayıftır. Bayraklar, flamalar aşağı yukarı hareket ediyorsa askerin içine fitne düşmüştür. Subaylar kızgın ise asker yorgundur.

34. Düşman, atlarını buğdayla beslemeye, öküzlerini kesip yemeye başlarsa, yemek kazanlarını ateşe koymuyorsa, çadırlarına dönmeyeceklerini, ölene kadar savaşmaya hazır olduklarını anlamalıyız.

35. Küçük gruplar halinde fısıldaşan ya da alçak sesle konuşan asker gruplarının oluşması asker arasında muhalefetin varlığını gösterir.

36. Çok fazla ödül düşmanın kaynaklarının tükendiğini, çok fazla ceza ise aşırı sıkıntı koşullarının varlığını belirtir.

37. Coşku ile savaşa girişip, düşmanın gücünü görünce korkuya kapılmak haber almanın zaafını gösterir.

38. Gelen elçiler bize kompliman yapıyorsa, düşman ateşkes istemektedir.

39. Düşman birlikleri kızgınlıkla ilerler, karşımıza dikilir ama çatışmaya girmeye ya da geri dönmeye kalkmazsa bu durumda son derecede uyanık ve tedbirli olmamız gerekir.

40. Birliklerimizin gücü düşmanla hemen, hemen eşit ise düşman genellikle doğrudan saldırmaz. Bu durumda yapmamız gereken şey, güçlerimizi toplamak, düşmanı yakından takip ederken takviye sağlamaya çalışmaktır.

41. Düşmanı hor görüp, planlamayı ihmal eden, düşmana esir düşmeye mahkumdur.

42. Komutanına güven duymayan askere ceza verildiğinde asker komutanına itaatkar olmayacaktır. İtaatsiz asker ise asla zafer kazanamaz.

Komutanına inanan askere ceza uygulanmazsa asker komutanına güvenini yitireceğinden yine başarısız olacaktır.

43. Bu nedenle askerin komutanına inanmasını sağlamak için ayırım göstermeden bir yandan adil davranıp, diğer yandan çelik gibi disiplin altında tutmalıyız. Bu zafere giden en kesin yoldur.

44. Eğitimde askere, emre itaat alışkanlığı verilmişse ordu disiplinlidir. Aksi halde disiplin yoktur. Disıplin zaferin anahtarıdır.

45-Şayet bir komutan hem adamlarına güvendiğini gösterip, hem de emirlerine kesin itaat istiyorsa, kazanç iki yönlü olur.

Bölüm X
ARAZİ FAKTÖRÜ

SUN TZU der ki,

1. Altı çeşit arazi vardır.
(a) Düzgün arazi.
(b) Karışık arazi.
(c) İhmal edilecek arazi.
(d) Dar geçitler.
(e) Uçurumlu tepeler.
(f) Düşmandan uzak pozisyonlar.

2. Her iki tarafın da rahatlıkla girebileceği arazilere Düzgün Arazi denilir.

3. Bu tür araziye düşmandan önce gelmeye; arazinin yüksek, güneşli bölgelerini tutmaya özen gösterin. Malzemelerinizi dikkatle koruyun. O zaman savaşa avantajla başlarsınız.

4. Terk edilmesi kolay olmakla birlikte yeniden ele geçirilmesi zor olan araziye Karışık Arazi denir.

5. Bu tür bir araziden hazırlıksız düşmana saldırıp, yenebilirsiniz. Ama, düşman sizi hazırlanmış, bekliyorsa ve düşmanı yenemezseniz bu araziye dönüşünüz olanaksız olacak; sizin için felaketler birbirini takip edecektir.

6. Arazinin konumu her iki tarafın da ilk adımda ele geçiremeyeceği türdeıise bu tür arazilere İhmal Edilecek Arazi denir.

7. Böyle bir arazide, düşman bize cazip bir yem verse bile ilerlemektense gerileyerek düşmanı üzerinize gelmeye kışkırtmak gerekir. Düşman ordusunun bir kısmı üzerimize geldiğinde saldırı avantajı bizde olacaktır.

8. Dar geçitlere gelince, ilk ele geçiren sizseniz kuvvetlerinizi dikkatle yerleştirip, düşmanın gelmesini bekleyin.

9. Düşman ordusu sizin dar bir geçidi ele geçirmenize engel olduğunda, dar geçidin düşmanca korunuş tarzını inceleyin. İyi korunuyorsa üzerine gitmeyin.

10. Uçurumlu tepeleri ilk siz ele geçirmişseniz, yüksek ve güneşli noktalara yerleşip düşmanı bekleyin.

11. Düşman sizden önce davranıp yerleşmişse, üzerine gitmeyin. Düşmanı geri çekiliyor gibi yaparak yerinden çıkarmayı deneyin.

12. Düşmanla aranızda oldukça büyük bir mesafe varsa ve her ikinizin de güçleri birbirine yakınsa savaşa girmek kolay olmayacağı gibi savaşın sonucu da her zaman lehinize olmayabilir.

13. Bu altı prensip Arazi faktörünün ana prensipleridir. Sorumluluk sahibi bir komutan bu prensipleri dikkatle incelemelidir.

14. Ordunun başına doğal nedenlerin dışında,daha çok komutanın hatalarından kaynaklanacak altı bela gelebilir.Bunlar:

(a) Geri çekilme
(b) Baş kaldırma.
(c) Çöküş.
(d) Harap olmak.
(e) Kargaşa.
(f) Bozgun.

15. Diğer koşullar aynı kalmakla birlikte şayet bir birliğin karşısına kendisinin on misli bir düşman çıkarsa bu birliğin tek şansı kalır. Geri çekilme.

16. Askerler çok güçlü ancak subayları zayıfsa sonuç baş kaldırmadır. Subaylar güçlü asker zayıfsa, sonuç çöküştür.

17. Üst subayların kızgınlıkla amirlerine baş kaldırıp, baş komutanın emrini beklemeden kendi başlarına düşmanla savaşa kalkmalarının sonucu 'Harap Olmak'tır.

18. Bir komutan zayıf, otoritesini yitirmiş, verdiği emirler açık,belirgin olmayıp, sürekli değişiyorsa; emrindeki subaylar da askerler de belirli görevlere sahip değil ve üstüne üstlük ordu katmanları düzensiz, rast gele kurulmuş ise bu duruma tek ad verilebilir. Kargaşa.

19. Bir komutan düşmanın gerçek gücünü sezemez de, kendi zayıf bir birliğini kendinden güçlü düşmana saldırtır ya da seçme birliklerini güçlü düşmanı karşısında ordunun ön saflarına yerleştirmeyi ihmal ederse, bunun tek sonucu olabilir.Bozgun.

20. Sorumluluk sahibi her komutanın yenilgiye düşmemek için dikkat etmesi gereken altı yol vardır.

21. Arazinin doğal koşulları bir askerin en önemli müttefikidir. Ancak,bunun yanı sıra, düşmanın gücünü sezme yeteneği, zafere giden güçlerin kontrolü, zorlukları, tehlikeleri, mesafeleri görme kapasitesi bir komutanın test sorularıdır.

22. Bu hususları bilip savaş sırasında kullanan komutan savaşı kazanır. Bunları bilmeyen ya da kullanamayan komutan kaybetmeye mahkumdur.

23. Savaşın sonucunun zafer olacağı kesinse, başınızdaki hükümdar istemese bile savaşın. Ama, savaşın zaferle sonuçlanmayacağını görüyorsanız, hükümdar yalvarsa bile savaşmayın.

24. Düşmana karşı savaşı kazanınca kavuşacağı şan, şeref ve şöhreti düşünmeden savaşan, gereğinde üstün düşman karşısında geri çekilmesini bilen, tek amacı ülkesini korumak olan komutanlar ülkelerinin mücevheridir.

25. Askerlerinize öz çocuklarınız gibi bakın, sizi en derin vadilere kadar takip edeceklerdir. Onlara yetişkin oğullarınız gibi bakın, yanınızda ölmeyi her şeye tercih edeceklerdir.

26. Ancak, askerinize düşkün olduğunuz halde otorite kullanamıyorsanız; yumuşak kalpli olduğunuz halde emirlerinizi dinletemiyorsanız, askerleriniz arasında kargaşa hü-

küm sürüyorsa, askerleriniz yaramaz çocuklara dönmüştür. Hiç bir işe yaramazlar.

27. Askerlerimizin savaşa hazır olduğunu bilmemize rağmen, düşmanın savaşa hazır olmadığının farkında değilsek, zafere giden yolun ancak yarısındayız demektir.

28. Düşmanın savaşa hazır olmadığını bilmekle birlikte kendi askerlerimizin savaşa henüz hazır olmadığı gerçeğini göremiyorsak zafere giden yolun henüz yarısındayız demektir.

29. Düşmanın savaşa hazırlıklı olduğunu, kendi askerimizin savaşa hazır olduğunu bilmemize rağmen, üzerinde bulduğumuz doğal koşulların savaşmaya uygun olmadığını göremiyorsak zafere giden yolun yine yarısındayız demektir.

30. Deneyimli asker, harekete geçtiğinde asla şaşırmaz, birliğini asla kaybetmez.

31. Sonuç olarak "Savaş Sanatı"nın ünlü bir deyişinden bahsedelim: "Düşmanı bildiğiniz kadar kendinizi de biliyorsanız, zafer konusunda şüpheniz olmasın. Bunun yanında, 'Cennet'i biliyor, 'Dünya'yı tanıyorsanız zaferiniz kesin olacaktır."

Bölüm XI
ARAZİDE DOKUZ KONUM

SUN TZU der ki,

1-Savaş Sanatı dokuz tip arazi tanımlar.
(a) Karışık Arazi
(b) Yakın Arazi
(c) İhtilaflı Arazi
(d) Açık Arazi
(e) Anahtar Arazi
(f) Ciddi Arazi
(g) Zor Arazi
(h) Kuşatılmış Arazi
(i) Ümitsiz Arazi

2. Savaş kendi ülkemizde yapılıyorsa bu arazi türüne "Karışık Arazi" denir.

3. Düşman arazisine girmemize rağmen henüz kendi sınırlarımızın yakınındaysak bu tür araziye "Yakın Arazi" denir.

4. Sahip olunması her iki tarafa da büyük avantaj sağlayan araziye "İhtilaflı Arazi" denir.

5. Her iki tarafın da kolaylıkla girip çıkabildiği araziye "Açık Arazi" denir.

6. Üç krallığın arazilerinin birleşme noktasında yer alan arazilere "Anahtar Arazi" denir. Bu tür arazilere sahip olan krallık, imparatorluğun da büyük kısmına sahip olur.

7. Bir ordu düşman ülkesinin bağrına girmiş olmasına karşın, ardında kuvvetli düşman kaleleri bulunmakta ise bulunduğu arazi konumu "Ciddi Arazi" olarak adlandırılır.

8. Geçilmesi zor olan dağlık ormanlar, çalılık yamaçlar, bataklıklarla kaplı arazilere "Zor Arazi" denir.

9. Dar vadilerden geçilerek ulaşılabilen, içinden ancak keçi yolları ile çıkılabilen arazilere "Kuşatılmış Arazi" denir. Bu tür alanlarda zayıf bir birlik koca bir orduyla başa çıkabilir.

10. Sadece gecikmeden savaşmamız halinde içinden sağ çıkabileceğimiz araziye "Ümitsiz Arazi" denir.

11. Karışık Arazi'de savaşma. Yakın Arazi'de durma. İhtilaflı Arazi'de saldırma.

12. Açık Arazi'de düşmanın yolunu kapatma. Anahtar Arazi'de müttefiklerinle işbirliği yap.

13. Ciddi Arazi'de düşmanı yağmala. Zor Arazi'de yoluna dikkatle devam et.

14. Kuşatılmış Arazi'de stratejini gözden geçir. Ümitsiz Arazi'de savaş.

15. Eskinin deneyimli komutanları düşmanın öncüleri ile ardçıları arasındaki ahengi bozmanın ustaları olmuşlardı. Böylece, ordu karargahlarının kendilerine bağlı birliklerle olan işbirliğini bozmanın yanı sıra yedek güçlerin zor duruma düşen birliklerin imdadına yetişmesine engel oluyor,komutanların subaylarına verdiği komutların birliklere ulaşmasını da durduruyorlardı.

16. Düşman kuvvetleri bir araya geldiğinde bile aralarında düzensizlik yaratmasını biliyorlardı.

17. Kendilerine avantaj sağlayacağını gördükleri zaman ilerliyorlar, görmediklerinde hareketsiz bekliyorlardı.

18. "Düzgün bir şekilde saldırı için ilerlemekte olan kuvvetli bir düşman karşısında ne yapardınız?" diye sorulduğunda , "Düşman için çok önemli olan bir şeyi elime geçirmeye çalışır, sonra da düşmanın aman dilemesini beklerdim."diye cevap verirlerdi.

19. Savaşta sürat ana silahtır. Düşmanın hazır olmadığı anı kollayın. Beklenmedik yollardan geçip, korunması ihmal edilmiş noktalardan vurun.

20. Düşman topraklarını işgal etmekte olan bir ordunun prensipleri şunlardır: Düşmanın içine ne kadar girerse-

niz askerleriniz arasındaki dayanışma o kadar artar. Düşmanı askerleriniz arasındaki dayanışma yok eder.

21. Zengin ülkelere girdiğinde, ordunu besleyebileceğin akınlar düzenle.

22. Adamlarının durumundan emin ol. Ücretlerinden aşırı kesinti yapma. Enerjini, gücünü yoğunlaştır. Ordunu sürekli hareket halinde tut, değişik harekat planları geliştir.

23. Askerlerini kaçışın olanaksız olduğu noktalara sür ki, ölesiye savaşsınlar. Ölümle karşı karşıya olan bir askerin beceremeyeceği iş yoktur. Ölüm tehlikesi ile karşı karşıya olan askerler de subaylar da güçlerinin zirvesine çıkarlar.

24. Çıkış yolları kapalı, kaçma olanağı kalmayan askerler korku duygusunu yitirirler. Direnme güçleri sonsuzlaşır. Hele, bir de yabancı topraklardaysa, inatçı bir cephe oluştururlar. Yardım gelmesi de zor gözüküyorsa, sıkı bir mücadele verirler.

25. Böyle bir durumda askerleriniz emir beklemeye bile görmeden kulakları kirişte olur; verdiğiniz her emir anında yerine getirilir; sınırsız sadakat gösterirler, her konuda sonsuz güvenebileceğiniz askerlere dönüşürler.

26. Asker arasındaki batıl itikatları, kehanetleri durdur. O zaman ölümden başka korku kalmaz.

27. Askerlerimiz paraya çok önem vermiyorlarsa bu zengin olmak istememelerinden değildir.

Ömürleri çok uzun olmuyorsa, bu da kesinlikle ölmek istemelerinden değildir.

28. Askerlerinize savaş emri verdiğinizde, içlerinde hüngür, hüngür ağlayanlar, zırhlarını göz yaşlarıyla yıkayanlar çıkabilir. Ancak savaşa girdiklerinde her birisinin bir kahraman olacağından şüpheniz olmasın.

29. Usta savaş taktisyeni çıngıraklı yılana benzer. Kafasına saldırırsan, kuyruğundaki zehirle saldırır; kuyruğuna saldırırsan, dişlerini geçirir; gövdesine saldırırsan, hem dişleri ile hem de kuyruğu ile saldırır.

30. Bana, "Bir ordu çıngıraklı yılana benzeyebilir mi?" diye soracak olursanız, cevabım "Evet," tir.

Aralarında anlaşmazlık olan Komutan Wu ile Komutan Yueh'in askerleri aynı teknede nehri geçerken bir fırtınaya yakalanacak olurlarsa, sol elin sağ ele yardımı gibi bir araya geleceklerdir.

31. Savaşta zafer için, atlarımızın koşumlarına, savaş araçlarımızın topraktaki izlerine güven yeterli değildir.

32. Savaşta bir ordunun yönetim prensibi asker için yüksek bir cesaret seviyesi belirlemek ve her askerin bu seviyeye ulaşmasını sağlamaktır.

33. Güçlülük ile zayıflığın aynı anda nasıl en iyi kullanılacağı sorusunun cevabı arazi pozisyonlarındaki seçimlerdedir.

34. İşinin ehli komutan ordusunu sanki bir kişiyi yönetir gibi, elinden tutarak yöneten komutandır.

35. Çok konuşmayarak, gizliliği güven altına almak; dimdik durup, adaletli olarak disiplini sağlamak komutanın görevidir.

36. Subaylarının, askerlerinin kafasını gerektiğinde yanlış rapor ve olaylarla karıştırıp, her şeyi sorgulamalarını engellemesini de bilmelidir.

37. Savaş düzenlerini, planlarını değiştirerek, düşmanının kendi ordusu hakkında sağlıklı bilgi edinmesini önlemeli; kamp yerini değiştirip, dolaylı, karışık yolları tercih ederek düşmandan esas amacını saklamayı başarmalıdır.

38. Ordu komutanı, en kritik anda, yüksek bir yere tırmanıp altındaki merdiveni atmasını bilmelidir. Elini göstermeden ordusunu düşman içine başka türlü süremez.

39. Gemilerini yakar, yiyecek kazanlarını kırar; ordusunu koyun sürüsü gibi bir o tarafa, bir bu tarafa yönelterek yönünün anlaşılmasına olanak yaratmaz.

40. Düşmanı kendi planına uygun bir noktaya sürerek, tehlikeye düşmesini sağlamak komutanın en önemli görevlerindendir.

41. Dokuz arazi türünün her birine göre alınacak önlemler, saldırıya veya savunmaya yönelik taktikler ile insan doğasının ana kanunlarını mutlaka özenle çalışmalıdır.

42. Düşman arazisinde ilerlerken genel prensip, ne kadar ileri gidilirse askerin o kadar dayanışma göstereceği prensibidir. Sınır yakınlarında ise tam tersine kargaşa daha olasıdır.

43. Kendi ülkeni ardında bırakıp, komşu araziye girdiğinde, kritik arazidesin demektir. Dört yönde iletişim kurulabiliyorsa, birleşen yolların bulunduğu anahtar arazidesindir.

44. Bir ülkenin içlerine girdiğinde ciddi arazidesin. Düşman arazisinde fazla ilerlemediğinde bulunduğun arazi yakın arazidir.

45. Düşmanın sağlam kaleleri gerinde kalmış, önünde ise dar geçitler bulunmaktaysa bu araziye kuşatılmış arazi denir. Çıkış olanağı yoksa bu araziye Ümitsiz Arazi denir.

46. Bu durumda, dağınık arazide adamlarıma amaç birliği aşılarım. Yakın arazide ise, tüm birliklerimin arasında yakın temas olmasına bakarım.

47. İhtilaflı arazide, artçı birliklerime dikkat eder, hızlandırırım.

48. Açık arazide, dikkatimi savunmam üzerinde yoğunlaştırırım. Birleşen yolların bulunduğu anahtar arazide müttefiklerimle işbirliğini ararım.

49. Ciddi arazide malzeme ikmalini güvence altına almaya çalışırdım. Zor arazide ise dikkatimi ordumu durmaksızın ilerletmeye verirdim.

50. Kuşatılmış arazide ordumun geri çekilme yollarını kapatırdım. Ümitsiz arazide, askerlerime hayatlarının kurtulmasının ümitsiz olduğunu söylerdim.

51. Bunun nedeni, düşman tarafından kuşatıldığını, yardım gelmesinin olanaksız olduğunu bilen askerde olağan üstü inatçı bir direniş gücü, sınırsız bir savaşma isteği-

nin ortaya çıkacağını; askerlerimin tehlike altında her emri yerine getireceğini bilmemdir.

52. Durumunu bilmediğimiz komşu prenslerle işbirliği yapamayız. Önceden uçurumlarını, bataklıklarını, dağlarını, ormanlarını, tuzaklarını bilmediğimiz topraklardan bir orduyu geçirmek akıl işi değildir. Yöreyi bilen kılavuzlardan yararlanmadıkça, doğanın sağladığı avantajları kullanamayız.

53. Savaşçı bir prens aşağıdaki dört, beş prensibi göz ardı edemez.

54. Savaşçı bir prens güçlü bir ülkeye saldırdığında komutanlıktaki ustalığını, düşman kuvvetlerinin birleşmesini engellemekteki başarısıyla gösterir. Kendisini düşmana olduğundan güçlü gösterip, düşmanın olası müttefiklerini karşısına çıkmaktan caydırır.

55. Diğer ülkelerle işbirliği yapmaktan ya da onlardan yardım istemektense, kendi gizli planlarını uygulayarak düşmanlarının başını döndürür, korkutur. Bunu başardığında, düşman kentlerini fazla zorlanmadan ele geçirir, düşman krallıklarını sona erdirir.

56. Askerlerine kural dışı ödüller ver, önceki planların dışında da emirler buyur. Bunları hakkıyla yaptığında, ordunu tıpkı tek kişilik bir birimmiş gibi yönettiğini göreceksin.

57. Askerlerine planı değil, görevi söyle. Sonucu, parlaksa göster. Durum sıkıntılıysa sakın bir şey söyleme.

58. Ordunu ölüm tehlikesine, zorluklara sür; zaferle dönecektir.

59. İnsan doğası gereği zora düşmedikçe yeteneklerini sonuna kadar kullanmaz.

60 . Savaşta zafer, kendi konumunu düşman hedeflerine göre ayarlamakla gelir.

61. Düşman saflarının ardına inatla sarkmak, sonunda düşman komutanını öldürme başarısını getirecektir.

62. Buna ince hesapla kazanmak denir.

63. Komutayı ele aldığında, cephedeki ön yolları kapat, resmi kayıtları yok et, elçilerin geçişini engelle.

64. Savaş konseyinde kararlı ol, durum kontrolünü eline al.

65. Düşmanın açık bıraktığı kapıdan içeri dal.

66. Düşmanın kutsal varlıklarını ele geçirerek düşmanı zorla. Düşman birliklerinin ilerleme zamanlamasını öğrenmenin bir yolunu bul.

67. Güçlerini hazırlamadan bitirici savaşa girme.

68. Düşmanın açığını buluncaya kadar yeni gelin gibi çekingen ol; açığı bulduğun an yaban tavşanı gibi fırla. Düşman için artık çok geçtir.

Bölüm XII
ATEŞLE SALDIRI

SUN TZU der ki,

1. Ateşle saldırının beş yolu vardır. Birincisi askerleri kamp anında yakmaktır. İkincisi malzeme depolarını yakmaktır. Üçüncüsü malzeme taşıyan araçları yakmak; dördüncüsü ise düşmanın silah, mühimmat depolarını yakmaktır. Beşinci yol da düşman birliklerinin arasına ateş atmaktır.

2. Saldırıya geçmenin en önemli koşulu ateş olanaklarına sahip olmaktır. Gerekli malzeme her an hazır tutulmalıdır.

3. Ateşle saldırının mevsimi, yangın başlatmanın özel günleri vardır.

4. Uygun mevsim havanın kuru olduğu aylar olup; özel günler rüzgarın yükseldiği günlerdir.

5. Ateşle saldırı esnasında beş olasılığa hazır olunmalıdır.

6. (a) Ateş düşman kampına yaklaştığında gecikmeden düşmana saldır.

7. (b) Ateş düşmana yaklaştığı halde düşman askerleri hala sessiz ise, bekle. Saldırma.

8. (c) Alevler yeterli yüksekliğe ulaştığında saldırmak için koşullar uygunsa saldır; yoksa, olduğun yerde kal.

9. (d) Dışarıdan ateşle saldırı olanaksızsa, kampın içinde kendi kendine yangın çıkmasını bekleme. Uygun zamanı bekleyip, saldır.

10. (e) Yangını başlattığında, rüzgarın ardında kal. Rüzgara karşı saldırma.

11. Gündüz çıkan rüzgar uzun sürelidir. Gece esintileri ise çabuk diner.

12. Her orduda ateşle ilgili bu beş olasılık çok iyi bilinmeli, yıldızların hareketi izlenmeli, ateşle saldırı özel günleri takip edilmelidir.

13. Ateşi saldırı aracı olarak kullanmak zeka belirtisidir. Suyu saldırı aracı olarak kullanmak ise güç göstergesidir.

14. Suyla düşman durdurulabilir, ama tüm olanakları elinden alınamaz.

15. Girişimcilik ruhunu kullanmaksızın düşmana saldırıp, savaşı kazanmaya çalışan komutan şanssız komutandır.Çünkü sonuç, zaman ve kaynak kaybından öte değildir.

16. Bilge komutan planlarını önceden hazırlar; usta komutan kaynaklarını değerlendirir.

17. Avantaj görmedikçe hareket etme; kazanacak bir şey olmadıkça ordularını kullanma; bulunduğun pozisyon kritik olmadıkça savaşma.

18. Hiç bir hükümdar ordularını kendi öfkesi için savaşa sokmamalı, hiç bir komutan kendi hırsı için savaşa kaikmamalı.

19. Size bir avantaj sağlayacaksa ilerleyin, yoksa yerinizde kalın.

20. Zamanla öfke mutluluğa, sinirlenme memnuniyete dönüşebilir.

21. Ancak, yok edilen bir krallık asla yeniden kurulamaz; ölüler canlanamaz.

22. Bu nedenle, bilge hükümdar dikkatli, iyi komutan tedbirli olmalıdır. Bir ülkeyi barış içinde yönetmenin, orduyu güçlü tutmanın yolu budur.

Bölüm XIII
CASUSLUK VE İSTİHBARAT

SUN TZU der ki,

1. Yüz bin askerlik bir orduyu kurup, uzak savaşlara göndermek, halkın üzerine büyük yük bindirir, devletin olanaklarını tüketir.Sadece günlük harcamalar yüz bin gümüşe kadar yükselebilir. Ülke içinde de, dışında da büyük kargaşalık olacak, tükenen insanlar savaş yollarında dökülecektir. Yüz bin askerin en az dört, beşyüz bin aile olduğu düşünülecek olursa, etkinin ne kadar geniş bir alanda olduğu anlaşılabilir.

2. Düşman kuvvetler, bir kaç gün içinde oluşacak bir sonuç için yıllarca karşı karşıya durabilirler.Bu böyleyken, maaşının, ödüllerinin devamını düşünerek düşmanın durumunu öğrenmeyi ihmal etmek insanlık dışı davranıştır.

3. Bu şekilde davranan kişi lider olamaz, hükümdarına yararlı olamayacağı gibi zafere de ulaşamaz.

4. Bilge hükümdarla, iyi bir komutanın normal askerlere oranla kolaylıkla savaş kazanıp, zafere ulaşması İSTİHBARAT'a bağlıdır.

5. Bu istihbarat ruh çağırmakla gelmez. Tecrübe ya da hesaplamayla da üretilemez.

6. Düşmanın durumu ancak başka insanlardan öğrenilebilinir.

7. Beş tür casus kullanılır.

(a) Yöresel casuslar.
(b) İç casuslar.
(c) Devşirme casuslar.
(d) Hükümlü casuslar.
(e) Hayatta kalan casuslar.

8. Bu beş tür casusun hepsi bir arada kullanıldığında gizli istihbarat sistemini kimse ele geçiremez. Buna, "İplerin Kutsal Kullanımı" denilir.

Bu güç her hükümdarın en kıymetli kaynağıdır.

9. Yöresel casuslardan anlaşılan bir bölgede yaşayan kişilerden haber alma hizmeti almaktır.

10. "İç Casus" düşman subaylarının kullanımıdır.

11. "Devşirme Casuslar", ele geçirilip, düşman aleyhine kullanılan düşman casuslarıdır.

12. "Hükümlü" ya da "Ölü Casus"lar düşmanı yanıltmak amacıyla çeşitli davranışlara yönlendirilip sonra da bizim casuslarımızca düşmana bilinçli olarak belirtilen casuslardır.

13. "Yaşayan Casuslar", düşman kampından haber getirmeyi başaran casuslardır.

14. Ordu içinde en yakın takipte tutulacak kişiler casuslardır. Başka hiç bir birim casuslar kadar ödüle layık değildir. Yeryüzündeki başka hiç bir meslek casusluk kadar gizliliğe sahip değildir.

15. Doğal üstün zekaya sahip olmayan hiç kimse casus olamaz.

16. Casuslar iyilik ve dürüstlük olmadan yönetilemez.

17. Casusların raporlarını anlamak ve doğruluğundan emin olmak için ince zeka seviyesi gerekir.

18. Uyanık ol! Her iş için casus kullan.

19. Bir casus zamanı gelmeden bir haberi başkasına vermişse, hem casusu hem de haberi alan kişiyi öldür.

20. Amaç ister bir orduyu vurmak, ister bir şehri zaptetmek, isterse bir kişiye suikast düzenlemek olsun, komutanların, komutan yardımcılarının, kapı muhafızlarının, nöbetçilerin isimlerini öğrenmek özel öneme sahiptir. Casuslarımızın amacı bu bilgilere sahip olmaktır.

21. Düşmanın aramıza gönderdiği casuslar tespit edilip, rüşvetle kandırılmalı, ele geçirilip, rahat edecekleri yerlerde tutulmalıdır. Böylece onları kendi saflarımıza çekip devşirme casus yaparak kendi hizmetimizde kullanabiliriz.

22. "Devşirme Casusların" bize sağlayacağı bilgiler sayesinde mahalli ve iç casusları elde edebiliriz.

23. Yine yalnız onların sayesinde "Ölü Casusları" kullanarak yanıltıcı bilgileri düşmana ulaştırabiliriz.

24. Son olarak, yine onların sayesinde "Yaşayan Casuslardan bilgi alabiliriz.

25. Casus kullanmanın tek amacı düşman hakkında bilgi toplamaktır. Bu bilgi ise, ilk olarak "Devşirme Casustan" alınabilir. Bu nedenle "Devşirme Casus" el üstünde tutulmalıdır.

26. Eski zamanlarda Yin hanedanının yükselmesi İmparator Hsia tarafından kontrol edilen I Chih adındaki casusla gerçekleşmişti. Aynı şekilde Chou Hanedanı da Yin'e bağlı casus Lu Ya sayesinde tahta geçmişti.

27. Ordunun casusluk kanadını en iyi kullanan hükümdar bilge hükümdar, en iyi değerlendiren komutan ise usta komutandır. Casusluk sonuç getirir. Ordunun harekattaki başarısı casusların becerisi ile orantılıdır.

"SAVAŞ SANATI"
YORUMCULARI

**Savaş sanatı teorilerini yorumlayan,
çağının onbir ünlü savaş filozofu**

1. ÇAO ÇAO (M.S.155-200)

Çao Çao, Çin askeri tarihinin önde gelen askerlerindendir. Zekası ve kurnazlığı ile ünlü Çao Çao, sosyal değerlere verdiği önemle onur derecesine yirmi yaşında ulaşarak resmi çalışmalarını başlatmıştır. Daha otuzuna basmadan önemli askeri mevkilere ulaşmış, isyankarlara karşı düzenlenen bir seferde gösterdiği üstün başarı ile öne çıkmıştır. Bu başarısından sonra kendisine ilk olarak yerel bir yönetim görevi verilmiş, ancak kısa süre sonra bölgenin başkentine çağrılarak bölge yöneticiliği görevine getirilmiştir. Sağlık sorunlarını bahane gösteren Çao Çao, yöneticilik görevini bırakarak memleketine dönmeyi tercih etmiştir. Ancak, Han Hanedanı'nın sert komutanlarından birinin imparatoru devirerek yerine kukla bir imparator getirmek için harekete geçmesi üzerine, Çao Çao emekliliğine son vererek tüm aile servetini kendisine bir ordu hazırlamakta kullanıp, bu komutanın karşısına çıkmakta tereddüt etmemiştir. İmparator tarafından saraya davet edilen Çao Çao, diğer olası isyancıları da bastırarak üst düzey komutanların arasına katılır. Esasında imparator tarafından asalet unvanı verilerek Han hanedanının başına geçmesi konusunda da teşvik edilmesine karşın Çao Çao bu yolu kendine seçmemeyi tercih eder. Onun yerine I Ching adındaki Taoist eserin yazarları arasında yer alan, şahsi kalitesine, sosyal politikalarına ve siyasal başarılarına hayran olduğu eski Chou hanedanından Kral Wen'den etkilenerek onun yanında yer alır.

Çao Çao kahramanlığı, becerileri ve stratejileriyle ünlü bir liderdir. Bu hususlarda Sun Tzu'nun klasik eseri Savaş Sanatı'nın en ünlü öğrenci ve yorumcularındandır. Eski Çin'e özgü şövalyelik kurallarına uygun olarak gerek kültürel gerekse savaş eğitimine önem verdiği bilinen Çao Çao'nun en önemli özelliklerinden biri de okumaya verdiği önemdir. Sefer esnasında bile mutlaka her gün okuduğu bilinen özelliklerindendir.

2. MENG SHİ (Liang Hanedanı, M.S.502-556)

Meng Shi hakkında bilinen en önemli husus Savaş Sanatı yorumlarıdır. Zamanı iç savaş ve yokluk zamanıdır.

3. JİA LİN (Tang Hanedanı, 618-906)

Jia Lin de aynı şekilde yalnızca Savaş Sanatı yorumu ile tanınmaktadır. Tang Hanedanı döneminde Çin İmparatorluğu genişlemiş, siyasal ve kültürel etki alanı büyümüştür. Tang hanedanı dönemindeki Çin ayrıca Japonya ve Tibet'te de milliyetçiliğin yerleşmesinde önemli rol oynamıştır.

4. Lİ QUAN (Tan Hanedanı, 618-906)

Li Quan uzak doğu dövüş yöntemleri ustalığının yanısıra Taoism'in en büyük hayranlarındandır. Li Quan, ilk olarak Yinfu Jing isimli eski zaman medeniyetlerine ait bir Taoist metin üzerinde çalışmaya başlamış; vecizelerden oluşan, hem kültürel hem de savaşa yönelik yorumlarda bulunan bu eseri pek çok kez okumasına rağmen hiçbir şey anlayamamış. Daha sonraları Kara At Dağı'ndaki ünlü Çin İmparator mezarını ziyarete gittiğinde karşısına çıkan yaşlı bir kadın kendisine metnin anlamını anlatmış. Halk arasında Kara At Dağı'nın Yaşlı Kadını olarak tanınan bu kadının eski çağlardaki bir hükümdar ve ölümsüz bir Taoist olduğu, Tang Hanedanı döneminde yaygın olarak kabul edilmiştir. Gerçek kimliği ne olursa olsun, Li Quan askeri stratejisi ile tanınmış ve Yinfu Jing adlı eseri de askeri açıdan yaptığı incelemesiyle tarihe geçmiştir. Daha sonra da kendini dağlara vurarak, Taoism çalışmaya vakfetmiştir.

5. DU YOU (735-812)

Du You, Çin'in çeşitli bölgelerinde savaş danışmanı, askeri müfettiş ve savaş gözetmeni olarak çalışmıştır. Bila-

hare merkezi hükümetlerde de görev almışsa da, kısa sürede bu görevleri bırakmıştır.

6. DU MU (803-852)

Du Mu, Du You'nun torunudur. Kazandığı Dürüstlük ve Şeref Şövalyesi unvanı ile ileri düzeyde bir akademik kariyere ulaşarak imparatorluk sarayında önemli görevlerde bulunmuştur. Ancak talihi kısa sürede sönmüş ve henüz elli yaşında iken ölmüştür. Ölüm yatağında kendi mezar kitabesini hazırlayıp tüm eserlerini yakmıştır. Şiirleri ile ünlüdür.

7. ZHANG YU (Sung Hanedanı, 960-1278)

Askeri liderler hakkındaki biyografileri ile tanınır. Sung Hanedanı zamanında Kuzey Asya'daki Moğol savaşçılarının Çin üzerinde gittikçe artan baskıları hissediliyordu. Moğol istilaları sonucunda Çin, ülkesinin büyük kısmını Türklere bırakmak zorunda kalmıştı.

8. MEİ YAOCHEN (1002-1060)

Mei Yaochen, Tang Hanedanının sona ermesini takip eden kargaşa sürecinden sonra kurulan yeni Sung Hanedanı sıralarında yaşamış ve Tang Hanedanı'ndaki evrakların düzenlenmesi ve derlenmesi ile görevlendirilmişti. Mei Yaochen, aynı zamanda o çağların ünlü şairi Ou YangXiu'nun da yakın arkadaşı olduğu gibi kendisi de ünlü bir yazardı.

9. WANG Xİ (Sung Hanedanı, 11. yüzyıl başı)

Wang Xi, Hanlin olarak bilinen İmparatorluk Akademisi'nde öğretim görevlisiydi. Konfüçyüs tarihi klasikleri a-

rasında bilinen İlkbahar ve Sonbahar Vakanameleri adındaki iki eseri ile tanınır. Sung Hanedanı sıralarında Çin, sonu gelmeyen siyasi, ekonomik ve askeri sorunlarla kuşatılmıştı;ancak kültür oldukça canlıydı. Konfüçyanizm, Taoizm ve Zen-Budizm'de önemli gelişmeler yaşanıyordu. Pratik felsefenin yeni formlarını oluşturan bu akımlar sadece Çin halkını değil ama Çinli olmayan ancak Çin'i kontrolleri altına alan ülke halklarını da etkilemeye başlamıştı. Kore, Vietnam ve Japonya da gözlerini Asya'daki bu gelişmelere dikmiş, bu kültürden kendileri de yararlanmaya çabalıyorlardı.

10. CHEN HAO (Sung Hanedanı, 12.yy başı)

Chen Hao, olağanüstü bağımsızlık duygusu ve taşıdığı büyük umutlar ile tanınmaktadır. Henüz yirmi yaşındayken subay olmuş, Kuzey Asya'dan 1220'lerin ortalarında gelen istilacılara karşı oluşturduğu gönüllü ordusuyla ülkesini korumaya koşmuştu. Daha sonraları da yine imparatorluk tahtına göz diken bir derebeyine karşı da gizli bir ordu kurmuştur.

11. HO YANXİ (Sung Hanedanı)

Ho Yanxi hakkında Sung Hanedanı döneminde yaşadığı ve Savaş Sanatı üzerinde yorumlar yazdığı gerçeğinden başka bilinen yoktur.

YORUMLARLA
"SAVAŞ SANATI"

13 Bölüm 384 Madde'den oluşan
Savaş Sanatı'nın
her maddesinin ayrı ayrı yorumları

Bölüm I
PLANLAMA

SUN TZU

1. Savaş sanatı bir devlet için yaşamsal öneme sahiptir.

2. Ölüm - kalım meselesidir. Güvenliğe kavuşmanın yahut yok olmanın yoludur. Bu nedenle ihmal edilmesi kesinlikle düşünülemez.

YORUMLAR

Lİ QUAN: *Askeri harekatlar uğursuzdur. Savaş Sanatı'nın önemli olmasının tek nedeni savaşın bir ölüm-kalım meselesi olması ve savaş meselesine genellikle gerekli özenin gösterilmemesi riskinin büyük olmasıdır.*

DU MU: *Bir ülkenin ve üzerinde yaşayan insanların yaşamını sürdürmesi ya da yok olması çoğu zaman askeri harekatlara bağlıdır. Bu nedenle bu konu olanca dikkatle incelenmelidir.*

JİA LİN: *Arazi, savaşın yer alacağı alanı gösterir. Avantajı elde eden kazanır, yitirense ölür. Bu nedenle savaş, ölüm ile yaşamın doğduğu yerdir. Koşullara uyumu sağlayarak zaferi güvence eden yolu bulmasını beceren yaşayacak; bulamayan ise yok olacaktır. Bu nedenle bu konu mutlaka incelenmek zorundadır. Eski bir deyiş: "Yaşamın bir yolu vardır,bu size yardımcı olup güç verecektir. Bir diğer yol da yokoluşun yoludur, bu yol sizi unutulmaya götürecektir."*

MEİ YAOCHEN: *Yaşayıp yaşamayacağınız, savaş alanının konumuna; kurtulup kurtulmayacağınız ise savaşın durumuna bağlıdır.*

3. Savaş Sanatı, savaş koşullarının değerlendirilmesinde mutlaka göz önüne alınması zorunlu beş önemli faktörün etkisi altındadır.

4. Bu faktörler:
(a) UYUM (AHLAK) Faktörü,
(b) HAVA Faktörü,
(c) ARAZİ Faktörü,
(d) LİDERLİK Faktörü,
(e) DİSİPLİN Faktörüdür.

YORUMLAR

DU MU: *Mutlaka göz önüne alınması gereken beş husus vardır. Uyum, hava, arazinin konumu, liderlik ve disiplin. Bunlar sizin karargahınızdır. Düşmanınızın ya da sizin başarınız bu beş faktörün değerlendirilmesine bağlıdır. Ancak o zaman hanginizin daha ağır bastığını anlayabilir ve güçlerinizi istediğiniz yönde harekete geçirebilirsiniz.*

ÇAO ÇAO: *Aşağıdaki faktörleri karargahınızda değerlendirmelisiniz: liderlik, düşman, arazi, askerin gücü, mesafe ve olası tehlikeler.*

WANG XI: *Liderlik,çevre koşulları, disiplin, birlikler, subaylar ile ceza ve ödül yöntemlerini mutlaka göz önüne almalısınız.*

ZHANG YU: *Quan Usta'nın da dediği gibi birlikler yola çıkarılmadan önce belirli faktörler mutlaka gözden geçirilmelidir. Askeri operasyonların ilk kuralı durum değerlendirilmesinin yapılmasıdır. Bazıları askeri operasyonların savaş mahallinde yapılabileceği tezini ileri sürmektedir, ancak Komutan Çao Çao bu düzenlemelerin mutlaka karargahta yapılması gerektiğini söylemektedir. Bunun nedeni, liderlerin bilgeliğini, düşmanın gücünü, arazi koşullarını, askeri birliklerin sayısını, iki ordunun karşılaştığı anda yapılması zorunlu olan düzenleme ve ayarlamaların bu bilgilere dayanmak zorunda olduğu gerçeğidir.*

Disiplin, uygulamaların doğru ve açık olması demektir. Liderlik ve disiplin faktörlerinin size yanlış davranışta bulunanlara karşı yapılacak bir saldırı öncesinde mutlaka yerine getirilmesi gereken beş koşulun en sonuna konulmuş olmasının bir nedeni vardır. Bakılacak en önemli unsur astlarınız tarafından güvenilip güvenilmediğiniz konusudur. Bulunulan konumun avantajı, hava durumu ile arazi koşulları incelendikten sonra sıra seferi yönetecek komutanın seçimine gelir. Ordu sefere çıktığında tüm emirlerin yalnızca komutandan gelmesi zorunludur.

WANG XI: *Askeri operasyonların ana yolu asker arasındaki uyumdur. Doğru hava koşullarıyla pozisyon avantajları yardımcı olacaktır. Ordunun yürümesi ancak bu koşulların varlığı halinde söz konusu olabilecektir. Ordunun ilerlemesi liderlik yeteneğine bağlıdır. Lider güçlü ise ordu da disiplinli olur.*

SUN TZU

5. Uyum faktörü ahlakı simgeler. Savaşçıların komutanları ile uyum içinde olmalarının nedenidir. Astların yaşamlarını hiçe sayarak, tehlikelere aldırmadan komutanlarını takip etmelerini sağlar.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Bu sözün anlamı bilgili yönetimin en iyi kılavuz olduğu gerçeğidir. Tehlike güvensizlikten kaynaklanır.*

ZHANG YU: *İnsanlara iyilik, itimat ve adaletle davranın ki onlar da sizinle özdeşleşsinler ve mutlulukla itaat etsinler. Zorlukları neşeyle karşılayın, emrinizdekiler ölüm korkusunu bile unutacaktır.*

DU MU: *Yol insancıllık ve adaleti simgeler. Eski çağlarda yaşamış ünlü bir devlet adamı bir siyaset filozofuna askeri konular hakkındaki görüşlerini sormuş. Filozof,"insancıllık ve adalet doğru yönetimin temellerini oluşturur."demiş," hükümet düzgün çalışırsa halk kendini liderine daha yakın hisseder, o lider uğruna ölümü bile göze alır."*

JİA LİN: *Liderler insancıl ve adaletli olmayı başarabilir, başarı ve sorunları halkıyla paylaşmasını becerebilirse halkı da askeri de liderine sadık olur ve lideri sonuna kadar takip eder.*

SUN TZU

6. Hava Faktörü gece ile gündüz, soğuk ile sıcak, zaman ile mevsim zorluklarını öne çıkartır.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Eski çağların askeri kuralları askeri operasyonların kışın ayazında ya da yazın aşırı sıcağında gerçekleştirilmesini insanların iyiliği açısından zararlı görür.*

ZHANG YU: *Eski çağlarda pek çok asker Hunlara karşı akınlarda parmaklarını don nedeniyle yitirmişlerdir. Yine pek çok asker hayatını güneydeki kabilelere yönelik akınlar sürecindeki kıtlıkta yitirmiştir.Bunun yegane nedeni akınların kışa ya da yaza getirilmesindeki hatadır.*

WANG XI: *Bu sözlerin amacını," başkasının ülkesine uygunsuz zamanda gitmeyin,"deyişinde bulabiliriz.*

SUN TZU

7. Arazi Faktörü alınması gereken kısa veya uzun mesafeleri, tehlike ile güvenliği, açık arazi ile vadi, boğazlar ve dar , geçitleri, ölüm ya da yaşam şanslarını etkiler.

YORUMLAR

ZHANG YU: *Herhangi bir askeri operasyonda ilk bilinmesi gerekli husus arazinin konumudur. Kat edilecek mesafe bilindiğinde doğrudan ya da dolaylı yoldan gidilip gidilmeyeceği planlanabilir. Arazinin zorluğuna göre de piyade ya da atlı birliklerin kullanılması kararı verilebilir. Arazinin boyutlarının bilinmesi gerekli askeri bir-*

lik sayısı konusunda karar vermenize olanak sağlayacaktır. Arazinin güvenliği hakkında yeterli bilgiye sahip olmanız halinde ise savaşa girip girmeme kararını verebilirsiniz.

SUN TZU

8. Komutan Faktörü zekanın, insancıllığın, güvenin, cesaretin, düzenin simgesidir.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Bir komutanın bu beş değere sahip olması aranır.*

DU MU: *Eski çağlardaki kralların Ahlaki Yolu'na göre birinci öncelik insancıllıktır. Savaş sanatçıları ise birinci önceliği zekaya verirler. Bunun nedeni zekanın, planlama ve değişim yeteneğini içermesidir. Güvenilir olmak emrinizdekilerin uygulanacak ceza ve ödül konusunda itimadını kazanmaktır. İnsancıllık, insanları zaaflarını bilerek sevme tutkusudur. Cesarete gelince zafere ulaştıracak fırsatların tereddüt edilmeden yakalanmasıdır.Düzen ise ordu kademelerinde uygulanacak katı cezalarla tam disiplinin kurulmasıdır.*

JİA LİN: *Yalnızca zekaya güven isyanla sonuçlanır. Yalın insancıllık zayıflık doğurur. İtimat üzerinde direniş aptallıktır. Cesaretin gücüne bağımlılık şiddetten başka sonuç getirmeyecektir. Komutadaki aşırı düzen zalimlik boyutuna kadar gidebilir. Ne zaman ki bir lider bu beş değere aynı anda ulaşabilir ve her bir değeri gerektiği kadar kullanabilirse o komutan gerçek askeri liderdir. Onu takip edin.*

SUN TZU

9. Disiplin Faktöründen anlaşılan ordunun tüm birimleriyle ahenk içinde ilerlemesi, subayların arasındaki rütbe paylaşımı, ordu için gerekli lojistik desteğin ulaşımını sağlayacak yolların bakımı ile ordu harcamalarının kontrolüdür.

YORUMLAR

MEİ YAOCHEN: *Metod, birliklerin düzenli bir şekilde gruplaımasıdır. Birlikleri bir arada tutarak ilerletme, emir komuta zincirinin uygulanmasındaki disipline bağlıdır. Gerekli malzeme tedariki ise lojistiğin görevidir.*

SUN TZU

10. Bu sayılan beş faktörü bilerek kullanan her komutan başarılı olacak, asla kaybetmeyecektir. Bilmeyense zafere ulaşamayacaktır.

YORUMLAR

ZHANG YU: *Bu beş faktörü herkes duymuş olabilir. Ancak, sadece gerekli uyumu göstererek bu işin içinden çıkmayı becerecek olan komutan kazanacaktır.*

SUN TZU

11. Bu nedenle, savaş alanında yapacağınız stratejik kararlarda beş faktör çerçevesinde aşağıdaki sorulara benzer soruları kendinize sormalısınız.

12. SORULAR

(a) Hangi komutan Ahlak Faktörüne sahip?
(b) Hangi komutan daha yetenekli?
(c) Hangi komutan Hava ve Arazi Faktörlerinin avantajlarını kullanabiliyor?
(d) Hangi taraf daha disiplinli?
(e) Hangi ordu daha güçlü?
(f) Hangi tarafın subay ve askerleri daha eğitimli?
(g) Hangi orduda ceza-ödül kavramı daha düzenli, daha adil?

13. Bu yedi soruya verilecek cevapları değerlendirerek zafer ya da yenilginin kehanetini yapabilirim.

14. Benim önerilerimi dinleyip uygulayacak komutan zafere ulaşacaktır. Onu takip edin. Önerilerimi dinlemeyen ya da uygulamayan komutanları takip etmeyin. Kaderleri yenilgidir.

YORUMLAR

LI QUAN: *Ahlaklı siyasi lider mutlaka akıllı ve güçlü bir askeri liderlik yeteneğine de sahiptir.*

DU MU: *Kendine sor-sen mi yoksa düşmanın mı pohpohlamadan daha uzak, daha akılcı?*

DU YOU: *Ahlak yüce bir değerdir. Ülkelerin siyasi liderleri mutlaka savaşla sınanmalıdır.*

MEİ YAOCHEN: *Siyasi liderliğin en önemli sorusu kimin halkın yüreğini kazandığıdır.*

HO YANXI: *Eski bir atasözü "Bana iyi davranan dostum, kötü davrananansa düşmanımdır."der. Bu hususdaki soruya gelince," Hangi tarafın hükümeti insancıl, hangisi zalimdir?" diye sorulmalıdır.*

ZHANG YU: *İlk yapılacak iş savaşa girişmiş iki ülkenin siyasi liderlerini Ahlak ve İnanç yönünden mukayese etmektir. Ondan sonra yapılacak iş askeri liderlerini akılcılık, güvenilirlik, insancıllık, cesaret ve düzenlilik açılarından karşılaştırmaktır. Şimdi bakın bakalım kim daha avantajlı.*

ÇAO ÇAO: *Kuralları kırılmaz şekilde hazırlayıp, bozanları cezalandırmayı ihmal etme.*

DU MU: *Kural ve şartları hazırlarken, üst düzey olsun alt düzey olsun nerkese eşit şekilde uygulanılmasına özen gösterin.*
DU YOU: *Hangi tarafın emirlerinin daha etkili olduğunu, hangi tarafın astlarının emirlere itaat etmekten kaçındığını mukayese edin.*

MEI YAOCHEN: *Kanun karşısında herkesi eşit kılın.*

WANG XI: *Yanlış anlaşılmayacak kuralları, kolaylıkla uygulanabilecek emirleri kimin hazırlayabildiğine dikkat edin.*

DU MU: *Astlar ve üstler arasında uyum varsa, savaş sırasında eşit cesaret ve güç ortaya çıkar.*

DU YOU: *Hangi ordunun silahlarının daha etkili olduğunu, hangi tarafın askerlerinin özenle seçilip, eğitildiğini öğrenin. "Hergün düzenli eğitim görmeyen askerler, cephede korku duyar, tereddüt eder. Hergün düzenli eğitim görmeyen komutanlar da cephede ne yapacağını bilemez." deyişine önem verin.*

DU MU: *Ödüller orantısız , ceza rasgele olmamalı.*

DU YOU: *Hangi ordunun ödül ve ceza sisteminin açıkça belirlenmiş olduğunu araştırın. Ödülde aşırılık, sonuçsuz masraf; cezada aşırılık ise katliam doğurur.*

MEI YAOCHEN: *Ödülü hak edene, şahsen sevmeseniz bile ödülünü verin. Cezayı hak edene ise size yakın bile olsalar cezayı uygulayın.*

ÇAO ÇAO: *Bu yedi sorunun yanıtı kimin kazanacağını kimin kaybedeceğini belirleyecektir.*

MEI YAOCHEN: *Gerçek koşulları incelediğinizde kimin kazanacağını anlamak kolay olacaktır.*

ZHANG YU: *Bu yedi soru konusunda kendinizi güçlü kılabilecek olursanız savaşa girmeden savaşı kazanmış sayılırsınız. Bu konularda zayıf kalmışsanız aynı şekilde daha savaşa girişmeden yitirdiniz demektir. Bu soruların cevabı zafer önceden belirleyebilir.*

SUN TZU

15. Önerilerimden faydalanırken, kurallara uysun uymasın karşınıza çıkacak, size yardımı olabilecek hiçbir fırsatı da kesinlikle kaçırmayın.

16. Koşullar ne kadar lehinize de olsa planlarınızda yeni durumlara göre zaman zaman değişiklikler yapmakta fayda olacağını sakın unutmayın

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Ordunun yapısı stratejiye bağlıdır; strateji ise olayların akışı ile belirlenir.*

"ŞAŞIRTMA" ve "ALDATMACALAR"

SUN TZU

17. Tüm savaşlar aldatmacalara ve şaşırtmaya dayanır.

18. Savaş için en güçlü olduğunuzda, kendinizi güçsüz göstermeli; kuvvetlerinizi harekete geçirirken, hareketsizmiş gibi durmalı; düşmana yaklaştığınızda, uzakta olduğunuz izlenimi vermeli; uzakta olduğunuzda ise düşmanın burnunun dibinde olduğunuza düşmanı inandırmalısınız.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Askeri operasyonların belirli bir formu olmamalı, aldatmacalara dayanmalıdır.*

MEI YAOCHEN: *Aldatmacalar kullanılmaksızın strateji geliştiremezsin; strateji geliştiremezsen de düşmanını kontrol edemezsin.*

WANG XI: *Aldatmaca düşman üzerinde avantaj sağlama amacıdır, yoksa kendi askerini yönetmek doğruluğa dayalıdır.*

ZHANG YU: *Güçlü olduğunda kendini zayıf göster; cesaretin yerinde olduğunda ürkek dur. Bu yöntem Hunlara karşı başarı getirdi.*

LI QUAN: *Li Quan, Han Hanedanı komutanlarından birinin Hunlarla yaptığı işbirliği hakkında bir anısını anlattı. İmparator düşman güçlerini anlamak amacıyla on izci gönderdi. İzcilerin hepsi de düşmana saldırının uygun olduğunu bildirdi. İmparatorun en son olarak gönderdiği Lou Jing ise tam tersine Hunlara saldırının hiç de doğru olmayacağını söyledi. İmparator böyle düşünmesinin nedenini sorduğunda Lou Jing şu cevabı verdi. "İki düşman karşı karşıya geldiğinde ön plana normal olarak en güçlü birliklerini yerleştirir. Ben ise Hun ordusunda en önde sadece yaşlı ve zayıf askerlerin yer aldığını gördüm. O zaman da bunun kendilerini zayıf göstermek üzere hazırlanmış bir oyun olduğunu anladım. Saldırı için durumun uygun olmadığına olan inancım bundan kaynaklanıyor."*

İmparator Lou Jing'in sözlerine inanmayarak onu cezalandırır. Sonra da kuvvetli bir birliğin başına geçerek bizzat akına katılır. Hunların tuzağına düşerek kuşatılır ve tam yedi gün süreyle malzemesiz savaşmak zorunda kalır.

İşte der Li, bu, bir ordunun güçsüz gözükme taktiğinin başarısıdır.

DU MU: *Bu konu elinizdeki güçleri gizleme meselesidir. Düşmanın durumunu anlamasına izin vermemelisin aksi taktirde mutlaka bir taktik hazırlığına girişecektir. Bu konuda vereceğim bir örnek Hunlara gönderdiğimiz elçileri sadece yaşlı ve zayıf savaşçıların karşılamalarıdır.*

DU YOU: *Bunun anlamı gerçekten güçlü ve savaşa hazır olduğunda kendini tam tersine hazırlıksız ve zayıf göstermelisin ki düşman fazla hazırlanma gereği duymadan üstüne gelsin.*

WANG XI: *Güçlüyken zayıf dur. Cesur olduğunda ürkmüş numarası yap. Düzenli olduğunda dağınık, tam teçhizatlı olduğunda ise kendini yokluk içinde göster.Düşman senin akıllı olduğunu değil aptal olduğunu sansın.Sayısal üstünlüğünü gizle. İlerlemeni öylesine ört ki düşman kaçtığını düşünsün. Hızlı hareket edebileceğini anlamaktansa seni bir deve gibi ağır aksak sansın. Ele geçireceğin noktaların anlaşılmamasını oralara saldırmaktan kaçındığını düşündürt. Düşman bulunduğun yer konusunda bile şüphede kalsın.*

ZAHNG YU: *Savaşa girerken düşmana kaçtığın izlenimini ver. Saldırıya geçerken, düşmanın senin esasında istirahata geçtiğini düşünmesini sağla.*

SUN TZU

19. Düşmanı yanıltacak yemler kullanın. Düzeninizi, kontrolünüzü yitirmiş gibi yapıp, düşmanı kandırın, vurun.

YORUMLAR

MEI YAOCHEN: *Düşman açgözlülük yapıyorsa, düşmanı kıymetli eşyalarla baştan çıkart.*

ZHANG YU: *Düşmana kazanç yollarını göstererek cezbet. Baştan çıktıkları anda saldırıp yenmek kolay olacaktır.*

DU MU: *Düşman şaşkınlığa düştüğü anda bunu lehine kullanıp düşmanın işini bitirebilirsin.*

JİA LİN: *Düşmanın içinde karışıklık çıkartacak kişileri kullanıp düşmanı şaşırtır; karışıklık sonucunda düzenlerinin bozulmasını bekler, o anda işlerini bitiririm.*

ZHANG YU: *Aldatmacalar kullanarak düşmanın şaşırmasını sağla. Bu şaşkınlık içerisinde üstüne gelmelerini sağlayabilirsen düşmanın yenilmesi kolaylaşır. Wu ile Yue'nin ülkeleri birbirleriyle savaşmaktayken Wu üçbin suçluyu düşman üzerine saldı. Suç-*

luların bir kısmı kaçarken bazıları Yue'ya teslim oldu. Yue onlarla uğraşırken ne olduğunu bile anlamadan Wu'nun eline esir düştü.

SUN TZU

20. Düşmanın her cenahı güvenli ise kendinizi düşman saldırısına hazırlayın. Sizden güçlü ise, uzakta durun.

YORUMLAR

DU MU: *Düşman yönetimi tam uyumlu ise, yani yönetenle yönetilen arasında karşılıklı bir sevgi varsa, düşman ordusunda uygulanan ödül ve ceza sistemi açık ve adaletli demektir; askerin eğitimi de mükemmeldir. Bu durum karşısında bu konuya dikkat etmeniz gerekir. Hazırlık yapmak için çatışmanın oluşmasını beklemeyin. Düşman birliklerinin güçlü olduğunda karşısına çıkmaktan kaçının; düşmanın gevşeyeceği ve açık vereceği zamanı bekleyin.*

CHEN HAO: *Düşman hatlarında hareketsizlik varsa bu düşmanın uyumlu olduğunun göstergesidir. Bu durumda çok dikkatli olmak gerekir. Siz de kendinizi aynı uyuma getirip, saldırı için uygun zamanı bekleyin.*

HO YANXI: *Düşmanın uyumluluğunu gözlerken bir açık bulamıyorsanız yapacağınız tek şey kendinizi hazır tutup beklemekten ibarettir.*

ZHANG YU: *Eski bir deyiş, " Düşmanın hangi bölgesinin yoğun, hangi bölgesinin zayıf olduğunu düşmanla mücadeleye giriştiğinizde mutlaka görmelisiniz" der. Yoğun noktalar düşmanın uyumlu bölgeleri iken, zayıf noktalarda kendimize açık bulabiliriz. Düşman uyumlu ve güçlü iken düşmanı yenilmez olarak kabul ederek uzakta durun. Yine bir askeri deyiş, "Düşmanın açığını gördüğünde ilerleyip, açık yoksa dur " der.*

JİA LİN: *Zayıfın kuvvetliyle başa çıkmasının tek yolu düşmandaki değişiklikleri takip etmektedir.*

DU YOU: *Düşmanın depoları dolu, askerlerinin durumu üst seviyede ise çekilerek düşmanın dinlenmeye geçeceği zamanı bekle. Düşmandaki değişmeyi ve olası açıklıkları takip ederek değerlendir.*

SUN TZU

21. Düşman sinirli yapıda ise daha çok sinirlendirmeye çalışın. Kendinizi zayıf gösterip düşmanın sizi küçük görmesini sağlayın

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Düşmanın yayılmasını ve tembelleşmesini bekle.*

LI QUAN: *Askeri liderler öfkeye kapıldığında, genellikle stratejilerinde kargaşa ve karışıklık oluşur.*

DU MU: *Askeri liderler kolaylıkla öfkelenebiliyorsa bu tür komutanları sinirlendirin. O zaman genellikle aceleci olacak ve orijinal stratejilerini terk edeceklerdir.*

MEI YAOCHEN: *Düşman komutanları çabuk öfkelenir türdense kızdırarak hazırlıklarını tamamlamadan savaşa girmelerini sağla.*

ZHANG YU: *Düşman öfkeli ise ve kolaylıkla kızıyorsa onları aşağılayarak daha çok kızdırın. O zaman moralleri bozulacak, planlarını bir yana bırakıp üzerinize düzensiz şekilde saldıracaktır.*

SUN TZU

22. Dinlenmek istediğinde rahatsız edin. Güçleri birleşik durumdaysa bölmeye, ayırmaya çalışın.

YORUMLAR

LI QUAN: *Düşman size pahalı armağanlar ve tatlı sözlerle yaklaşıyorsa bir şeyler planlıyordur.*

DU YOU: *Düşman harekete geçiyorsa tıpkı bir öküz gibi davranın. Düşman böbürlenerek dikkatini azalttığı anda bir araya gelerek vurun.*

MEI YAOCHEN: *Kendinizi zayıf gösterip düşmanın gururlanmasını sağlayın.*

WANG XI: *Zayıfmış gibi durup düşmanın böbürlenmesini sağla. O zaman düşman sizi küçük görüp fazla endişelenmeyecektir. Düşmanı tam dinlenme anında vurun.*

ÇAO ÇAO: *Düşmanı hızınla yıprat.*

WANG XI: *Düşmana sürpriz baskınlar yap. Düşman ininden çıktığında ortadan kaybol. Düşman kalesine girdiğinde ise ortaya çık. Düşman sol kanadına yardıma koştuğunda sağ kanadına yüklen; sağ kanadına destek için harekete geçtiğinde ise sol kanadına saldır. Böyle yaptığında düşman çabuk yorulacaktır.*

ZHANG YU: *Düşmanını yorarken kendi gücünü koru, dinç tut.*

ÇAO ÇAO: *Düşmanın içinde ikilik çıkartıp düşmanı bölmek amacıyla bozgunculardan kullan.*

LI QUAN: *Düşmanın düzenini boz, komutanla yardımcılarının arasına nifak sok, ve saldır.*

DU MU: *Düşman komutanıyla emrindekiler arasındaki uyumu gerektiğinde rüşvet kullanarak bozmaya bak.*

CHEN HAO: *Düşman cimriyse sen cömert ol, düşman sert ise sen yumuşak davran. O zaman düşman komutası ile takipçilerinin birbirine olan güveni sarsılacak, düşman çözülecektir.*

DU YOU: *Düşmanı kazançla baştan çıkart, arasına bozguncular gönder,konuşma ustaları kullanarak komutanlarla emirlerindeki askerlerin arasını bozarak düzen ve uyumlarını boz.Düşman zayıf düşecektir.*

ZHANG YU: *Düşman astları ile üstleri arasında ya da düşman ile müttefikleri arasında ikilik yaratarak bölünmelerini sağlayın. Bölünmüşü yenmek kolaydır.*

SUN TZU

23. Hazır olmadığı anda saldırın, hiç ummadığı yerlerde karşısına çıkın.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Düşmana gevşediği anda saldır, hatlarında gedik gördüğünde harekete geç.*

MENG SHI: *Düşmanın açık noktalarına saldır, düşman dinlenmeye geçtiğinde yüklen, düşmanına asla hazırlanma şansı tanıma. Askeri harekatlarda belirsiz olma doktrini bu yöntemin kaynağıdır.Ünlü bir savaşçı komutanın sözleriyle," En etkili saldırı beklenilmeyen saldırıdır. En iyi plan bilinmeyen plandır."*

SUN TZU

24. Zafere yönelik taktik uygulamalarınızın düşman tarafından önceden anlaşılamaması için gerekli gizlilik tedbirlerini alın.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Açıklama bilginin sızmasına neden olur. Ordunun, tıpkı suyun belirli bir yapısı olmaması gibi, belirgin bir formu olmamalıdır.Düşmana önceden ne yapacağınızı anlama fırsatı vermeden bulunduğunuz koşullara uyum göstererek saldırın. Kısaca, düşmanın hareket senaryosu kafanızda, durumun izlenmesi ise gözlerinizdedir.*

LI QUAN: *Düşmana en hazır olmadığı,en beklemediği anda saldırın. Zafer sizin olacaktır. Savaş sanatının özü gizlilikte ve belirgin olmamaktadır.*

DU MU: *Açıklama yapmak bir konu hakkında konuşmaktır. Bu nedenle yukarıda bahsedilen zafer yöntemleri belirli bir yapıda gerçekleştirilmemelidir. İlk yapılacak iş düşmanı görüp izlemektir. Düşmanın yapısı anlaşıldığında en uygun yöntem seçilebilecektir. Ondan önce asla ne yapacağınızı söyleyemezsiniz.*

MEI YAOCHEN: *Düşmanı görmeden savaş planı yapılamayacağına göre önceden ne söyleyebilirsiniz ki?*

SUN TZU

25. Zaferi kazanan komutan savaş öncesi en çok hesaplamayı yapandır. Savaşı yitiren komutan ise savaş öncesi mutlaka yeterince plan yapmamıştır. Bu nedenle savaşa girmeden önce mutlaka zafer hesabı yapın. Ancak, bu arada her ihtimale karşı, yenilgi hesabını ve stratejisini yapmayı da unutmayın. Plan yapmaya verdiğiniz önem zafer ya da yenilginin belirleyici faktörü olacaktır.

YORUMLAR

ZHANG YU: *Yaptığınız strateji derin ve uzun vadeli ise hesaplarınızın ödülü büyük olacaktır. O zaman savaşa bile girmeden zafere ulaşmış olacaksınız. Ama, stratejiniz sığ ve miyop ise, hesaplarınızın ödülü hafif olacak; savaşı, savaştan önce yitirmiş olacaksınız. Büyük strateji mutlaka küçük stratejiye ağır basacaktır.Stratejisi olmayanları ise sadece yenilgi bekler. Bu nedenle zafer,savaşı savaş öncesinde kazanmış savaşçılara güler. Yenik savaşçılar ise tam tersine önce savaşa girer, zaferi sonra ararlar.*

Bölüm II
SAVAŞIN MALİYETİ

SUN TZU

1. Savaş alanında bulunan bin adet hafif zırhlı, bir o kadar ağır zırhlı savaş arabasının yanı sıra yüz bin zırhlı savaşçı, bu savaşçıların kilometrelerce ötedeki savaş alanına taşınmalarını sağlayacak malzeme, cephede ve cephe gerisindeki harcamalar, savaş alanında bulunacak konukların ağırlanması gibi ufak tefek gereksinimleri, zırhlara, savaş arabalarına ödenecek tüm maliyeti alt alta getirip toplayacak olursanız günde en az bin külçe gümüş gerekeceğini görürsünüz. Yüz bin savaşçılık bir ordu bundan aşağı donatılamaz.

2. Savaş başladığında, zafer gecikecek olursa, savaşçılarınızın silahları körleşmeye, savaşma şevkleri kırılmaya başlar. Özellikle bir ana hedefi kuşattığınızda, gücünüzün hızla azalmaya başladığını görürsünüz.

3. Hele bir de, ülkenizin sefer imkanları kısıtlı ise, devletin zaferle sağlayabileceği olanaklar çekilen sıkıntıya değmeyecektir.

YORUMLAR

LI QUAN: *Önce planını yap, sonra malzemeni hazırla. Savaşın maliyeti ile ilgili bölümün planlama bölümünün hemen ardına yerleştirilmiş olmasının nedeni budur.*

JİA LİN: *Savaş alanında galip gelseniz bile savaşın uzaması durumunda elinize geçenlerden kazançlı çıkamazsınız. Askeri harekatlarda hedef topyekün zaferdir. Gücünüzü yitirir, silahlarınızı*

körleştirirseniz savaş kayıplarınız artacak, askerleriniz yorularak ordunuz tükenecektir.

ZHANG YU *Çok uzun süren bir askeri harekata ödenecek bedel aşırı derecede yükseleceğinden, ülkenizin bütçesi masrafları karşılamayacak kadar sarsılacaktır.*

LI QUAN *Eski bir deyişte de anlatıldığı üzere, savaş ateşe benzer; kontrol dışında kalması halinde kendisini yakar.*

JİA LİN *Bir askeri operasyon çok uzun süre bir sonuca ulaşamayacak olursa, düşmanlarınız belirli fikirlere ulaşabilir.*

DU YOU *Silahlar uğursuzluk araçlarıdır. Onları uzun süre kullanmak bela getirir. Savaşmaktan zevk alarak güçlerini tüketenlerin kaderi kaybetmektir.*

SUN TZU

4. Silahlarınız yetersiz kalıp, şevkiniz kırılıp, gücünüz tükenip, hazineniz eridiğinde daha önce yanınızda bulunan diğer komutanların sizin yaptığınız aşırılıklardan yararlanmaya çalışmak için harekete geçtiklerini göreceksiniz. Bu durumda, ne kadar akıllı olursa olsun hiç bir kimse böyle bir durumun yaratacağı sonuçları engelleyemez.

YORUMLAR

LI QUAN *Büyük ölçekli askeri harekatlar büyük masraf doğurur. Ülkenizi sadece savaş alanında değil evinizde de yoksul bırakır.Bu nedenle akıllı bir hükümet asla ordusunu savaş alanında uzun süre bırakmaz.*

SUN TZU

5. Bu nedenle, savaşta acelecilik aptallıkla eş anlamlı olmasına rağmen, akıl ile zaman yitirmenin de yan yana gelebileceğini kimse söyleyemez.

6. Uzatmalı savaştan kazançla çıkmış bir ülke görülmemiştir.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Bazıları beceriksiz bile olsalar süratleri sayesinde kazanırlar.*

DU MU: *Bazıları her ne kadar beceriksiz de olsalar süratli olmanın avantajı ile kazanırlar. Bunun nedeni güçlerini yıpratmamış, ellerindeki kaynakları tüketmemiş olmalarındandır.*

CHEN HAO: *Eski savaşçıların söylediği gibi gök gürültüsü gibi daha kulaklarını örtemeden gürlemeli, yıldırım gibi gözlerini kırpamadan çakmalısın.*

SUN TZU

7. Savaşı kazançla kapatmanın yolunu bulacak kişi savaşın vereceği zararları en iyi bilen kişidir.

YORUMLAR

LI QUAN: *Avantajlar ve dezavantajlar birbirine bağlıdır. Önce dezavantajları inceleyin, o zaman avantajları daha kolay anlarsınız.*

JİA LİN: *Komutanlar aşırı gururlu, askerler tembel ise açgözlülük onlara olayların bir noktada dönebileceği gerçeğini unutturur.Bu en büyük dezavantajdır.*

DU YOU: *Askerlerinizi düşman üzerine harekete geçirmenin planlarını yaparken, ilk düşündüğünüz husus karşılaşacağınız tehlikenin sonuçlarını ve yokolma olasılıklarını göz önüne almak olmamışsa bu seferden herhangi bir kazançla çıkmanız düşünülemez.*

SUN TZU

8. Deneyimli, akıllı komutan mevcut olabaklarına göre planlamasını yapar. Savaşa girince takviye gelmesine umut bağlamaz.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Bu sözlerin anlamı, göreve getirdiğiniz birlikleri kullanarak zafere ulaşmasını bilmeniz gerektiğidir. İkinci kez ülkeye dönerek yeni birlikler kurmaya çalışmak hatadır. İlk anda kendi yiyecek kaynaklarınızı kullanırken daha sonraki aşamalarda düşman kaynaklarını kullanmanın yolunu bulmalısınız. Ordularınız ülkeye döndüğünde ise onları daha fazla bedelsiz yiyecekle karşılamaktan kaçının.*

DU MU: *Önce düşmana başarıyla saldırı olanaklarını incele, sonra savaşa girebilip giremeyeceğine bak, birliklerini ancak ondan sonra hazırla. O zaman düşmanını yok edebilir, ülkene zafer getirebilirsin.*

LI QUAN: *İki kere ordu hazırlama. O zaman ülken endişelenecek, sıkıntı doğacaktır.*

SUN TZU

9. Savaş araç ve malzemelerini, diğer lojistik gereksinimlerini ülkenden getir. Düşman arazisinde atlarına yem bulmanın yollarına bak. O zaman savaş esnasında aç kalmazsın.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Savaşa kalkmadan önce masraflarını hesapla ve giderlerini düşman üzerinden karşılamaya çalış.*

LI QUAN: *Kendi silahlarını kullanırken düşmanın besin kaynaklarını kullanacak olursan sefer seni uzaklara sürükleyecek bile olsa sıkıntı çekmezsin.*

ÇAO ÇAO: *Silahların ülkenden, malzeme düşmandan.*

SUN TZU

10. Devlet maliyesinin zayıflığı, ordunun vatanından uzak düşam arazisinde savaşması daha çok lojistik destek ihtiyacını gerektirir. Uzaktan yardımla yaşamak zorunda olan ordunun halkı fakirleşir.

YORUMLAR

LI QUAN: *Birliklerin yeniden kurulması daha çok vergi doğurur.*

DU MU: *Guan Usta der ki;" Birlikler için gerekli malzemenin üçyüz mil öteye taşınması ülkenin bir yıllık üretimini, dörtyüz mil öteye taşınması, ülkenin iki yıllık üretimini tüketir. Beşyüz mil öteye taşınması ise ülke halkının açlıktan benzini soluklaştırır. Bunun anlamı yiyeceğin taşınmaması gerektiği gerçeğidir. Aksi taktirde üretici kaybolacak, yoksulluk gelecektir."*

JİA LİN: *Malzemenin uzak mesafelere taşınması ülke kaynaklarının seyahat ve taşımacılığa harcanması demektir. Bu durumda halk her geçen gün biraz daha yoksullaşacaktır.*

ZHANG YU: *Yüzbin kişilik bir orduyu yediyüzbin ailenin uzak mesafelerde beslemek zorunda kalması halkı yoksulluğa iter.*

SUN TZU

11. Öte yandan ordunun yakında olması fiyatları yükseltir. Yüksek fiyatlar da halkın yaşam seviyesini düşürür.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Ordu çok ileriye gittiğinde orduya yakın olan açgözlüler fiyatlan yükseltirler. O zaman orduyu finanse eden gerçek halk bir kez daha yoksullaşır.*

LI OUAN: *Ordunun yakınında her zaman ticaret vardır. Halkın kaynaklan bu ticarette erir, yoksulluk halkı kuşatır.*

JİA LİN: *Birlikler toplandığında fiyatlar mutlaka yükselir. İnsanlar kar konusunda açgözlü olduklarından ellerindeki tüm mallan yüksek fiyatla satarlar. Bu nedenle başta oldukça iyi kazanmalanna karşın sonunda onlar da kaybeder. Aynca bu dönemlerde vergiler de yükseleceğinden bu insanlar alabilecekleri en yüksek bedelin peşine düşerler. Bunun sonucunda halkın alım gücü yok olur, ülke de doğal olarak kıtlığa düşer.*

WANG XI: *Malzemenin uzak mesafelere taşınması halkın masraf altında ezilmesini getirir. Orduya yakın pazarlarda fiyatlar yükselir. Bu nedenle özellikle uzun süreli seferler ülke için yıkım haline gelir.*

SUN TZU

12. Yaşam seviyesi düştüğünde, halk ağır yük altında kalır.

13. Düşük yaşam seviyesi, güç tükenmesi yüzünden halkın dişinde tırnağında kalmaz, gelirlerinin büyük kısmı ek vergi olarak alınırken, devletin masrafları ise kırılan savaş arabalarının onarımı, eksilen atların, zırhların, ok, yay, mızrak, kalkanların ikmali, malzeme arabaları ile bu arabaları çekecek öküzlerin alımına yapılan harcamalaria artar.

YORUMLAR

DU MU : *Şayet askeri operasyonlar kısa sürede sonuçlanmaz, ordu kışlasına dönmezse vergi yükü gittikçe artacak, halkın elindeki kaynaklann tükenmesine ve üretimin çökmesine neden olacaktır.*

HO YANXI: *Halk bir ülkenin temel kaynağıdır: gıda ise halkın cennetidir, insanlara hükmedecek yöneticilerin bu gerçeğe saygı göstermesi şarttır.*

MEI YAOCHEN: *Halk askerin ihtiyacı olan gıdayı, malzemeyi ve iş gücünü oluştururken kendi öz varlığının önemli bir kısmını elinden çıkartır. Hükümet de aynı uğurda bütçesinin çoğu zaman yansından fazlasını tüketir. Böyle olunca toplanan vergiler kullanılmış, ordu yıpranmış, halk ise tükenmiş bir konuma gelir. Vergilerin baskısının dayanılmaz hale geldiği, halkın yoksulluğa sürüklendiği ülkeler kıtlıkla başbaşa kalır.*

SUN TZU

14. Bu nedenle, akıllı bir komutan giderlerini düşmana yıkmaya çalışır. Düşmandan alınacak bir araba malzeme kendi ülkesinden çıkacak yirmi araba malzemeye; düşmandan el konacak bir çuval hayvan yemi kendi ülkesinden getirilecek yirmi çuvala eşittir

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Savaş esnasında taşınacak malzemenin taşıma maliyeti genelde kendi bedelinin yirmi katıdır.*

ZHANG YU: *Uzak ülkelerde savaşan bir orduya taşınacak bir kilo malzeme uğruna yirmi kilo malzeme tüketilir. Geçilecek arazi engebeli olursa bu rakam daha da artar. Bu nedenle akıllı komutan ordusunu düşman kaynaklan ile beslemenin yolunu bulur.*

SUN TZU

15. Düşmanı yok etmek istiyorsak askerimizl kızıştırmamız gerekir. Bu da alınacak ganimetlerin asker arasında paylaştırılması ile yapılabilir

YORUMLAR

ZHANG YU: *Emrinizdeki subay ve birliklerinizi kızıştırarak öfkelendirdiğinizde düşmana öldüresiye saldıracaklardır. Bu arada askerinizi ele geçirdikleri savaş ganimetleri ile ödüllendirecek olursanız savaşa kendi arzulan ile ve olanca güçleriyle katılacak ve düşmandan daha fazla malzeme ele geçirmek için özel çaba göstereceklerdir. "Büyük ödüller cesur savaşçılar yaratır." sözü boşuna türememiştir.*

DU YU: *İnsanlar savaşı kazandıklannda zengin ödüllerle mükafatlandınlacaklannı bilirlerse savaşa daha mutlu girerler.*

WANG XI: *Burada verilen öğüt, ödüllerin zenginleştirilmesi düşüncesidir. Yoksa talanı serbest bırakmak askerin elden çıkmasından başka fayda getirmez.*

SUN TZU

16. Bu amaçla, savaş esnasında on ya da daha çok savaş arabası ele geçirildiğinde savaş arabalarını ilk arabayı ele geçirene verin. Arabalardaki düşman bayraklarını kendinizinkiyle değiştirin, ele geçen savaş arabalannı kendi arabalarınızın safına katıp savaşa devam edin. Ele geçen esirlere ise iyi davranın.

YORUMLAR

MEI YAOCHEN: *Ele geçen ganimeti herkese dağıtmaya kalkarsanız kimse mutlu olmayacaktır. Bu nedenle bir kişiye ödül verin; o zaman herkesin gayrete geleceğini göreceksiniz.*

ÇAO ÇAO: *Ele geçirdiğiniz savaş arabalarının rengini değiştirerek kendi saflarınıza katin. O zaman düşmanın aynı arabaları bir daha kullanma şansını da yok etmiş olursunuz.*

JİA LİN: *Renkleri değiştirin ki düşman èsasında kendi malzemesinin kullanıldığını fark etmesin.*

SUN TZU

17. Ele geçen düşman ganimetlerini ve esirlerini kendi gücünüzü artırmakta kullanın.

YORUMLAR

ZAHNG YU: *Ele geçirilen askerlere iyi davranın ki sizin saflarınızda çalışsınlar*

DU MU: *Düşman askerlerini ele geçirerek düşman kaynaklarını kullanmak gücünüze güç katacaktır.*

MEI YAOCHEN: *Ele geçirdiğiniz askerlerin gücüne orantılı sorumluluklar verip iyi muamele edin ki sizin için çalışsınlar.*

HO YANXI: *Düşmanını, düşmanı yenmek için kullanmasını bilen komutan her zaman her yerde en göçlü komutandır.*

SUN TZU

18. Savaşta amacınız uzun sefer değil, zafer olsun.

YORUMLAR.

ÇAO ÇAO: *Uzun sefer fayda getirmez. Ordu ateşe benzer, kullanılmasını bilemezsen kendini yakar.*

MENG SHI: *En iyi savaş, zaferin çabuk elde edilip, geri dönüşün çabuk olduğu savaştır.*

MEI YAOCHEN: *Yukarıdaki tüm hususlarda çabuk olmak önemlidir. Yeterince hızlı davranabilirseniz masraflarınızda tasarruflu olabilir, halkınıza kolaylık sağlamış olursunuz.*

SUN TZU

19. Şu çok iyi bilinmeli ki, ordu komutanı halkının kaderini, ülkesinin barış ya da tehlike içinde yaşamasını elinde tutan kisidir

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Askeri lider akıllı ise ülke güvendedir.*

MEI YAOCHEN: *Bu konu bize komutan seçiminin önemini vurgulamaktadır.*

WANG XI: *Halkın yaşamı, ülkenin dirliği komutanların elindedir. Doğru komutanın bulunması en önemli meseledir.*

Bölüm III
SAVAŞTA STRATEJİ

SUN TZU

1. Savaş Sanatı'nın en pratik kavramı, düşman ülkesini tümüyle, zarara uğratmadan ele geçirme fikridir. Yakıp yıkmanın kimseye faydası olmaz. Aynı şekilde, bir orduyu da tümüyle ele geçirmenin nimetleri sınırsızdır.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Hazırladığınız orduyla düşmanın içlerine girebilir, düşmanın iç kaleleriyle dış sınırları arasındaki alanı bloke ederek aralarındaki iletişimi keser,düşmanı teslim olmaya zorlayabilirseniz bu en büyük başarı olur. Düşmana ölümüne saldırarak ülkeyi zorla ele geçirmek daha küçük bir başarıdır.*

JİA LİN: *Düşman ülkesine zarar vermeden ele geçirdiğinde kendi ülkene de zarar vermemiş olacaksın. Bu, en büyük başarıdır.*

LI QUAN: *Hoca bize katletmenin en önemli iş olmadığını anlatmaktadır.*

DU YOU: *En büyük başarı düşmanın teslim olmasını becermektir. Saldırarak yok etmek büyük başarı sayılmaz.*

HO YANXI: *En iyi politika, strateji ve baskı kullanarak olayların akışını düşmanın kendi arzusu ile teslim olmasına çevirmektir.*

ZHANG YU: *Zhang Yu bize Wei Liaozi'nin sözlerini iletir. "Dövüş sanatlarında ustalaş; düşmanını iyi değerlendir; düşmanın ruhunu ve yönünü yitirmesine yardımcı ol ki karşındaki ordu savaşa bile girmeden işleyemez hale gelsin. Buna Tao usulü zafer denir. Düşman ordusunu yok edip, komutanlarını öldürmek, düşman si-*

perlerine dalıp, düşman topraklarını savaşarak ele geçirmek ise zorla elde edilen zaferdir."

Zhang Yu'nun bu sözlere yorumu ise," Tao usulü zafer ile zorla elde edilen zafer arasındaki ana fark ele geçen ülkenin zarar görmesi ya da zarar görmemesidir. Ele geçirilen ülkedeki iyi insanlara merhamet gösterirken, suçluları cezalandırmayı başaracak olursanız en büyük zafere ulaşacaksınız.

WANG XI: *Ülke, ordu, alay, bölük, manga- büyük ya da küçük tüm birimlere ne kadar az zarar vererek ele geçirirsen, değerin o denli yükselecek; yok edecek olursan da o derecede düşecektir.*

SUN TZU

2. Bu nedenle, savaşların tümünde savaşarak zaptetmek en üstün başarı demek değildir. Üstün başarı düşmanın direncini savaşmadan kırmaktır.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *En üstün başarı düşmanın gerçek düşmanlıklar doğmadan teslim olmasıdır.*

LI QUAN: *Düşmanına yapacağın planlama ile galip gel.*

CHEN HAO: *Savaşta düşmanı öldürmek zorunluluktur.Bu nedenle en büyük başarı savaşmadan kazanmaktır.*

JİA LİN: *Birliklerini öylesine yüce göster ki düşman savaşa girmeden teslim olmak zorunda kalsın. Bu tür zafer taktikle, şiddetle veya katliamla kazanmaktan çok daha kıymetlidir.*

MEI YAOCHEN:*Buna zarar vermekten kaçınma meselesi denilebilir.*

ZAHNG YU: *Zaferi büyük savaşların sonucunda kazanmak çok kayıp verileceğinden iyi değildir. Savaş ödülleri ile cezalarını açık anlaşılır hale getirip, savaş makinelerini bakımlı tutar, birlik-*

lerinle komutanlarını iyice eğitirsen ve bu üstün konumunu düşmanına kabul ettirme becerisini göstererek düşmanı psikolojik olarak çökertebilirsen buna başarı derim.

WANG XI: *Askeri operasyonlarda önemli olan düşmanla savaşmaktan çok düşmanın stratejisini çökertmektir.*

HO YANXI: *Ho Yanxi bize şu öyküyü anlatır: Han Hanedanı'ndan Wang Po, Chu Chien ile Su Mo'ya saldırdıktan sonra kamp kurar. Bu esnada düşmanları bir araya gelerek kendisini çatışmaya çekmeye çalışırlarsa da başaramazlar.*

Wang Po komutanları ile akşam yemeği yerken kamplarını ok yağmuruna tutarlar. Bu arada oklardan birisi Wang Po'nun elindeki şarap çanağına bile gelir. Wang Po buna rağmen istifini bozmadan olduğu yerde oturmaya devam eder.

Bu sırada subaylardan biri Su Mo'nun çok yakına geldiğini ve kolayca vurulabileceğini söyler. Wang Po buna da itiraz eder ve, "Su Mo'nun paralı askerleri uzak şehirlerden gelme, bu nedenle tedarikleri yeterli değil. Savaşa bir an önce girme konusunda bu nedenle bu kadar arzulular. Bize gelince bizim açımızdan en yararlı strateji kampımızı kapalı tutarak askerimizi yıpranmaktan korumaktır."

SUN TZU

3. (a) Komutanlığın en üstün meziyeti düşman planını çözüp, kırmaktır.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO *Düşmana saldırının en uygun zamanı düşmanın planlarını hazırlamakta olduğu andır.*

DU YOU: *Düşmana tam kuvvetlerini harekete geçirme planları yaparken saldırarak baskın yapmak en iyi çözümdür. Büyük savaşçı imparatorlardan biri, "Başlarını beladan kurtarmakta başarılı olanlar bu belayı önceden görerek daha ortaya çıkmadan yok etmesini bilenlerdir. Üzerlerine gelen düşmana galip gelenler düşmana hazır olmadan saldıranlardır."demiştir.*

MEI YAOCHEN: *Buna zekanın zaferi denilir.*

WANG XI: *İnsanların karşısına akıllı planlama ile çıkmak en büyük başarıdır.*

HO YANXI: *Düşman size saldırı amacıyla tuzak kurmaya hazırlandığında ona saldırın. İşiniz kolaylaşacaktır. Düşman ordusunun yönünü keşfederek birliklerinizi o yönde ilerletin, düşmana amacının daha en başında yüklenin.*

ZHANG YU: *Zhang Yu'nun Sun Tzu'nun bu sözü üzerine yorumu, en iyi askeri operasyonun düşmana stratejik saldırıda bulunmanın olduğu bunun da alışılmadık askeri taktiklerin ve gizli hesaplamaların kullanılması yöntemiyle düşmanla savaşa bile girmeden düşmanı yenmek olduğudur.*

SUN TZU

3. (b) En iyi ikinci meziyet düşman güçlerinin birleşmesini engellemektir.

YORUMLAR

LI QUAN: *Bu konu düşmana henüz daha ittifak oluştururken saldırma meselesidir.*

CHEN HAO: *Bazılarının bu konudaki yorumu, düşmana tam harekete geçtiği veya ittifak için görüşmeleri sürdürdüğü anda saldırarak yenmenin daha kolay olduğudur.*

MENG SHI: *Güçlü müttefiklerle işbirliği düşmanlarınızı ürkütecek, saldırıdan caydıracaktır.*

MEI YAOCHEN: *Buna gözdağı ile zafer denilir.*

WANG XI: *Düşmana tam olarak karşı çıkamadığınız durumlarda yapılacak en iyi iş düşmanın müttefikleri ile arasını bozarak düşmanı yalnız bırakmaya çalışmaktır.*

HO YANXI: *Sun Tzu Usta'nın bu sözlerle kastettiği mesele düşmana sadece tam temas kurulduğunda saldırmaktır. Bu sırada, daha düşmanla sıcak temas kurulmadan önce sahte güçlerle düşmana gözdağı verip, düşmanı ürküterek düşmanı ne gerileyebilir ne de ilerleyebilir duruma sokmayı becermek önemlidir. Düşman şaşkınlığa düştüğünde ise vurucu darbe indirilerek düşman ele geçirilecektir. Yaptığınız oyun komşularınızı da etkileyeceğinden düşmanınız yalnız kalarak iyice zayıf düşecektir.*

ŞUN TZU

3. (c) Üçüncüsü ise düşman ordusuna savaş meydanında taarruzda bulunmaktır.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Bu ordunun tam kurulduğu zamanı belirtmektedir.*

JİA LİN:*Başarılı saldırıda üstün olmak birlikleri yıpratmadan harekete geçirmeye bağlıdır. Bu nedenle ünlü bir savaşçı-komutan," çıplak kılıçların önünde zafer arayan komutan iyi komutan değildir."demiştir.*

MEI YAOCHEN: *Buna savaşın zaferi denilir.*

SUN TZU

3. (d) En kötü meziyet ise surlarla korunan bir kentin kuşatılmasıdır.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Düşman kaynaklarını topanayarak kalın surların arkasında savunmaya çekildiğinde, bu düşmana saldırmak askeri operasyonların en zayıfıdır.*

LI QUAN: *Bir orduyu kalın surların ardındaki bir şehirde kuşattığınızda subaylarınız gevşeyecek, askeriniz tembelleşecektir.*

DU YOU: *Şehirlere saldırarak, kasabaları katletmek saldırıların en kötüsüdür; kayıplarınız çok artacaktır.*

WANG XI: *Şehir ele geçmeden askerleriniz ölecek ya da sakat kalacaktır.*

ZHANG YU: *Şehirlerin kuşatılıp, kasabaların katledilmesi sadece orduyu yaşlandırıp kaynakların gereksiz kullanılması ile sonuçlanmayacak, pek çok da asker kaybına neden olacaktır. Bu nedenle de en kötü askeri saldırı türü olarak kabul edilirler. Bir şehri kuşattığınızda gücünüz tükenecektir. Bu nedenle muhasara ancak başka çare kalmadığında uygulanacak bir yöntemdir.*

SUN TZU

4. Savaşta ana kurallardan biri, mümkün olabildiğince surlarla korunan kentlerin kuşatılmasından kaçınmaktır. Kuşatmada kullanılacak savaş gereçlerinin hazırlanması bile aylar sürecektir.

YORUMLAR

DU MU: *Burada Usta'nın vurguladığı konu verilecek kayıpları azaltmak amacıyla savaş öncesi tamamlanması gereken makine teçhizat hazırlıklarının yeterli seviyede yapılması gerektiği prensibidir. Eski bir deyişte de vurgulandığı üzere, "savaş makinelerini harekete geçiremeyenin başı beladan kurtulamaz."*

MEI YAOCHEN: *Gerek gözdağı verme gerekse zeka kullanımının düşmana karşı üstünlük sağlamaya yeterli olmadığı ve tek çarenin düşman ülkesine saldırı olarak kaldığı konumlarda yapılması gereken şey yeterince hazırlık yapmaktır.*

ZHANG YOU: *Burada bence Sun Tzu Usta bize kızgınlığa kapılarak saldırıda acele edilmemesi gerektiğini anlatmaya çalışıyor. Gerekli zamanın verilmesi gerektiğini söylerken hazırlık süresi hakkında başka yorum yapmıyor.*

SUN TZU

5. Öfkesini kontrol etmesini bilmeyen komutan ordusunu düşman üstüne karınca sürüsü gibi yollayandır. Bu taktik, ordusunun en az üçte birinin daha savaşın başında boşu boşuna yok olmasından başka sonuç getirmez. Özellikle kuşatma esnasında başa gelen en büyük felaket budur.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Komutan öfkeye kapılarak kuşatma gereçlerini beklemeden askerini bir karınca sürüsü gibi düşman surlarına sürecek olursa elde edeceği sonuç askerlerinin ölümü ya da sakat kalması olacaktır.*

SUN TZU

6. Akıllı lider düşman ordusunu savaşmadan, düşman kentlerini kuşatmadan ele geçirmesini bilir. Düşman krallığını savaş meydanında uzun sürecek savaşlardan çok savaş oyunları ile bitirir.

YORUMLAR

JİA LİN: *Düşman hatlarındaki çatlaklardan düşman içine süzülürken kendini düşman halkına sevdirmeyi başaracak olursan düşmanı içinden fethetmiş olursun.*

LI QUAN: *Düşman karşısında üstün olmayı, düşmanla savaşmaktan çok düşmanın savaşma arzusunu kıracak taktiklerde ara; düşman şehirlerini strateji ile ele geçir. Düşman ülkelerini incelikle yok ederken kendi güçlerini usta tuzaklardan koru.*

MEI YAOCHEN: *Savaş insanları yaralar, kuşatma ise herşeyi yok eder.*
HO YANXI: *Bu sözlerin anlamı, düşmanın planlamasına ve müttefiklerine saldırıda yatmaktadır.Burada esas olan düşmana saldırı değildir. Klasik savaş ustalarının dediği gibi en büyük*

stratejisyenler asla doğrudan savaşa girmezler. Kuşatma konusunda deneyimli komutanlar birliklerini asla kuşatmaya sokmazlar. Düşman üzerine uzun ve gereksiz seferlere çıkmaktansa daha çok düşmanı kendi üzerine çekip orada yok etmeye bakarlar.

ZHANG YU: *Tecrübeli bir savaş ustası düşman planlarını bozarak, düşmanın müttefikleri ile ilişkilerine zarar vererek, düşman kaynaklarını kurutup ya da engelleyerek düşmanı savaşa girmeden yener. Bir kenti ele geçirmenin en kolay yöntemi şehrin düşman için en önemli noktasına saldırarak düşman savunmasının güçlü birimlerini bu noktayı savunmak amacıyla esas mevzilerinden çıkartmaya zorlamaktır. O zaman kentin zayıf kalan bölgelerine düzenlenecek sinsi bir saldırı amacı yerine getirecektir.*

DU MU: *Düşmanın konumu size avantaj sağlayacak durumdayken bu fırsatı kullanarak düşmanı tıpkı kuru bir ot kümesi gibi kırabilirseniz savaş uzun sürmeyecektir.*

SUN TZU

7. Ordusunu savaş meydanlarında boşuna kırdırmadığından imparatorluk tahtına göz dikebilir. Böylece bir adam bile yitirmeden kesin zafere ulaşabilir. İşte buna Stratejik Savaş denir.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Düşmanla savaşmadan topyekün zafer kazandığında, zaferin daha da büyük olacaktır.*

MEI YAOHEN: *Kesin zafere, savaşlar savaşılmadan kazanıldığında, şehirler kuşatılmadan ele geçirildiğinde, yok etme aşırı uzatılmadığında, düşman strateji ile ele geçirildiğinde ulaşılır. Buna stratejik kuşatma denilir. Bu durumda ordunun gücü körleşmeyecek, kazancın da tam olacaktır.*

ZHANG YU: *Savaşa girmediğinde askerlerin yaralanmayacak, kuşatmaya kalkmadığında gücün tükenmeyecek, savaş süresini uzatmadığında kaynakların tükenmemiş olacaktır. Dünya üzerin-*

deki tartışmasız zaferini ancak bu şekilde ilan edebilirsin.Bu durumda şiddetin doğuracağı hastalıklardan uzakta kalacak, refah içinde bir ülkeye ve güçlü bir orduya sahip olacaksın. İşte bu başarılı komutanların "Kuşatma Stratejisi Sanatı"dır.

SUN TZU

8. Savaşta önemli bir kural: Elindeki ordunun gücü düşmandan on misli büyük ise düşmanı kuşat; beş misli büyük saldır; iki misli büyük ise ordunu ikiye böl.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO:*Elindeki ordunun gücü düşmanın gücünden on misli fazla ise düşmanı kuşat; ancak bunu yaparken dikkat edeceğin husus elindeki askerlerin düşman askerleri ile aynı niteliklere sahip olmaları ve komutanlarının da aynı şekilde düşman komutanları ile en azından aynı zeka düzeyinde olmalarıdır. Elindeki güç düşman gücünün beş katı büyükse kuvvetlerinin beşte üçünü düşmana doğrudan saldırı amacıyla kullanırken diğer beşte iki gücünü düşmana sürpriz saldırıda kullan. Elindeki kuvvetin düşmandan iki misli fazla olduğunda ise kuvvetini ikiye böl, birini doğrudan saldırıda kullanırken diğer yarıyı sürpriz saldırılarda kullan.*

DU MU: *Düşmanı kuşatmaya kalktığında elinde düşmanın on misli asker olması gereklidir. Bunun nedeni düşmanı kuşatmak için düşmandan belirli uzaklıkta bulunma zorunluluğudur. Düşmandan ne kadar uzakta duracaksak aradaki mesafe o kadar büyüyeceğinden o denli çok sayıda asker gerekir. Aksi taktirde hatlar arasında gedikler oluşur.*

Düşman hatları arasında boşluklar olduğunda ise düşman komuta zincirinde kopukluklar var demektir.Düşman bu duruma düştüğünde kuşatmanıza bile gerek kalmadan kendi kendine dağılacaktır. Düşman bu durumdayken kuşatılacak olursa tek kelime ile yok olacaktır. İşte Sun Tzu Usta bize on katı kuvvet meselesinden söz ederken liderlerin en azından aynı zekada, aynı cesarette olması gerektiğini, askerlerin de en azından aynı seviyede olmaları gerektiği koşullarını koyması bu nedendir. Ancak

bu sayede birliklerimiz arasında gedikler oluşmayacak, komuta zinciri bozulmayacaktır.

HO YANXI: *Kendi güçlerinizi ve düşman kuvvetlerini hesaplayıp mukayese ederken göz önüne almanız gereken önemli bir faktör de komutanların arasındaki yetenek, zeka ve cesaret farklarıdır. Tüm bunlar hesaplandığında kendinizi düşmandan on kat güçlü görüyorsanız o zaman düşmanı hiç bir çıkış olanağı tanımaksızın kuşatabilirsiniz.*

DU MU: *Düşmanın beş katı kuvvete sahip iseniz elinizdeki birlikleri beşe bölüp üç birlikle düşmana bir yandan saldırın. Yedekte tuttuğunuz iki birlikle düşman hatlarında bulacağınız hazırlıksız açık noktaları gözleyerek sürpriz baskınlar yapın.*

CHENHAO: *Elinizdeki gücün düşman kuvvetlerinin beş misli olmasının yegane anlamı elinizde gerektiğinden fazla güç olduğudur. Düşman birlikleri herhangi bir yönde hareket edebileceğinden düşmana hangi yönden saldırabileceğiniz, önceden kestirilemeyecek bir sorudur. Bence bu yöntem ancak düşman kaleleri kuşatılırken geçerlidir.*

DU MU: *Elinizdeki kuvvetler düşmanın iki katı olduğunda birliklerinizin bir kısmı ile ya düşmanın kritik noktalarına ya da düşmanın kendisini savunmak zorunda kalacağı bir noktaya saldırın. O zaman düşman saldırdığınız noktayı destekleme zorunda kalacak bu da elindeki birliklerin düzenini bozacaktır. Bu size elinizdeki diğer yarı ile düşmana karşı galip gelme fırsatı yaratacaktır. Savaş prensibi yalnızca sayısal üstünlük değildir. Her çatışmada cephe saldırılarının yanısıra sürpriz saldırılar da kullanılır. Sürpriz baskınlar için sayısal üstünlük bir önkoşul değildir.*

SUN TZU

9. Güçleriniz eşitse hala çatışmaya girebilirsin; gücün zayıfsa düşmandan uzakta durmanda fayda var; ancak her alanda düşmandan zayıfsak geri çekilmek yapılacak en akıllıca iştir.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Güçleriniz eşit olduğunda durumunuz iyi bile olsa düşmana karşı üstünlük kazanmak için pusular hazırlayarak, sürpriz baskınlar düzenlemekte büyük fayda vardır. Aksi taktirde savunmada kalarak çatışmaya girmemek daha doğrudur. Düşman size karşı çok üstün olduğunda ise yapılacak en akıllıca iş kaçmaktır.*

WANG XI: *Muktedir olmak, emrinizdekileri ölümüne savaştırma yeteneğidir. Düşmana karşı zaferi baskınlar ve akınlarla kazanmak zekasal üstünlük olarak isimlenir. Ordıların çatışması her zaman üstünlük getirmez.*

LI QUAN: *Elinizdeki gücün düşmandan zayıf olduğunu gördüğünüzde savunmanızı güçlendirip, olduğunuz yerde kalın. Böylece cenahlarınız zarar görmeyecektir Düşmanın gevşemesini bekleyip o an geldiğinde harekete geçip, sürpriz baskınlar yapın.*

DU MU: *Elinizdeki güç düşmanla eşit değilse düşmandan uzakta kalmayı yeğleyip, düşmanın bir açığını yakaladığınızda zafer için şansınızı büyük bir kararlılıkla deneyin. Güçlü olmak aynı zamanda öfkeye hakim olmak, aşağılanmaya katlanmak demektir. Yoksa düşmanın meydan okumasını kabul etmek güçlülük ya da cesaret değildir.*

CHEN HAO: *Bence hiç de öyle değil. Bence bu sözlerin tek anlamı düşman senden çok ise kaç, böylece düşmanı gururlanmaya alıştırıp bunu gelecekteki planlarında kullan. Bu, bence öfke ve aşağılanmaya dayanmak demek değildir.*

JİA LİN: *Düşman senden güçlü ise kaçıp kuvvetlerini düşmandan gizle ki düşman senin gücünü tam olarak değerlendiremesin. Ondan sonra da beklenmedik yerlerde pusular kurarak düşmanını bekle, hilelerle kandırıp akıllarını karıştır. Bu da zaferin bir başka yoludur.*

ZHANG YU: *Düşmanın senden güçlü olduğunda uzakta durup savaşmama öğüdü bence herşeyin; liderlik ve askerlik kapasi-*

telerinin eşit olduğu zamanı da kapsar. Düşmanda karışıklık varken sen düzenliysen, düşman ağırlaştığında sen çabuksan düşman senden sayıca kalabalık bile olsa düşmanla başa çıkabilirsin. Ama, askerlerin, gücün, stratejin ve cesaretin düşmanından zayıfsa yapacağın en iyi iş düşmandan uzak durarak düşmanın açığını beklemek olacaktır.

SUN TZU

10. Her ne kadar, küçük bir kuvvetle inatçı bir direniş yapmak mümkünse de, genelde büyük kuvvetlerin zafere daha yakın olduğu gerçeği asla unutulmamalıdır.

YORUMLAR

LI QUAN: *Zayıf taraf gücünü gereği gibi hesaplamadan inatla savaşmaya kalkacak olursa, kesin olan tek şey düşmanına esir düşeceğidir.*

MENG SHI: *Zayıf, güçlüye direnemez. Bunun ülkeler açısından anlamı zayıf, küçük bir ülkenin elindeki kuvvetleri değerlendirmeyi unutarak güçlü, büyük bir ülkeye düşmanlık göstermesinin, savunması ne kadar güçlü olursa olsun, esaretle biteceğidir. Eski bir deyişte de belirtildiği üzere,"güçlü olamazken zayıf da olamazsan, sonun yenilgidir."*

HO YANXI: *Ho Yanxı, Han Hanedanı zamanındaki Hun saldırılarında yer alan sağ kanat komutanı Su Jian'ın öyküsünü anlatır. Komutan Su Jian ile orta kanat komutanı Zhao yedibin kişilik bir birlikle ilerlerken karşılarına kendilerinin on misli büyük bir Hun kuvveti ile karşılaşırlar.*

Bütün gün savaşırlar. Çin ordusu katledilir. Daha önce rütbe ve unvan karşılığında Çinlilere katılan Zhao, Hun'lar tarafından kendilerine katılması için davet edilir. Zhao emrindeki sekizyüz askeri ile Hun komutanı Şanyu'ya teslim olur. Bu sırada ordusunu tümüyle yitiren komutan Su nereye gideceğini şaşırmıştır.

Savaştan tek kurtulan kişi olarak geri döndüğünde ordu başkomutanı danışmanlarına Su'ya ne yapmaları gerektiğini sorar.

İçlerinden biri, "Bu savaşta hiç bir komutanı cezalandırmadık. Bence ordumuz Su Jian yüzünden yok olmuştur. Onu idam ederek bu konuda ne denli ciddi ve kararlı olduğumuzu gösterelim."der.

Başka biri itiraz eder,"Hayır, bence bu doğru olmaz." der. "Savaş Sanatı kurallarına göre küçük kuvvetin inatçılığı, küçük kuvvetin büyük kuvvete esir düşmesini gerektirirdi. Komutan Su Jian birkaç bin kişilik kuvvetiyle ilerlerken kendisinin on misli güçlü Hun birlikleri ile karşılaştı. Bir gün boyunca en son askeri ölene dek tüm gücüyle savaştı. Sonra da ülkesine geri döndü. Şimdi kendisini idam edecek olursak halka vereceğimiz mesaj geri dönmenin mantıksız olduğundan öteye gitmeyecektir."

SUN TZU

11. Komutanlar devletin kalesidir. Kalenin her noktası sağlam ise, devlet güçlü; kale çürükse devlet zayıftır.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Kuvvetli komutanların planları sızmaz. Komutan güvenilmez ise planları ortadadır.*

JİA LİN: *Ülkenin gücü ya da zayıflığı komutanlarına bağlıdır. Komutanların güçlü olduğu ve liderine destek olduğu ülkeler güçlü olurlar. Komutanlarının liderlerine yardımcı olmadığı ve yüreklerinin ikiyüzlülüğe açık olduğu ülkeler ise zayıf düşerler. Bu nedenle sorumluluk gerektiren pozisyonlara atanacak kişilerin seçimine büyük özen göstermek gerekir.*

HO YANXI: *Komple demek yetenek ve zekanın bir arada olması demektir. Bir ülkenin komutanları güçlü ve zeki ise bu ülke de kuvvetli ve güvenli olacaktır. Bunun en önemli koşulu komutanların komple yetenekli ve komple bilgili olmalarıdır. Savaş alanına gidecek komutanların askerin yönetimi ve savaş düzenleri açısından askeri savaş bilimi konusunda eğitilmiş olması zorunludur.*

WANG XI: *İyi va akıllı komutan, sadakat ve yetenek ile komple hale gelir. Bunlardan biri eksikse o komutan eksik komutandır.*

ZHANG YU: *Stratejisi derin komutanı düşman sezemez. O zaman ülke güçlü olur. Ancak, en küçük bir açık bile düşmana saldırı fırsatı tanıyacağından ülkeyi zayıflatır.*

SUN TZU

12. Bir komutan yapacağı üç hata ile ordusunun başına felaket getirebilir.

13. (a) Orduya ilerleme veya geri çekilme emri verdiğinde ordunun bu emri uygulayamayacağının farkında olmaması. Buna orduyu topallaştırma da denir.

14. (b) Ordudaki koşulları düşünmeksizin orduyu krallığını yönetir gibi yönetmeye kalkması. Bu, askerin zihninde huzursuzluk yaratır.

15. (c) Zor koşullara uyum askeri prensibini göz önüne almaksızın, subay seçimi. Bu, askerin güvenini sarsar

16. Ordunun huzuru kaçar, güvenini yitirirse bu durumdan diğer prenslerin yararlanmaya çalışıp, sorun yaratacakları kesindir. Bu da orduya anarşi getirecek, zaferi olanaksızlaştıracaktır.

YORUMLAR

WANG XI: *Bu sorunlardan kurtulmanın tek yolu astlara yularsız yetki vermektir. O zaman her subay bir komutan olup, sadakat ve yetenekleri artar.*

DU MU: *Askerler siviller gibi yönetilecek olursa asker şaşırır.Bunun nedeni askeri komuta ve yönetim tarzının gelenekleşmiş olmasıdır.*

MEI YAOCHEN: *Askeri ve sivil meseleler farklıdır. Sivil yönetim usullerini askeri operasyon yönetiminde kullanmaya kalkarsanız, operasyon karışacaktır.*

ZHANG YU: *İnsancıllık ve adalet kavramlarıyla sadece bir ülke yönetilebilir; ordu yönetilemez. Ordu manevralarla yönlendirilebilir ama ülke yönlendirilemez. Askeri komuta zincirindeki sorumluluğu paylaşan sivil yöneticilerin askeri yöntemler hakkında bilgi sahibi olmadan vereceği kararlar askeri komuta zincirindeki birlikteliği bozar, askeri tereddüde iter.*

DU MU: *Bunun ötesinde, emrindeki subaylarını yeteneklerine göre değerlendiremeyip, en yararlı olacakları pozisyonlara atamak için gerekli planlama becerisine sahip olmayan komutanlar da subaylarını otomatik olarak, yeteneklerini göz önüne almadan atadıklarından askeri tereddüde sürüklerler.*

Bu konuda Haung Shigong," Yetki devretmeyi bilenler zeki, cesur, açgözlü ve aptalları göreve getirirler. Zekiler becerilerini göstermekten mutlu olurken, cesurlar içlerindeki hırsı ortaya koyarlar. Açgözlüler kar elde etme peşine düşerken, aptallar ölüme meydan okurlar.

Ordunuz şaşkın ve kararsız ise düşmanı üzerinize 'neredeyse davet ediyor' olacağınızdan başınıza gelecek tek şey 'dert' olacaktır.

MENG SHI: *Ordudaki birlikler sorumlulukları ve ne yapacakları hakkında kararsızlığa düştüğünde, düşman bu organizasyon bozukluğundan yararlanmaya çalışacak ve büyük sorunlar doğuracaktır.*

SUN TZU

17. Zafer için beş ana koşulun bulunduğunu bilmeliyiz:

(a) Savaşı, ne zaman savaşılıp, ne zaman savaşılmayacağını bilen kazanır.

(b) Savaşı, elindeki zayıf gücü de kuvvetli gücü de en iyi kullanan kazanır.

(c) Savaşı, ordusunun her seviyedeki personeline aynı ruhu veren kazanır.
(d) Savaşı, düşmanın en hazır olmadığı zamanı beklemesini bilen kazanır.
(e) Savaşı, askeri kapasiteye sahip olup, sivil yönetim tarafından müdahale edilmeyen komutan kazanır.

YORUMLAR

HO YANXI: *Kendini de düşmanını da iyi değerlendir.*

DU YOU: *Zaman zaman büyük bir birlik ne kadar istese küçük bir gruba saldıramaz. Yine zaman zaman güçlüyü zayıf kontrol edebilir. Bulunduğu duruma uyum gösteren zafere ulaşır. Eski bir deyişe göre," Askeri zafer sayıdan değil işbirliğinden kaynaklanır."*

ZHANG YU: *Askeri manevralarda çoğunluğun azınlığı yenmesini sağlayacak yöntemlerin yanı sıra azınlığın galibiyetini sağlayacak yöntemler de vardır. Burada mesele sayıların doğru kullanımı meselesidir.*

Bunun yanısıra, ordudaki komutanlar aynı görüşü paylaşıyorlarsa emirlerindeki ordular arasında işbirliği kolaylaşacak, asker savaşa arzulu olacaktır. Böyle bir ordunun karşısında durulamaz.

Düşmanın karşısına çıkarken yenilmez ol. Wu Qui'nin sözleriyle," Kapıdan düşman görmüş gibi çıkmalısın." Shi Li de ,"Daima hazır ol ki asla yenilme."diyerek sürekli hazırlıklı olmanın bir ordu için önemini vurgulamışlardır.

Zeka ve cesarete sahip komutanlara görevleri konusunda güvenilmeli ve tam yetki verilmelidir. Komutanlar asla sivillerce yönetilemez.

JİA LİN: *Orduların hareketleri duruma göre esneklik göstermelidir. Bir orduyu cephe gerisinden yönetmeye kalkmaktan daha yıpratıcı bir faktör bilmiyorum.*

WANG XI: *Askeri komutanların sivil yöneticilerce yönetilmesi zorunlu olduğunda, tereddüt ve çekinme duygularına yer bırakıl-*

mamalıdır. Aydın lider emrindekileri tanıyan ve yetki dağıtmayı bilen liderdir. Savaş alanında ortaya çıkabilecek fırsatları tereddüt etmeden değerlendirmek savaşın yönünü değiştirir. Bu ise asla cephe gerisindekilerce anlaşılamaz.

HO YANXI: Kural *olarak bir askeri harekatın her aşamasında en az yüz kere taktik değiştirme zorunluluğu vardır. Koşullar uygun olduğunda ilerlemek, zorunlu olduğunda durup, geri çekilmek gerekecektir. Savaş esnasında hükümetten görüş beklemek, yangın söndürmek için talimat beklemeye benzer. Emir geldiğinde ortada küllerden başka bir şey kalmayabilir.*

DU MU: *Bir komutan ne cennetten ne dünyadan ne de aradaki insanlık tarafından kontrol edilebilir. Askerliğin ölümün kehaneti olmasının nedeni budur. Komutan ölüm subayıdır.*

SUN TZU

18. Sonuçta, düşmanı ve kendinizi iyi biliyorsanız, yüzlerce savaşa bile girseniz sonuçtan emin olabilirsiniz. Kendinizi bilip, düşmanı bilmiyorsanız, kazanacağınız her zafere karşın yenilgiyle de tanışabilirsiniz. Ne kendinizi ne de düşmanı bilmiyorsanız, sizin için gireceğiniz her savaşta yenilgi kaçınılmazdır.

YORUMLAR

LI QUAN: *Gücünüzü biliyor, düşmanınızı kovalayabiliyorsanız tehlike bunun neresinde? Ancak gücünüzü biliyorken düşmanınızın durumunu bilemiyorsanız zafer hiç de garanti olamaz.*

DU MU: *Hükümetinizi düşmanınkiyle mukayese edin. Askeri liderlerinizi karşılaştırın. Lojistiğinizi ölçün. Bulunduğunuz arazi konumu ile düşmanın bulunduğu arazinin durumunu kıyaslayın. Bu karşılaştırmaların sonucunda kuvvetli ve zayıf yanlarınız ortaya çıkacaktır. Bu bilgi sayesinde ardı ardına karşılaşacağınız tüm çatışmalardan galip çıkma şansını yakalayabilirsiniz.*

ZHANG YU: *Düşmanı iyi biliyorsan saldırabilirsin. Kendini iyi tanıyorsan kendini iyi koruyabilirsin. Saldırı, savunma için zaman kazandırır. Savunma, bir saldırı stratejisidir. Bu bilinçte iseniz, yüzlerce savaşa bile girseniz asla tehlikeye düşmezsiniz.*

Sadece kendini tanıyorsanız, enerjinizi muhafaza ediyor ve bekliyor olmalısınız, demektir. Savunma yapmayı bilirken saldırıyı bilmemek bu yüzden yarı zafer, yarı yenilgidir.

Savunma sanatını da saldırı sanatını da bilmiyorsanız savaşta yenilmeniz kaçınılmazdır.

DU MU: *Düşmanınızın iç yapısını, dış yapısına bakarak görürsünüz. Yapısı belirli bir düzende olmayanın içini görebilmek imkansızdır. Belirli bir düzeni sürdüreni ise anlamak kolaydır. Anlaşılmaz kazanırken, anlaşılır olan kaybedecektir.*

WANG XI: *Askeri operasyonlarda başarılı olanlar durumlarını düşmanın konumuna göre değiştirmesini bilenlerdir.*

ZHANG YU: *Bu husus her iki ordunun savunma ve saldırı konumlarını gösterir. Orduların konumu gizli kaldığında düşman tarafından anlaşılamayacak, görüldüğünde ise düşman çatlaklarından sızma şansı bulacaktır. Ordunun yapısı saldırı ve savunma esnasında ortaya çıkacağından, ordunun yapısı konusu, kuşatma planlanması ile de bağlantılıdır.*

Bölüm IV
TAKTİK

SUN TZU

1. Eski savaşçılar, önce kendilerini yenilgi olasılığından uzakta tutarlar; sonra da düşmanı yenmek için uygun fırsatı kollarlar.

YORUMLAR

ZHANG YU: *Yenilmez olmak, kendini bilmektir. Düşmanın zayıf noktasını beklemek ise düşmanını bilmektir.*

MEI YAOCHEN: *Konumunu gizle, iç düzenini kur, düşmanının açığını bekleyip saldır.*

SUN TZU

2. Yenilgiden kendimizi korumak bizim elimizdedir. Ancak, düşmanı yenme fırsatını bize düşman verir.

YORUMLAR

DU MU: *Ordunu düzenli tut, düşman saldırılarına her an hazır ol, izlerini yok edip düşmanın yapını anlamasına izin verme. Düşmanı gördüğünde avantajlı konuma geçene kadar bekleyip, zamanı geldiğinde saldır.*

WANG XI: *Yenilmezlik bir savunma meselesidir. Yenilir olmak ise daha çok açık vermektir.*

SUN TZU

3. İyi bir savaşçı kendisini yenilgiden koruyabilir, ancak düşmanı yenmeyi garantileyemez.

YORUMLAR

DU MU: *Düşmanının anlaşılır bir yapısı yoksa, düşman hatlarında size avantaj sağlayacak bir açık bulunmuyorsa, ne kadar hazırlıklı olursanız olun düşmanı nasıl yenebilirsiniz?*

ZHANG YU: *Ordunuzun yapısını gizler, izlerinizi bırakmaz, daima düşman saldırılarına hazır olursanız yenilmezliğe ulaşırsınız. Ancak düşmanın gücü ya da zayıflığını göremezsek zaferden nasıl emin olabiliriz?*

SUN TZU

4. Sonuç olarak, üstün yetenekli komutan gücü yeterli olmasa da savaşı kazanmayı becerebilir.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Düşmanın yapısını çözmeyi başaran düşmanı yenmeyi de başarabilir.*

DU MU: *Bilebileceğiniz tek şey gücünüzün düşmanı yenmeye yetip yetmeyeceğidir. Yoksa düşmanı size avantaj sağlayacak şekilde gevşetmeye zorlayamazsınız.*

DU YOU: *Düşmanı değerlendirip, düşman ordusunun yapısını çözdüğünüzde kimin kazanacağını belirleyebilirsiniz. Ancak, düşman yapısı belirsiz ve anlaşılamaz durumdaysa zafer sizin için belirgin olmayacaktır.*

HO YANXI: *Zaferi bilmek, size yani yapacağınız hazırlığa kalmıştır. Zaferin elde edilememesi ise düşmana yani düşmanın yapısının belirsiz olmasına bağlıdır.*

SUN TZU

5. Yenilmezlik savunma taktiklerine bağlıdır, düşmanı yenmek ise saldırıyı gerektirir.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Yenilmez savunma için yapınızı gizleyin. Düşman size saldırdığında açık verecektir.*

DU MU: *Düşman saflarında açık görmediğiniz sürece yapınızı düşmandan saklayın. Kendinizi yenilmez seviyede tutun ki elinizdeki güç yıpranmasın. Düşmanın zayıf yanını bulduğunuz an en uygun saldırı zamanıdır.*

ZHANG YU: *Elinizdeki gücün düşmanı yenmeye yeterli olmadığını bildiğinizde yapılacak en doğru iş bekleyerek enerjinizi tasarruf etmektir. Düşmanın zayıf düştüğünü anladığınızda doğrudan düşmanın kalbine saldırın.*

SUN TZU

6. Savunmada kalmak, güç yetersizliğini gösterir, saldırı ise aşırı güç göstergesidir.

YORUMLAR

WANG XI: *Savunmada kalanların elinde kazanmak için yeterli olanak yok demektir. Saldıranların elinde ise kazanmak için fazla olanak bulunmaktadır.*

LI QUAN: *Gücü yeterli olmayan savunmada kalmalı. Saldırıya kalkacak olanın gücü bol olmalı.*

ZHANG YU: *Savunmada kalmamızın nedeni zafer için zorunlu bazı koşulların eksikliğidir. Bu nedenle bekleriz. Saldırıya geçmemizin nedeni ise elimizde düşmanı yenmek için gereğinden fazlasının bulunmasıdır. O zaman ilerleyip, saldırıya geçeriz. Bunun anlamı topyekün zaferden emin olmadıkça savaşa girmeyeceğimiz, güvenlik içinde olduğumuzu görmedikçe savaşmayacağımız gerçeğidir. Bazıları malzeme yetersizliğinin zayıflık, malzeme fazlalığının ise güçlülük anlamına geldiğini iddia ederlerse de bu da her zaman doğru değildir.*

SUN TZU

7. Savunması ile ünlü komutan topraktaki her deliğe saklanabilirken, ataklığı ile ünlüsü cennetin üst katmanlarındaki yerini alır. Sonuçta, bir tarafta kendimizi koruma, diğer elimizde ise mutlak zafer yer alır.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Arazinin engebeleri olan dağlardan, nehirlerden ve tepelerden yararlanarak kendilerini gizlerken; gökyüzünün doğal oluşumlarını saldırı manevralarında kullanmasını bilirler.*

DU MU: *Savunmaya çekildiğinde sesini kıs, izlerini yok et. Yeraltı ruhları, hayaletleri gibi görünmez ol. Saldırıya geçtiğinde hareketlerin hızlı, savaş çığlıkların kan dondurucu olsun. Gökyüzünden akan gök gürültüsü gibi hızlı ol, şimşek gibi çak; durdurulmaz ol.*

WANG XI: *Sun Tzu burada bize savunmanın anlamının, düşman üzerinde etkili olacak bir saldırı yolu görülemediği sürece sinip, sessizlik içinde ve düşman tarafından görülmeyecek şekilde beklemek olduğunu anlatıyor. Saldırı ise ancak bir avantaj görüldüğünde düşünülmeli; saldırıya kalkıldığında olağanüstü hızlı davranılmalı, düşmanı hazırlıksız yakalamanın tüm avantajları kullanılmalı, düşmanın senin durumunu önceden sezip hazırlanmasına izin vermemelisin.*

SUN TZU

8. Zaferi ancak görüş alanımıza girdiğinde görmek savaş ustalığının zirvesi değildir.

9. Savaşıp, ülkeler ele geçirildiğinde, tüm ülkenin "Aferin!" demesi de savaş ustalığının zirvesi değildir.

YORUMLAR

ZHANG YU: *Herkesin bildiği şeyler zaten çoktan gerçekleşmiştir. Gerçek bilgenin bildikleri ise henüz gerçekleşmemiştir. Savaşta kazanılan zafere herkes 'aferin' der. Ancak gerçek kutlama gizli olanı görüp, saklanılanı bularak zafer kazanana yapılmalıdır.*

WANG XI: *Sıradan insanlar zaferin anlamını bilseler de zaferi getirecek koşulları bilemezler.*

LI QUAN: *Savaşanları herkes görebilir. Herkesin bildiği gerçeğin ötesine ulaşamayan bilgiye ulaşmak bilgelik değildir.*

JİA LİN: *Savunmada sıkı durup saldırıda zafere ulaşmak, yenilgi görmeden birarada kalmasını bilmek, zaferi önceden sezip, yenilginin kokusunu tam zamanında algılamak-işte buna 'gizemin gerçekleştirilmesi' denilir.*

SUN TZU

10.Yerden bir tüy kaldırmak büyük bir gücün simgesi değildir. Ayı, güneşi görmek keskin görüş olmadığı gibi, gök gürültüsünü duymak da kulak hassaslığını göstermez.

YORUMLAR

WNAG XI: *Herkesin bildiğini bilmek bilgelik olmadığı gibi düşmanı zorlu savaşlarla yenmek de ustalık değildir.*

LI QUAN: *Bilge ve yetenekli lider başkalarının öngöremediği derinlikte planlar yapan liderdir. Sun Tzu'nun bilinmez olmayı, karanlıkta kalmak olarak isimlendirmesinin nedeni budur.*

SUN TZU

11. Eskilerin akıllı savaşçı dediği savaşçı akıllılık unvanını sadece savaşta kazanması ile değil, savaşı kolaylıkla kazanmakta gösterdiği beceriklilikle elde etmiştir.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Düşmanın gizli zayıflıklarını bul, zaferden emin olduğunda saldır, kazanmama şansı olduğunda saldırma.*

DU MU: *Düşman strateijisini gördüğünde gizlice saldırı hazırlığı yap. Bu şekilde hazırlık için kullanacağın kaynak az olacağından ve gizlilik kazanmayı garanti edeceğinden senin için zafer kolaylaşacaktır.*

ZANG YU: *Zaferi ancak zorlu bir savaştan sonra garanti edebildiğinde bu zafere 'zor zafer' denilir. Gizliyi görüp, saklanmışı bulduğunda düşmanı daha hazırlanma şansı vermeden kırarak elde edeceğin zafere ise 'kolay zafer ' denir.*

SUN TZU

12. Kazandığı zaferler kendisine ne ünlü bir akıl, ne de cesaret madalyası getirir.

13. Zaferlerini hata yapmayarak kazanır. Hata yapmamak zaferi kesinleştirir. Çünkü, zaten yenilmiş bir düşman ele geçirilmiştir.

YORUMLAR

MEI YAOCHEN: *Yüce bilgelik açık olmaz. Yüksek kazancın reklamı yapılmaz.Gizliyi gördüğünde kazanmak kolay olur; bunun cesaret ve akıl ile alakası ne?*

HO YANXI: *Sorun ortaya çıkmadan çözüldüğünde kim buna akıllılık der? Zafer, savaşılmadan kazanıldığında cesaretten kim söz eder?*

ZHANG YU: *Gizli planlar ve operasyonlar, zaferi belirsizlik içinde getirir. Düşman hakkındaki değerlendirmeyi sağlayarak zaferi doğuran bilgiyi kimse öğrenmez. Düşman komutanlarını suikast ile öldürerek düşman sancağını ele geçirenleri kimse görmez.*

Kaybetmeden kazanmanın yolu düşmanı zayıf anında görebilme yeteneğinden geçer. Ordunuz zafere o anda yapacağı saldırı ile ulaşacaktır.

LI QUAN: *Ordu yaşlı,asker tembel, disiplin ve komuta birliği yitirilmişse, bu düşman savaşı şimdiden kaybetmiştir.*

SUN TZU

14. Usta savaşçı, kendisi için yenilginin olanaksız olacağı pozisyonu hazırlar, düşmanı yenme fırsatı doğduğunda bu fırsatı kaçırmaz.

YORUMLAR

LI QUAN: *Toprağını bulan ordu gelişir, toprağını yitiren ordu ise yok olur. Burada topraktan anlaşılan stratejik öneme sahip yerdir.*

DU MU: *Kaybetmenin olanaksız olduğu yer bize stratejik yenilmezlik getirir. Buralarda düşmanın size saldırması mümkün değildir. Düşmanın yenilgisini getirecek koşulların değerlendirilmesi ise düşman zayıf noktalarına uygulanacak casusluk faaliyetleri ile yapılacaktır. Bu durumda esas olan düşmanın koşullarının hiçbirinin değerlendirilme dışında kalmamasının sağlanmasıdır.*

SUN TZU

15. Savaşta zafer stratejisine sahip komutan çatışmaya ancak zaferi kazandıktan sonra girer. Yenilgiye mahkum komutan ise önce çatışmaya girer, zafere sonra yönelir.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *İşte bu husus, strateji sahibi ile önceden düşünmeyen arasındaki farktır.*

HO YANXI: *Askeri bir operasyonda ilk yapılacak iş bir kazanma stratejisi hazırlamaktır. Birlikler ancak o zaman gönderilebilir.*

Önceden planlamaz ve tüm strateijinizi ordunuzun gücüne dayayacak olursanız zafer sizin için hiç de belirgin olamaz.

JİA LİN: *Savaş hatlarınızı kurup düşman üzerine ilerlerken ne kendinizin ne de düşmanınızın durumunu bilmiyorsanız, zaferi ne kadar ararsanız arayın savaşın sonunda kendinizi yenmekten öteye gidemezsiniz.*

SUN TZU

16. Gerçek lider Ahlak Faktörünü işler, Disiplin Faktörüne sımsıkı yapışır; böylece başarıyı kontrolü altına alır.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Usta savaşçıların ilk yaptığı iş Ahlak Faktörünü sağlayarak yenilmezlik seviyesine yükselmek, kuralları koymak ve düşmanın yenilgisine neden olabilecek fırsatları kaçırmamaktır.*

LI QUAN: *Düşmanı avlarken birlik içinde bulunmak, suçsuz bir ülkeye saldırmamak, ordunun her girdiği yerden esir ya da ganimet almaya kalkmaması, ağaçları kesip kuyuları kirletmemek, geçtiğiniz şehir ve tepelerdeki tapınakları temizleyip arıtmak, yok olmak üzere olan bir ülkenin hatalarını yinelememek- bunların tümüne Ahlak ve Ahlak Kuralları denilir.*

Bir ordunun disiplin düzeyi askerlerinin verilecek emirlere ölümüne uyacağı seviyeye ulaşmışsa, ordudaki ödül ve ceza sistemi güvenilir ve adil ise bunu gerçekleştirmesini becerecek askeri lider, yolsuzluk içindeki her düşman karşısında zafere ulaşacaktır.

SUN TZU

17. Askeri metod'da

(a) Ölçme,
(b) Miktar Kontrolü,
(c) Hesaplama,
(d) Olanakların Dengelenmesi,
(e) Zafer, önemli kıstaslardır.

18. Ölçme varlığı - Toprağa; Miktar Kontrolü - Ölçmeye; Hesaplama - Miktar Kontrolü'ne; Olanakların Dengelenmesi - Hesaplamaya; Zafer - Olanakların Dengelenmesine borçludur.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Ölçümlerin kıyaslanması, bize zaferin de yenilginin de nerede olduğunu gösterir.*

WANG XI: *Ağır, her zaman hafife karşı galiptir.*

SUN TZU

19. Muzaffer bir ordunun karşısına çıkacak bir toplama ordunun ağırlığı, demir güllenin karşısında kefeye konacak bir buğday tanesi kadardır.

20. Saldırıya geçen bir ordunun gücü derin bir kanyona akan nehir sularına benzer.

YORUMLAR

DU MU: *Ordumuzun savunmasının yapısı derin bir kanyonda biriken suyun miktarı gibi anlaşılmaz olmalıdır. Ordumuz saldırıya geçtiğinde de sel gibi akmalı, önünde kimse duramamalıdır.*

WANG XI: *Toplu enerji ya da momentin hareketinden güç doğar. Usta savaşçılar moment gücünden yararlanarak savaşları, güçlerini tüketmeden kazanmasını bilirler.*

Bölüm V
ENERJİ

SUN TZU

1. Büyük bir gücün kontrolü ile bir kaç kişinin kontrolü aynı prensiplere bağlıdır. Sadece rakamların bölünmesi gerekir

2. Kumandanız altında bulunacak büyük bir ordu ile küçük bir birlik arasında büyük bir fark yoktur. Sadece işaretleme kullanımı değişir.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Flama ve seslenmeler birliklerin ilerlemesi ve hareketların koordinasyonu için kullanılan işaretlerdir.*

SUN TZU

3. Ordunuzun düşman saldırısına sarsılmadan dayanabilmesinin güvencesi dolaylı veya doğrudan yapılacak manevralara bağlıdır.

YORUMLAR

JİA LİN: *Düşmanı karşınıza aldığınızda, koordineli sürpriz baskınlarla çevresini kuşatacak olursanız, düşman karşısında daima kazanır, asla yenilmezsiniz.*

HO YANXI: *Ordu birbiri içinde eriyen pekçok dönüşüm geçirir. Orduda hiç bir şey ne ılımlı, ne de sivridir. Asker adil bir amaç için yetiştirilmişse bu asker ılımlıdır. Düşmanın karşısında değişim göstermesini bilen ordu ise sivridir. Sizin açınızdan ılımlı olanı, düşmanın sivri görmesini; sivri olanı ise ılımlı görmesini sağlayın. Ilımlı sivri, sivri ılımlı olsun. Genellikle, tüm askeri operasyonlarda*

aynı anda hem ılımlılık hem de sivrilik, yani doğrudan savaş ve sürpriz baskınlar bir aradadır. Ilımlı ve sivri yöntemlerin bir arada kullanılmadığı savaşlarda kazanılacak zafer sadece şanslı bir zafer olacaktır.

ZHANG YOU: *Neyin ılımlı neyin sivri olduğu hakkında herkesin farklı açıklamaları vardır. Ilımlılık ve sivrilik sabit olmayıp daha çok çembere benzer. Tang Hanedanı'nın ünlü savaşçı imparatoru Taizong düşmanın ılımlılık ve sivrilik düşüncelerini önceden anlayıp, kullanarak düşmanı nasıl gafil avladığını, ılımlı ve sivri yöntemleri birarada kullanarak düşman tarafından anlaşılamadan nasıl zafer kazandığını anlatır.*

SUN TZU

4. Ordunuzun düşman üzerindeki etkisinin yumurta karşısındaki değirmen taşına benzemesi, düşmanın zayıf ve güçlü yanlarını keşfetme bilimindeki başarınıza bağlıdır.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Tam boşluğa tam dolulukla saldır.*

ZHANG YU: *Usta savaşçı düşmana gitmez, düşmanı kendisine getirir. İşte buna düşmanın ve bizim doluluk ve boşluk prensibimiz denir. Düşmanın üstünüze gelmesini sağladığınızda üzerinize gelecek düşman gücü boşalmış olacak, düşman üzerine gitmediğiniz sürece ordunuz dolu kalacaktır. Boşluk üzerine dolulukla saldırmak yumurtaya değirmen taşı ile saldırmaya benzer. Yumurtanın kırılması kaçınılmazdır.*

SUN TZU

5. Her türlü savaşta doğrudan metod, çatışmaya girmekte kullanılır; ancak zaferin güvencesi dolaylı metotlardadır.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Düşmanla doğrudan karşılaşma, düşmanı karşıya alırken; kanatlardan sürpriz baskınlar düzenlemektir.*

SUN TZU

6. Beceriyle uygulanan dolaylı taktikler hava ya da yer yüzü gibi tükenmez; nehir ya da ırmakların akışı gibi durmaz; güneş ya da ay gibi yeniden doğmak için batar; dört mevsim gibi geri gelmek üzere gider.

YORUMLAR

LI QUAN: *Cennet ve toprak hareket ve durgunluğu simgeler. Nehirler kesintisiz akışın temsilcisidir. Beklenmedik sürpriz baskınlar tıpkı hava koşullarının bitmek, tükenmek bilmeyen değişikliğine sahiptir.*

ZHANG YU: *Güneş ve ay gökyüzünde yol alırlar; batar ve yeniden doğarlar. Dört mevsim birbirini takip eder; canlanır ve sönerler. Sürpriz baskınlarla geleneksel doğrudan savaş da aynı benzerlik ve bütünlük içinde başlar ve sürekli dönüşüm gösterir.*

SUN TZU

7. Sadece yedi nota bulunmasına karşın bu yedi notanın karışımından pek çok melodi yaratılır.

8. Sadece beş ana renk (mavi, sarı, kırmızı, beyaz ve siyah) olmasına karşın bu beş rengin karışımı ile sınırsız renk üretilebilir.

9. Sadece dört tad (acı, ekşi, tatlı, tuzlu) bulunmasına karşın bu dört tadın karışımları ile sonsuz sayıda lezzet ortaya çıkar.

10. Savaşta, doğrudan ve dolaylı olmak üzere ikiden fazla saldırı metodu yoktur. Ancak bu iki metodun karışımları çeşitli manevra yöntemlerini oluşturur.

11. Doğrudan metod da dolaylı metod da sonunda birbirine bağlanır. Bu sonsuz dairede ilerlemek gibidir. Asla bitmez.

YORUMLAR

MEI YAOCHEN: *Değişken harekatın kullanımı sınırsızdır.*
WANG XI: *Düşman sizi tüketemez.*

SUN TZU

12. Orduların saldırısı sel baskınına benzer. Karşısına çıkan taşları bile sürükler.

13. Verilecek bir kararın kalitesi avına saldırıp parçalayan şahinin süzülüşündeki ahenge, zamanlamaya benzer.

14. Bu nedenle, usta savaşçı saldırıda korkunç, karar vermede çabuk olandır.

15. Enerji gerilmiş yay, kararsa okun atılmasıdır.

YORUMLAR

DU MU: *Ordunun savaş momenti öylesine şiddetlidir ki serbest bırakıldığında düşmanı yok eder. Gerilmiş yaya benzetilmesinin nedeni budur.*

SUN TZU

16. Savaşın kargaşa ve gürültüsü içinde düzensizlik varmış gibi gözükse de bu yanıltıcıdır. Bütün karışıklık içinde ordunun başı ile sonu görülmeyebilir, ancak bu aynı zamanda yenilginin ilacıdır.

17. Çalışılmış düzensizlik, disiplinin; çalışılmış korku, cesaretin; çalışılmış zayıflık, güçlülüğün hazırlayıcısıdır.

YORUMLAR

LI QUAN: *Hükümetin düzenini istismar edip, yönetilenlerin rahatını sağlamayı ihmal ederek halkı gücendirmişsen orada düzen kalmayacaktır.*

JİA LİN: *Düzeni kötüye kullanmak düzensizlik yaratır. Cesaret ve güç, kötüye kullanıldığında ise korkaklık ve zayıflık yaratılmış olur.*

DU MU: *Bu sözlerin amacı şudur. Düşmanı ülkenin düzensizlik içinde bulunduğuna inandırmanın ilk koşulu tam bir düzene sahip olmaktır. Ancak o zaman yapay düzensizlik yaratılabilir. Düşmanı korkak olduğuna inandırmanın da tek yolu tam anlamıyla cesur olmaktır. Ancak o zaman korkaklık taklidi yapılabilir. Düşmanı gevşetmek amacıyla kendini zayıf göstermenin yolu da tam anlamıyla güçlü olmaktadır. Zayıf rolü oynamak o zaman kolay olacaktır.*

SUN TZU

18. Düzenliliği düzensizlik pelerinin altına saklamak kısaca bir bölme meselesidir. Cesareti ürkeklik gösterisi ile örtmek, ilerisi için enerji biriktirmektir. Gücü zayıflık maskesi altına almaksa savaş taktik manevrasıdır.

YORUMLAR

WANG WI: *Düzen ve düzensizlik, örgütlenme değişiklikleridir. Örgütlenme, düzenli uygulama demektir. Cesaret ve korkaklık, moment ye da güç değişiklikleridir. Güç ve zayıflık da yapı değişiklikleridir.*

LI QUAN: *Moment gücüne sahip ordular ürkek olduklarında bile cesurlaşır. Moment gücünü yitiren ordu ise cesur bile olsa ürker. Savaş kanununda hiç birşey sabit kalmaz; momente göre herşey değişir.*

CHEN HAO: *Ürkek ayağını sürürken cesur çabuk davranır. Düşman ilerlemediğini gördüğünde ürktüğünü düşünecek ve seni hafife alacaktır. O zaman, düşmanın gevşemesinin sağlayacağı avantajı moment gücü olarak alarak saldır.*

SUN TZU

19. Böylece düşmanı harekete zorlama ustalığına sahip komutan, düşmanı yanıltıcı manevraları ustalıkla kul-

lanır; düşmana bazı önemsiz yemler verip düşmanı yeme saldırtır.

20. Yemleri sürekli olarak göstererek düşmanı sürekli hareket etmeye zorlar; sonra da asıl ordusuyla pusuya yatar, düşmanı bekler.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Düşmanın takip edeceği yemler düşmana tükenmiş olduğunuzu belirtecek yemlerdir. Düşman daima avantajın peşinde olacaktır.*

DU MU: *Yalnızca tükenme ve zayıflık izlenimi vermek değildir. Düşmanınızdan güçlü olduğunuzda düşmanı üstüne çekmek amacıyla kendini düşmanına zayıf göster. Düşmanından zayıf olduğunda ise kendini olduğundan güçlü göstererek düşmanın üzerine gelmesine engel ol. O zaman, düşmanının hareketlerini yönlendirmiş olursun. Düşman avantajlı bir durumun peşine düşeceğinden seni takip edecek, bu da sana düşmanı kuracağın bir tuzağa çekmekte fırsat yaratacaktır.*

WANG XI: *Ister düşmanının seni takip etmesini sağla, isterse senden bir şey almaları için tahrik et, emrinde savaşa hazır kuvvetin bulunmasına dikkat et.*

SUN TZU

21. Akıllı savaşçı, birleşik enerjinin etkisine inanır; bireysel bazda, savaşçılarından aşırı beklentide bulunmaz. Becerisini doğru adamları seçip, yan yana getirerek birleşik enerjiyi üretip, kullanmakta gösterir.

YORUMLAR

LI QUAN: *Savaş esnasında moment gücüne sahip olduğunda, en ürkek asker bile cesaretle dolacaktır. O zaman aralarından yeteneklerine göre seçim yapmak ve uygun sorumluluklar ver-*

mek mümkün olabilecektir. Cesur olan savaşabilir, dikkatli olan savunabilir, zeki olan da bilgi akımını sağlar. Böylece, orduda yararsız kimse kalmaz.

MEI YAOCHEN: *Sıradan insanlardan bireysel güç beklemek zordur, ancak moment gücü ile insanları hareketlendirmek daha kolaydır. Lidere düşen, doğru kişileri seçip moment gücünün işi yapmasını beklemektir.*

ZHANG YU: *Sorumluluk dağıtmanın ana kuralı, açgözlülüğün, kandırmanın, zekanın ve cesaretin kullanılmasıdır. Her bir faktörün cazibesi kullanılırken, insanları yapamadıkları işler için suçlamaktansa her birine kapasitelerine uygun sorumlulukları belirlemelisin.*

SUN TZU

22. Savaşçılar, birleşik enerjiyi kullandığında, düşmanın üzerine tepelerden aşağı yuvarlanan taşlar gibi akarlar. Unutmamalı ki bir taş düzlükte hareket edemez; dört köşeli ise tepelerden de akamaz. Savaşçı, taşlarının yuvarlak olmasını sağlamalıdır.Ustalık budur.

23. Usta savaşçıların ürettikleri enerji binlerce metrelik dağlardan yuvarlanarak dolu dizgin akan yuvarlak taşların momentidir.
Bu enerji hakkındaki sözlerimin sonudur.

YORUMLAR

DU MU: *Bin metre yüksekteki dağdan yuvarlanacak kayaları durdurmak imkansızdır. Bunun nedeni kayalar değil, dağdır. Zayıf ile cesuru yanyana getirip, birleştir; zafer için savaşma cesaretini aşılamış olursun.Bunun nedeni bireyler değil birlikteliğin momentidir.*

DU MU: *Akıllı komutan doludan uzakta durup, boşa saldırır.Bu nedenle yapacağı ilk iş kendisinin ve düşmanının boşluğunu ve doluluğunu anlamak olmalıdır.*

Bölüm VI
GÜCÜN KULLANIMI

SUN TZU

1. Savaş alanına ilk gelip düşmanını bekleyen dinç kalır, sonradan gelip, gelir gelmez savaşa girense daha savaşın başında tükenir.

YORUMLAR

JİA LİN: *Savaş alanına ilk olarak gelerek avantajlı pozisyonlara yerleşen taraf düşmanı beklerken dinlenecektir. Düşman, bu şekilde avantajlı bir pozisyona yerleştiğinde düşmanın üzerine gitmeyip, birliklerinizi başka bir üsse yerleştirin. Düşmanın üzerine saldırmayacağınızı açıkça belirtin. Böyle davrandığınızda düşman her hangi bir stratejinizin olmadığına inanarak yerinden çıkacak, üzerinize gelecektir. O zaman durumu çevirip, kendinizi yormadan düşmanı yıpratma fırsatını ele geçirmiş olursunuz.*

SUN TZU

2. Akıllı savaşçı kendi kararını düşmana kabul ettirir; düşmanın kendi kararını zorlamasına izin vermez.

YORUMLAR

DU MU: *Düşmanı üzerine çekerken gücünü muhafaza edip düşmanı beklemelisin.Düşmanın üstüne yürümek askerinin gücünü kıracaktır.*

ZHAG YU: *Düşmanını üstüne çektiğinde düşmanın gücü boşalacaktır. Düşmanın üzerine saldırmadığında elindeki gücün dolu kalacaktır. Buna düşmanı boşaltırken dolu kalma sanatı denilir.*

3. Düşmana avantaj sunarak düşmanın ya kendi istediği şekilde yaklaşmasına müsaade eder ya da vuracağı darbelerle düşmanın yaklaşmasına olanak tanımaz.

YORUMLAR

HO YANXI: *Düşmanı kullanacağın yemlerle baştan çıkart ki sen dinlenirken o yorulsun.*

ZHANG YU: *Düşmanı üstüne çekmenin tek yolu ganimetlerle baştan çıkartmaktır. Düşmanı kendinden uzakta tutmanın yolu da düşman için değerli olan ne varsa ona zarar vermektedir.*

ÇAO ÇAO: *Düşmanı üzerine çekmek için ganimetlerin cazibesini kullanırken sana saldırmasını engellemek istediğinde savunmak için koşmak zorunda kalacakları yerlere saldırı düzenle.*

DU YOU: *Düşmanın geçmek zorunda olduğu bir geçidi tutarken düşmanı sana saldırtmayı başardığında düşmanın sana ulaşması olanaksızdır. Eskilerin dediği gibi, deliğin başındaki bir kedi onbin farenin çıkmasına engel olur; vadideki bir kaplan onbin geyiği durdurur.*

SUN TZU

4. Düşman dinlenmeye çekildiğinde yorar, yiyeceği bolsa açlığa düşürür, kamp kurmuşsa hareket etmeye zorlayarak dinlenmesine müsaade etmez.
5. Düşmanı savunmaya zorlayacak noktalarda gözükür, beklenmediği yerlerde bulunur.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Düşmanını yaratacağın sorunlarla yor. Ulaştırma yollarını kesip açlığa mahkum et; kutsal varlıklarına saldır; gittikleri yerde karşılarına çık böylece düşmanının saldırdığın yerlere yardıma koşmasına neden ol.*

LI QUAN: *Düşmanına beklemediği anda saldırarak canını kurtarmak için kaçmak zorunda bırak. Malzemesini yakıp, tarlalarını talan ederek aç bırak.Kritik noktalarda beklenmedik anda karşısına çıkıp saldırarak düşmanına rahat verme.*

DU MU: *Düşmanını açlıktan yok etme sanatı sadece düşman malzemelerini yok etmekte değildir. Altıncı Yüzyılın sonlarında Yuwen Huaji, ordusunu Li Mi üzerine sürüyordu. Li Mi, Huaji'nin elindeki stokların yetersiz olduğunu biliyordu. Bu nedenle yenilgiyi kabullenmiş numarası yaparak anlaşma önerdi. Düşmanının bu durumu Huaji'nin hoşuna gitti. Li Mi'nin nasılsa kendisine malzeme vereceği düşüncesi ile elindeki stokları askerine dağıtarak askerinin bir güzel karnını doyurdu. Sonunda ellerindeki yiyecek stoğu bitti. Bunun üzerine Li Mi'nin Huaji'nin yanına geçmiş numarası yapan komutanları Li Mi'nin yanına döndüler. Savaş Huaji-'nin sonu oldu.*

SUN TZU

6. Ordu, düşmanın bulunmadığı arazide geniş mesafeleri rahatça alabilir.

7. Saldırılarınızdaki başarıdan emin olmanın yolu, düşmanca savunulmayan noktalara saldırmaktır. Savunmanızın güvenliğinden de düşmanın saldırmasının imkansız olduğu noktaları tutarak emin olabilirsiniz.

YORUMLAR

CHEN HAO: *Düşman hatlarındaki bir gediğe saldırı bu noktada düşman savunmasının bulunmaması demek değildir. Düşman savunmasının sağlam olmadığı, düşman kampının yeterince nöbetçiye sahip olmadığı, komutanların zayıf, birliklerin düzensiz olduğu, malzemenin yetersiz, birliklerin birbirlerinden ayrı kaldığı bir ordunun karşısına düzenli ve sıkı hazırlanmış bir ordu ile çıkacak olursanız düşman önünüzde eriyip, yok olacaktır. Böyle bir durumda adeta kimsenin yaşamadığı ıssız ülkelerden geçiyor-*

muşçasına yorulmadan, sıkıntı çekmeden ilerlediğinizi göreceksiniz.

SUN TZU

8. Saldırıda başarılı komutan neyi savunduğunu bilemeyen düşmana saldırır; savunmada başarılı olan komutan ise neye saldırdığını bilmeyen düşmana karşı mevzilerini savunandır.

YORUMLAR

DU MU: *Düşmanın sol cenahı hazır ise sağından saldır. Karşına çıktığında yemlerle kandırıp ardından vur.*

LI QUAN: *İlerisini düşünmeyeni ele geçirmek kolaydır.*

CHEN HAO: *Düşmanın saldırmayacağına güvenme; kendi eksiklerini tamamlamayla ilgilen. Ne zaman ki istediğin her yere saldırabilir ya da istediğin her yerde savunmanı kurabilirsin, işte o zaman askeri stratejinin eksiksiz olduğunu düşünebilirsin*

WANG XI: *Düşmanın açık noktalarına saldır: askeri liderliğinin yetersizliği; birliklerin yetersiz eğitimi, savunmadaki zaaflar, hazırlıktaki gevşeklik, kurtarma operasyonlarındaki yeteneksizlik, gıda sıkıntısı, psikolojik birlik eksikliği.*

Savunmada dolu ol: askeri liderinin yeterliliği; askerinin mükemmelliği, savunmadaki dayanışma, hazırlıktaki disiplin, kurtarma operasyon becerisi, gıda bolluğu, psikolojik birliktelik.

ZAHNG YU: *Saldırıda usta savaşçılar manevralarını gökyüzünde yaparlar; böylece düşmanları onların nereden geleceğini sezip hazırlanamaz. Hazırlık yapılması imkansız olduğunda saldırdığın yer düşman tarafından savunulamayacaktır.*

Savunmada usta savaşçılar toprağın böğrüne saklanırlar; nerede olduklarını anlamak olanaksızdır. Nerede olduğun bilinemediğinde kuracağın savunmaya saldırı olanaksızdır.

SUN TZU

9. Kurnazlık ve gizlilik denilen kutsal sanat! Senin sayende görünmez olmayı; senin sayende duyulmaz olmayı öğrenip, düşmanın kaderini elimizde tutuyoruz.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO:*Bu, doğru bilginin düşmana sızmaması demektir.*

JİA LİN: *Emirler tam olarak yerine getirildiğinde askerin tüm içtenliği ile sadık olacak, savunma hazırlıkları tam güvenceye kavuşacaktır. Kendini bu kadar iyi saklayıp sırlarını koruduğunda düşman gerçek yapın hakkında tam bilgiye ulaşamayacağından ne yapacağı konusunda emin olamayacaktır. Haber almaları başarısız kalacaktır.*

MEI YAOCHEN: *Saldırıda usta savaşçılar sırlarını asla açıklamazlar. Savunmada usta olanlar ise derinliğine düşünüp, asla açık nokta bırakmazlar.*

DU MU: *Gizlilik sessizdir; bilinmezlikse harekettir. Sessizlik savunma, hareket saldırıdır.Düşmanın yaşamı ya da ölümü senin elindedir. Düşmanın kaderi sensin.*

DU YOU: *Öylesine ustalıkla saklanmalısın ki görünmez olup, gizemli bir ruh gibi değişken olmalısın.*

MEI YAOCHEN: *Yapısızlık öylesine sır içeren bir gizliliktir ki düşmanın asla casusluk yapamaz. Sessizlik öylesine gizemli bir çabukluktur ki kimse seni göremez.*

SUN TZU

10. Düşmanın zayıf noktalarını hedef alırsanız ilerlerken direnişle karşılaşmazsınız; düşmandan çabuksanız düşman takibinden rahatlıkla kurtulursunuz.

YORUMLAR

HO YANXI: *Birliklerin düşmanın açıklarından geçerek ilerlemesini biliyor ve geri çekilirken süratlerinin avantajından yararlana-*

biliyorsa, düşman seni yenme şansını yakalayamadan sen düşmanı yenebilirsin.

ZHANG YU: *Düşmandan uzakta beklerken, düşman hatları arasında bulacağın bir gediğe beklenmedik bir anda hızla saldırdığında düşman seni nasıl durdurabilir ki? Amacına ulaşır ulaşmaz, olanca süratle bulunduğun sağlam mevzilere geri döndüğünde düşman seni nasıl takip edebilir ki? Askeri koşullar sürate bağlıdır. Rüzgar gibi gel, şimşek gibi git; o zaman düşmanların seni asla yenemeyecektir.*

SUN TZU

11. Düşman ister derin bir hendeğin ardında, isterse yüksek bir tepede mevzide bulunsun, çatışmaya girmek arzusundaysak düşmanı bizim istediğimiz yere çekip, bizim koşullarımızda savaşmaya zorlamalıyız.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO ve LI QUAN: *Düşmanın iaşe yollarını kes, dönüş yollarını kontrolüne al ve düşmanın önemli sivil liderlerine saldır.*

DU MU: *Sen ülkendeyken düşman işgale geldiğinde, düşmanın malzeme akışını durdur ve düşmanın geri dönüş yolunu kapat. Düşman topraklarında işgale kalktığında ise düşmanın sivil liderlerine saldırılar düzenle.*

SUN TZU

12. Savaşı arzulamadığımızda ise, kampımızın izleri ortada olsa bile, bıraktığımız izlerle oynayarak düşmanı şaşırtabiliriz.

YORUMLAR

LIQUAN: *Düşmanını şaşırtarak yanlış yollara yönelt ki sana saldıramasın.*

DU MU: *Düşman saldırmak üzere üzerine geldiğinde karşısına çıkmaktansa stratejik bir değişiklik yaparak düşmanı şaşırtıp özgüvenini sars. O zaman düşman saldırı düşüncesini unutup, sana karşı saldırı konusunda kararsız kalacaktır.*

ZAHNG YU: *Kendi topraklarında bulunduğunda, elindeki askerin sayısına oranla yeterli malzemen olması halinde, düşman senin üzerine elindeki asker sayısına oranla yetersiz malzeme ile gelmişse hemen savaşmamak senin lehine olacaktır. Savunmanın yeterince güçlü olmaması nedeniyle düşmanın senin üzerine saldırmaya cesaret edememesini arzu ediyorsan, düşmanı şaşırtıp senden uzakta tutacak bir plan hazırla.Örneğin, bir seferinde Sima Yi, tam Zhuge Liang'a saldırıya kalkacağı sırada düşmanının bayraklarını indirdiğini, savaş davullarını kaldırdığını, kapıları açıp yolları temizlediğini görünce bir tuzaktan çekinerek saldırıdan vazgeçer; birliklerini geri çekip oradan uzaklaşır.*

SUN TZU

13. Düşmanın pozisyonunu öğrenip, kendimizi düşmandan gizleyerek güçlerimizi dağıtmadan bir arada tutabiliriz. Bu arada düşmanı bölmeyi başarmak çok önemlidir.

YORUMLAR

ZHANG YU: *Senin için normal olanı, düşmanın anormal görsün; senin için anormal olanı, normal sansın. Bu durum düşmanı yapısını belli etmeye sürükleyecektir. Alışılmadığı alışıldık, alışıldığı alışılmadık olarak kullanma yeteneğini bir girdap değişkenliğine getirdiğinde, kendini düşmanından tümüyle gizlemiş olursun. Düşmanın gerçek yapısını gördüğünde yapacağın tek iş elindeki tüm gücü doğru noktaya sevk etmektir. Düşman seni göremediğinden her noktasını güvenlik altına almak amacıyla elindeki kuvvetlerini bölmek zorunda kalacaktır.*

SUN TZU

14. Düşmanı parçalara bölerken kendi güçlerimizi bir arada tutarsak düşmanın ayrı, ayrı birimlerinin karşısına tek güç halinde çıkabiliriz.

YORUMLAR

ZHANGYU: *Düşmanın zayıf ve kuvvetli olduğu yanları gördüğünde detaylı hazırlıklara gerek duymayacak ve tüm gücünü bir noktaya toplayacaksın. Öte yandan, senin yapını tam çözemeyen düşman pek çok noktayı aynı anda denetleyebilmek amacıyla elindeki güçleri ayırmak zorunda kalacaktır. Bu durumda senin elindeki birleşik güç, karşısındaki bölünmüş parçalara karşı kesinlikle üstünlük kazanacaktır.*

SUN TZU

15. Böylece zayıflattığımız düşman kuvvetlerine üstün bir güçle saldırabilirsek, düşmanlarımızı zora düşürebiliriz.

YORUMLAR

DU MU: *Kendini tam anlamıyla sağlamlaştırıp, tüm engelleri kurduktan sonra düşmanın gerçek durumunu anlamasına fırsat vermeden çık ve saldırıya geç. Düşmanını öylesine rahatsız edip şaşırt ki, korku içinde birliklerini bölerek her yanını birden savunmak zorunda kalsın. Bu aynen yüksek bir tepeye çıkarak kalın bir örtünün ardından düşman kalesinin durumunu izlemeye benzer. Böyle bir durumda, düşmana kendi saldırı ya da savunma düzenini anlama fırsatı vermeden düşmanın tam durumunu anlamış olursun. O zaman, düşman kuvvetleri bölünmek zorunda kaldığında senin kuvvetlerinin bir noktada toplanması mümkün olur. Bilindiği gibi birleşik güçler her zaman için dağınık güçlere karşı üstün gelir.*

SUN TZU

16. Düşmana saldırmayı arzuladığımız noktayı çok ustaca saklamalıyız. O zaman düşman pek çok olasılığı aynı anda göz önüne almak zorunda kalacak; bu da güçlerini bir noktada birleştirmesine engel olacaktır. Karşımıza toplu bir düşman gücü yerine bölünmüş birimler çıkacaktır.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Düşman yapını, düzenini anlayamadığında şüpheye düşer ve tüm yönlerini savunma telaşı içinde elindeki güçleri bölmek zorunda kalır. Bu düşman birliklerinin küçük ve dolayısıyla zayıf birimler halinde kalmasını doğurur*

WANG XI: *Düşmana asla nereden saldıracağını anlama fırsatı verme, yoksa tüm kuvvetini o noktaya toplar.*

SUN TZU

17. Böyle bir durumda; düşman, ön cephesini güçlendirmeye kalktığında ard cephesini, solunu kuvvetlendirmeye kalktığında sağını zayıflatacak; her yöne destek sağlamaya çabaladığında ise her cenahı birden gücünü yitirecektir.

YORUMLAR

DU YU: *Birlikler çeşitli yönleri güven altında tutmak üzere dağıldığında, doğal olarak küçük birimlere bölünmek zorunda kalırlar.*

SUN TZU

18. Olası çatışmalara her an hazır olma kaygısı düşman birimlerini zayıflatacak, düşmanı bu tür çabalara zorlama da bize sayısal üstünlük sağlayacaktır.

19. Savaşılacak yer ve zamanı bilirsek, kendimizi savaşa konsantre edebiliriz.

20. Ama, yer ve zaman bilinemiyorsa sol cenah, sağ cenaha, ardçılar, öncülere yardım edemeyecektir. Hele bir de ordunun uç noktaları arasında büyük mesafe varsa bu problem daha da öldürücü durum alır.

YORUMLAR

DU YU: *Filozof Guan'ın da söylediği gibi düşmanın üzerine stratejisiz giden, savaşta kendi kendini yok eder.*

SUN TZU

21. Böyle bir durumda düşman kuvvetleri sayı olarak bizden üstün bile olsa sonunda zafer bizim olacaktır.

YORUMLAR

LI QUAN: *Savaş yerini ve zamanını bilmediğinde elindeki güç düşmandan sayıca üstün bile olsa, nasıl olur da düşmanı yeneceğin konusunda emin olabilirsin?*

MENG SHI: *Düşmanına savaş yeri ve zamanını kestirme şansı tanımazsan zafer her zaman senindir.*

SUN TZU

22 Düşman sayıca bizden üstünken bile düşmanı bizimle savaşmaktan caydırabiliriz. Bu da onun planlarını keşfetmeye, zafere yönelik stratejilerini önceden anlamaya bağlıdır

YORUMLAR

JİA LİN: *Düşman sayıca üstün olsa bile şayet senin gücün hakkında yeterli bilgiye sahip olamaz ve düşmana sürekli olarak düzenleyeceğin baskınlarla düşmanı kendini koruma zorunda bırakacak olursan, düşman savaş planı hazırlama fırsatı bile bulamayacaktır.*

ZHANG YU: *Düşmanı güçlerini bölmeye zorla ve üzerine tam güçle gelmesine asla izin verme. O zaman kimse seninle başa çıkamaz.*

SUN TZU

23. Düşmanı kızıştırıp gücünü, hareket kabiliyetini anlayın. Saldırıya zorlayıp, kendisini ortaya çıkartmaya, kuvvetli ve zayıf noktalarını göstermeye zorlayın.

YORUMLAR

MENG SHI: *Düşman koşullarını iyi değerlendir, ne yaptığını takip et; o zaman planlarını ve gerçek durumunu anlarsın.*

CHEN HAO: *Düşmana saldırın ya da tam tersine kaçar gibi davranışlar göstererek dikkatini çekin. Düşmanın saldırı ve savunma yapısını anlamanın en kolay yolu budur.*

DU MU: *Düşmanı karıştırıp karşılık vermesini sağladığınızda düşmanın gerçek davranışını, düzenli ya da düzensiz olduğunu anlarsınız.Askeri deha Wu Qi düşman komutanlarını değerlendirmek için şu stratejiyi geliştirmişti: Cesur askerlerden oluşan başıbozuk görüntüde bir birlik kurup düşman üzerine ani saldırılar düzenleyin. Küçük çatışmalara girdikten sonra hemen kaçmalarını sağlayın ve düşmanın ne yapacağını dikkatle izleyin. Düşman birlikleri konumlarını bozmuyor, kaçan birliğinizin peşine düşmüyor, böylece avantaj kazanmaya çalışmıyorsa düşmandan çekinin; komutanın bir stratejisi var demektir. Öte yandan düşman başıbozuk bir güruh gibi birliğinizin peşine düşüyorsa o zaman düşman komutanları orduya hakim değil demektir. Bu durumda hiç tereddüt etmeden saldırıya kalkabilirsiniz.*

SUN TZU

24. Düşman ordusu ile kendi ordunuzu dikkatle mukayese ederek hangi noktalarda sizden güçlü, hangi noktalarda sizden zayıf olduğunu keşfedin.

25. Taktik manevralar esnasındaki en büyük başarınız bu manevraları düşmandan saklamakta göstereceğiniz ustalıktır. Manevralarınızı sakladığınızda düşmanın casuslarından ve böylece düşmanın taktisyen beyinlerinden den korunmuş olacaksınız.

YORUMLAR

LI QUAN: *Ordunuzun saflarını bozup gerilla birimleri kurun. Sonra da flamalarınızı, sancaklarınızı indirip davullarınızı susturarak, düşmana zayıf ve düzensiz bir insan yığını havasını verin ki düşman belirli bir düzene geçerek üstünüze gelsin.Ya da tam tersine sahte kamp ateşleri ve sancaklarla kendinizi olduğundan daha güçlü gösterin ki düşman başka bir düzene geçsin. Düşmanın üzerine gitmek ölüm, olduğunuz yerde kalmak ise yaşamak anlamına geliyorsa bulunduğunuz mevkinin önemi ortaya çıkmaktadır.*

DU MU: *Ölüm ve yaşamın belirlenme yeri savaş meydanıdır. Ölüm alanındaki düşmana saldırı size yaşamı, yaşam alanındaki düşmana saldırı ise ölümü getirecektir. Bunun anlamı şudur: Her türlü yöntemi kullanarak düşmanın kafasını karıştırıp rahatsız edin. Böylece düşmanın yapısını anlayacak size nasıl karşılık vereceğini kestirebileceksiniz. Bu bilgiye ulaştığınızda hangi alanın düşman ya da sizin için yaşam alanı hangi alanın ölüm alanı olduğunu anlayacaksınız.*

DU MU: *Düşmanın ve kendinizin hangi noktalarda güçlü olduğunu, hangi noktalarda zayıf olduğunu dikkatle inceleyip, karşılaştırın.*

WANG XI: *Düşmanın ve kendi ordunuzun zayıf ve güçlü yanlarını kıyaslayın, o zaman hangi noktanın zayıf hangi noktanın güçlü olduğunu anlayacak, saldırı ya da savunmanın avantajlarını değerlendirebileceksiniz.*

SUN TZU

26. Unutmayın, zafer sizin ne yaptığınızı anlayamayan düşmanın hatalı taktikleri sayesinde gelecektir.

27. Zafer esnasında uyguladığım taktikleri herkes görebilir, ancak kimsenin göremediği, zafer yolunu açan stratejilerimdir.

YORUMLAR

ZHANG YU: *Yapacağınız ilk iş doluluk ve boşluk kurallarını uygulayarak düşmanı belirli bir kalıba sokmaya çalışmak olmalı. Böylece düşmanın yapısını anlayacak, ancak aynı sırada kendiniz yapısız durumunuzu koruyacaksınız. Düzeniniz, yapınız düşman tarafından anlaşılamadığında düşman izinizi bulamayacak, düşman casusları çaresiz kalacak, bunun sonunda da düşman size karşı etkili planlar hazırlayamayacaktır.*

SUN TZU

28. Size zafer kazandıran bir taktiği bir daha tekrarlamayın. Ancak, metotlarınızı koşullara göre gerekli değişiklikleri yaparak sürdürebilirsiniz.

YORUMLAR

LI QUAN: *Savaşta değişiklikler düşünmek zorunludur. Zafere ulaşmak için asla eski stratejilerinize dayanmayın.*

DU MU: *Düşman hangi düzene girerse girsin zaferi kazanmak için düşman düzenine uyum gösteririm.*

SUN TZU

29. Askeri taktikler suyun akışına benzer. Bildiğiniz gibi su doğal olarak yükseklerden aşağılara akar.

30. Böylece savaşta uygulanacak etkili yol güçlüden uzakta durup, zayıfa saldırmaktır.

31. Su nasıl toprağın eğimine göre akarsa, asker de zafere düşmanın durumuna göre akar.

32. Suyun nasıl sabit bir şekli yoksa, savaşta da sabit koşullar yoktur.

33. Taktiklerini düşmana göre değiştirebilmeyi beceren komutan zafere ulaşacaktır.

34. Beş element (su, ateş, ağaç, metal, toprak) her zaman kendi başlarına eşit derecede belirleyici olmaz. Dört mevsimin etkilerinin yanı sıra, ayın med-cezir etkileşimi, günlerin uzaması-kısalması da bu beş elementi etkiler.

YORUMLAR

LI QUAN: *Zafer düşmana bağlıdır. Hafif bir birlik düşmana uzun süre direnemez bu nedenle kuşatma altında bırakırsan mutlaka yitirirsin. Ağır birlikler kışkırtıldığında durumunu açığa çıkarmak zorunda kalır. Düşman öfkeli ise daha çok kızdır; düşman kuvvetli ise kendi birliklerini dinlendir. Düşman komutanı gururlu ise aşağıla, açgözlü ise rüşvet öner, şüpheci ise ardına casuslar düşür. Zaferin düşmanın davranışlarından geleceğini asla unutma.*

MEI YAOCHEN: *Kalabalıklar zaferin kazanıldığını bilir, ancak zaferin esas olarak düşmanın yanlışlarından kazanıldığını bilmezler. Zaferin ardındaki hüneri sezseler bile zaferi doğuran gerçekleri anlayamazlar.*

LI QUAN: *Savaşta zafer herkes tarafından anlaşılabilir ancak zaferi kesinleştiren savaş bilimi pekaz kişi tarafından bilinen gizemli bir sırdır.*

Bölüm VII
SAVAŞTA MANEVRA

SUN TZU

1. **Savaşta komutan emrini hükümdardan alır.**

2. **İyi bir komutan, ordusunu toplayıp, güçlerini konsantre ettiğinde, askerde bulunan değişik nitelikleri bir potada birleştirmeli, dengelemelidir.**

3. **Bundan sonra taktik manevra gelir. Taktik manevra en zor iştir. İnsanların içindeki kötülük tohumlarını doğruluğa, talihsizliği kazanma hırsına dönüştürmek dünyanın en zor işidir**

YORUMLAR

ZHANG YU: *Avantaj sağlamak uğruna insanlarla yüzyüze savaşmak dünyadaki en zor iştir.*

LI QUAN: *Mücadele, avantajın takibidir. Ancak doluluk ve boşluk kuralları yerine getirildiğinde düşmana karşı avantaj sağlamak için mücadeleye kalkışılabilir,*

WANG XI: *Mücadele, avantaj için çaba sarf etmektir. Avantajı elde eden zafere ulaşır. Zaferi arzulayan komutan ne zaman hafif ya da ağır silahları kullanacağının, düşmana ne zaman doğrudan ya da dolaylı yoldan saldıracağının kararını verecek; düşmana yorgunluğunu asla belli etmeyecektir.*

SUN TZU

4. Savaşın en önemli sanatlarından biri olan ALDATMACA, taktik manevra yeteneği ile doğru orantılıdır. Düşman sizi karşısında beklerken, uzun dolambaçlı yolları takip ederek düşmanın arkasına geçip, düşmanı beklemediği anda vurarak amaca ulaşmak taktik manevralardan başka bir silahla yapılamaz.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Düşmandan henüz uzakta olduğun izlenimi verirken hızlanarak savaş alanına düşmandan önce gir.*

DU MU: *Düşmanı ağır hareket ettiğine inandırıp, acele et.*

JİA LİN: *Düşmanın önünde az bir yolu kaldığında düşmanın yolunu sahte yemler kullanarak uzatabilirseniz, düşmanın üstünüze saldırmasını engellemiş olursunuz.*

HO YANXI: *Küçük bir birliği kullanarak düşmanı peşine takın, düşmanı henüz uzaklarda olduğunuza inandırın. Sonra da sürpriz bir birlikle düşmandan önce düşmanın varacağı yere yerleşerek düşmanı beklemediği anda vurun.*

SUN TZU

5. Manevrayı disiplinli bir ordu ile yapmak avantajlı; disiplinsiz, kalabalık bir sürüyle yapmak tehlikelidir.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Becerikli manevra karlı, beceriksiz manevra zararlıdır.*

SUN TZU

6. Avantajlı konuma geçebilmek için ordunuzun tam teçhizatlı hale gelmesini beklerseniz çoğunlukla çok geç kalmış kalmış olursunuz. Öte yandan aynı amaçla bir birliği uçarcasına sevk etmek de birliğin malzeme ve ekipmanından ayrı kalmasına neden olur.

7. Avantajı ele geçirmek uğruna, ordunuza emir verip, tam teçhizatla gece gündüz durmaksızın kilometrelerce sürecek uzun, yorucu yürüyüşlere zorlarsanız, komutanlarınızla, öncü birliklerinizin düşman eline geçmesini izlemekten başka bir avantaj kazanamazsınız.

8. Ordunuzun güçlü birimleri hızla ilerlerken ağır birlikler geride kalacak; böylece birlikleriniz düşmana ulaştığında yorgun ve ancak onda bir gücünde olacaktır.

YORUMLAR

JİA LİN: *Yol ne kadar uzarsa asker o kadar yorulur. Askerin gücü yolda düşecek olursa asker güçsüzleşecek, taze ve dinlenmiş düşman ise mutlaka size saldıracaktır.*

SUN TZU

9. Düşmanı şaşırtmak amacıyla elli mil yol yapacak olursanız, hem öncü birliklerinizin liderini yitirecek hem de ancak yarı güçle savaş meydanına varacaksınız.

10. Aynı amaçla otuz kilometre yol yaparsanız ordunuzun üçte ikisi varacaktır.

11. Malzeme, silah, mühimmat ve ekipmanını yitirmiş bir ordunun kendisinin yitik bir ordu olduğunu söyleyebiliriz

YORUMLAR

MEI YAOCHEN: *Sun Tzu Usta'nın söylediği bu üç konu son derecede önemlidir. Hazırlıksız bir ordu ile hazırlıklı bir orduya karşı savaşmak imkansızdır.*

SUN TZU

12. Sahip olduğu olanakları bilmediğimiz dost güçlerle iş birliği yapamayız.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Düşmanın koşullarını, duygularını ve planlarını bilmediğiniz sürece kimse ile ittifak kuramazsınız.*

DU MU: *Bence bu sözlerin gerçek anlamı rakibinizin planlarını bilmedikçe savaşmamanız gerektiğidir. Strateijisini bilmediğiniz düşmanla asla savaşmayın.*

CHEN HAO: *Bence her iki açıklama da mantıklı.*

SUN TZU

13. Önceden uçurumlarını, bataklıklarını, dağlarını, ormanlarını, tuzaklarını bilmediğimiz topraklardan bir orduyu geçirmek akıl işi değildir.

14. Yöresel kılavuzlar kullanmadan doğanın olanaklarını avantaja çeviremeyiz.

YORUMLAR

LI QUAN: *Düşman arazisine girdiğinde en uygun yolları bulabilmek amacıyla yöresel kılavuzlar kullanma zorunluluğu vardır. Aksi taktirde,dağların, ırmakların arasında sıkışır, bataklıklarda yiter gidersin; askerin aç, susuz kalabilir. Bu konu I Ching adlı*

eserde," Kılavuzsuz geyik avının sonu çalılıklarda biter." denilerek vurgulanmıştır.

ZHANG YU: *Bulunduğun arazinin her türlü ayrıntısını bilmedikçe manevraya kalkma.*

MEI YAOCHEN: *Her ne kadar yöresel kılavuzlar ele geçirilebilir ya da tutulabilirse de en iyisi her türlü arazide görev yapabilecek usta izcileri bizzat yetiştirmektir*

SUN TZU

15. Savaşta duygularını, hareketlerini, amacını düşmandan gizle. Kazanırsın.

YORUMLAR

DU MU: *Askeri güç aldatmaya dayalıdır. Düşmanı aldatarak senin gerçek koşulunu, gücünü anlamasına fırsat tanımadığında düşman üzerinde hakimiyet kurabilirsin. Düşmana ancak avantaj gördüğünde saldırıp, elindeki birlikleri düşmanı aldatmak, şaşırtmak amacıyla bölüp,dağıtırsın. Düşmanın senin aldatmalarına ne şekilde karşılık verdiğini izleyip, zafere ulaşacak yolu araştırır, planlarını ona göre hazırlarsın.*

SUN TZU

16. Birliklerini birleştirme ya da bölme kararını sana çevre koşulları verdirtecektir.

17. Rüzgar gibi hızlı, orman gibi yoğun ol.

18. Saldırı ve yağmada ateş, düşmana direnişte yalçın dağ ol.

YORUMLAR

LI QUAN: *Savaşta tıpkı rüzgar gibi iz bırakmadan gelip, şimşek gibi geri çekilmeli; birlikleriniz orman gibi düzenli olmalı. Saldırınız ovadaki yangın gibi bir tutam ot için bile açgözlü olmalı; savunmada ise dağlar gibi yerinden kımıldamamalı.*

WANG XI: *Açıkta esen rüzgar gibi hızlı olmalı.*

DU MU: *Öylesine ateşli ve yabani olmalısın ki karşısında kimse duramasın.*

JİA LİN: *Harekete geçmek için ortada avantaj görmediğin sürece tıpkı bir dağ gibi hareketsiz ol, hiç bir yeme kanma.*

SUN TZU

19. Planlarınız gecenin karanlığı gibi görülmez olsun, saldırınız ise gök gürültüsü gibi insin.

YORUMLAR

MEI YAOCHEN: *Planlarınız gecenin karanlığı gibi düşman tarafından anlaşılmaz ve belirsiz olsun. Gök gürültüsü gibi saldırdığınızda ise süratinizin karşısında kimse direnemesin.*

HO YANXI: *Tüm enerjinizi bir arada kullanmanın yolu stratejinizi düşmandan gizlemektir.*

SUN TZU

20. Yağmalamada ganimeti askerleriniz arasında bölüştürün Yeni yerleri fethettiğinizde de askerlerinizin faydalanacağı imkanlar yaratın.

YORUMLAR

ZAHNG YU: *Askeri operasyonlarda düşman kaynaklarından yararlanmak ana kuraldır. Ancak kaynakları bol olmayan ülkelerde*

yapılması gereken uygulama, talan için her seferinde küçük gruplara ganimet toplama sırasının verilmesidir. Ancak o zaman her asker yeterince ganimet toplayabilecektir.

Ganimetin paylaşımından sonra da birliklerden bir kısmını ayırarak elde edilen ganimetin düşmandan korunması gerekir.

Bazı yorumcular bu sözlerle, ele geçirilen toprağın katkıda bulunanlar arasında paylaşımının vurgulandığını ileri sürseler de ben bu sözlerin o anlama geldiği konusunda aynı fikirde değilim.

SUN TZU

21. Harekete geçmeden düşün, tasarla.

22. Aldatmaca sanatını en iyi bilen zafere ulaşacaktır. Bu da manevra sanatıdır.

YORUMLAR

LI QUAN: *İlk harekete geçen konuk son harekete geçen ise ev sahibidir. Konuk zorluklarla boğuşurken, ev sahibi rahattır. Uzak ve yakın arasındaki ana fark yolculuk ve sonuçları olan yorgunluk, açlık ve soğuktur.*

SUN TZU

23. Ordu Yönetim Kitabı der ki; Savaş alanında söylenen söz fazla ileri gitmez. Davul ve gonklar bu yüzden gereklidir. Cisimler de kolay, kolay görülemez. Bayrak ve flamalar da bu yüzden gerekir.

24. Bayrak, flama, boru ve gonklar askerlerimizin kulaklarını, gözlerini bir nokta üzerinde yoğunlaştırabilmenin, askeri bir bütün haline getirmenin araçlarıdır.

25. Bu şekilde tek gövde haline gelmiş bir ordunun karşısında ilerlemek en büyük cesareti bile aşar, gerilemek ise olanaksızlaşır. Büyük kitleleri yönetme sanatı işte budur.

YORUMLAR

MEI YAOCHEN: *Askerin gözlerini kulaklarını birleştirmek onların aynı hedefe bakmalarını, aynı komutları dinlemelerini sağlayacağından asker arasında karışıklık ve düzensizlik olmasını engeller. Verilecek işaretler askere gidilecek yönü belirteceğinden asker dağılarak ayrı taraflara yönelmez.*

SUN TZU

26. Gece savaşında, ateş ve davul işaretlerini, gündüz savaşlarında ise bayrak ve flama işaretlerini ordunuzun gözünü, kulağını etkilemekte kullanın.

YORUMLAR

DU MU: *Askerin vereceğiniz işaretlere uymasını sağlamalısınız.*

MEI YAOCHEN: *Askeri harekatlarda türlü türlü işaretlerin kullanılmasının bir diğer amacı da düşmanı şaşırtmak olmalıdır.*

WANG XI: *Çok sayıda işaret kullandığınızda düşman şaşıracak ve ordunuzun gücünü olduğundan büyük görebilecektir.*

SUN TZU

27. Ordu ruhunu, komutan aklını yitirebilir.

YORUMLAR

ZHANG YU: *Savaş enerjiye bağlıdır. Yaşayan her varlık savaşmaya zorlanabilir, ancak ölümüne savaşanların bu hırsı daha çok içlerindeki enerjinin yoğunluğundan kaynaklanır.Bu nedenle askeri operasyonlardaki ana kurallardan biri ordudaki her kademenin aynı öfke ile doldurulmasıdır. Böyle bir ordunun karşısına çıkmak büyük cesaret ister.*

Bu arada düşman üzerinize istekle geldiğinde, yapılacak en akıllı taktik düşmanla o an savaşmamak, savunmaya çekilip düşmanı izlemektir. Düşman gevşeyip canı sıkılmaya başladığında saldırıya geçerseniz düşmanın içindeki arzu tükenmiş olacağından zafer size daha yakın olacaktır.

Komutanların yüreğini sarsmak konusuna gelince komutanın kalbine giden yolun beyninden geçtiğini asla unutmayın. Bu nedenle usta komutanlar düşman komutanlarını şaşırtıp, düzenini bozmaya, düşman askeri içinde düzensizlik yaratmaya, birlikler arasında korku doğurmaya çalışarak düşman komutanının beyni üzerinden ordunun kalbini sarsarlar.

HO YANXI: *İlk yapman gereken şey kendi kalbini sıkı tutmaktır. Düşmanın kalbini ancak o zaman sarsabilirsin. Eski deyişlerden birine göre eski zaman savaşçıları düşmanın kalbini çalacak kalplere sahiplermiş. Yine eski bir savaş kuralına göre, sıkı akıldan çıkacak taze enerji zaferden zafere koşar.*

SUN TZU

28. Ordunun ruhu sabah keskindir; öğleyin bayrak sallanmaya başlar; akşamsa aklı kampa dönmektedir.
29. Akıllı bir komutan, bu nedenle, askerini düşmanın ruhunun keskin olduğu zaman değil, yorgun olduğu, geri dönme beklentisine girdiği zaman saldırtır. Buna ruh okuma sanatı denir.

YORUMLAR

MEI YAOCHEN: *Sabah başlangıcı, öğle vakti ortayı, akşam ise bitişi simgeler. Asker de aynı şekilde sabah arzu ile başlar ancak zaman geçtikçe yorulmaya, akşam olduğunda ise evine dönmeyi düşünmeye başlar. İşte bu son dilim asker için en tehlikeli zamandır.*

SUN TZU

30. Disiplin ve sükunetle düşmandaki düzensizliği, kargaşayı beklemek - inisiyatif kullanma sanatıdır.

YORUMLAR

DU MU: *Bir kere kendi zihnini hazırladın mı yapacağın iş ince ayarları yaparak emirleri vermektir. Kendini soğukkanlı ve sakin tut, olayların etkisi altında kalma, ganimetin cazibesine kapılma.*

Düşmanın düzensizliğini, düşman hatlarındaki kargaşayı kolla. Saldır.

HO YANXI: *Yürekli bir komutan emrindeki bir milyon askeri en vahşi düşmanın üstüne saldırtabilir. Kazanma ya da kaybetme, zafer ya da yenilgi genellikle iç içedir. Alınacak bilgi ve hazırlanacak stratejiler bin kere değişebilecektir. Bütün bunlar bir tek yerde, komutanın göğsünde oluşacaktır. İşte bu nedenle kalbi olabildiğince açık, aklı düzenli olmadıkça hiçbir komutandan karşısına çıkacak koşullara uyum göstermesi, yanılgısız kararlar vermesi, beklenmedik ve büyük zorluklara göğüs germesi, her meseleyi büyük bir soğukkanlılıkla ele alıp sonuçlandırması beklenemez, umulamaz.*

SUN TZU

31. Düşman henüz uzakta iken hedefe yakın olmak, düşman zorluklarla uğraşıp dururken rahat, rahat bekleyebilmek, düşman açlıkla mücadele ederken karnı tok olabilmek. Buna güç tasarruf sanatı denir.

YORUMLAR

LI QUAN: *Bu bir ev sahibi- misafir gücü mukayesesi meselesidir.*

DU MU: *Bu düşmanın ayağına gitmektense düşmanı ayağına getirtme meselesidir.*

SUN TZU

32. Bayrak ve flamaları düzenli, sakin, güvenli gözüken bir orduya saldırmaktan kaçınmak koşulları değerlendirme sanatıdır.

YORUMLAR

HO YANXI: *Bu daha önce de vurgulanan güçlüden uzak durma meselesidir.*

SUN TZU

33. Tepede mevzilenmiş ya da tepe aşağı saldırıya geçmiş düşmana karşı ilerlemek askeri kurallara aykırıdır.

YORUMLAR

DU MU: *Tepelerde ya da yüksek yerlerde mevzilenmiş düşmana saldırıdan kaçının. Yüksekten aşağı saldırıya geçen düşmanın karşısına çıkmayın*

SUN TZU

34. Savaşmayı bilen düşmanı takip etme. Savaşma arzusu kuvvetli düşmana saldırma.

YORUMLAR

JİA LİN: *Düşman henüz enerjisi yerindeyken aniden kaçmaya başlamışsa bunun ardında mutlaka bir tuzak vardır. Böyle bir durumda asla düşmanı takibe kalkmayın.*

LI QUAN: *Güçlü enerjiden uzakta durun. Bu konuda Mei Yaochen de, "enerjinin afallamasını bekleyin," demiştir.*

SUN TZU

35. Düşmanın gösterdiği yemi kapma. Evine dönen orduya sataşma.

YORUMLAR

LI QUAN: *Asker eve dönme arzusuna kapıldığında kararına karşı çıkılamaz.*

MEI YAOCHEN: *Bu durumdaki düşman askeri ölümüne savaşır.*

SUN TZU

36. Düşman ordusunu kuşattığında bir açık nokta bırak. Bunalmış düşmanı çok zorlama.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Eski savaş kurallarına göre, düşmanı üç yönden kuşatıp bir tarafı açık bırakın ki düşman yaşamın yolunu görebilsin.*

DU MU: *Düşmana bir yaşam yolu gösterin ki düşman size karşı ölümüne savaşmasın. O zaman düşmanı yenmek kolaylaşacaktır.*

MEI YAOCHEN: *Doğa kuralları gereğince umudu tükenmiş bir hayvan sonuna kadar savaşır.*

ZHANG YU: *Düşman gemilerini yakar, yiyecek kaplarını kırarak tüm gücüyle üstünüze gelirse böyle düşmana bastırmayın. Baskı altındaki en küçük hayvanın bile çılgınca savaşacağını asla aklınızdan çıkarmayın.*

SUN TZU

37. Buna Savaş Sanatı denir.

Bölüm VIII
TAKTİK DEĞİŞTİRME

SUN TZU

1. Savaşta, komutan emrini hükümdardan alır, ordusunu toplar, güçlerini bir araya getirir.

2. Zor koşullar altındaki yerlerde kamp yapma. Yüksek yolların birleştiği yollarda müttefiklerinle işbirliği yap. Tehlikeli pozisyonlar olan ücra yerlerde oyalanma. Kuşatma altında strateji değiştir. Ümitsiz koşullarda savaş

YORUMLAR

ZHANG YU: *Taktik değiştirme belirli yöntemlere bağlı kalmamak, olayların akışına göre değişerek harekete geçmek demektir.*

JİA LİN: *Kuşatılmış arazi her tarafı yüksek tepelerle sarılı araziye denilir. Bu tür arazide bulunduğunuzda düşman kolaylıkla girip çıkarken sizin için çıkış son derecede zor olacaktır. Bu tür arazide bulunduğunuzda özel planlar yaparak düşmanın üzerinize gelmesini engelleyin; düşmanın elindeki avantajı dengelemeye çalışın.*

LI QUAN: *Askerinizi ölümcül bir konuma yerleştirdiğinizde bu artık askerinizin öz savaşı olacaktır.*

SUN TZU

3. Girilmemesi gereken yollar, saldırılmaması gereken ordular, kuşatılması gereken kentler, zorlanmaması gereken mevziler, dinlenmemesi gereken hükümdar emirleri vardır

YORUMLAR

LI QUAN: *Üzerinde dar geçitlerin, pusuya uygun yerlerin bulunduğu yollardan geçmeyin.*

DU MU: *Başıbozuk birliklere asla saldırmayın, dönüş yolundaki orduyu durdurmaya kalkmayın, umutsuz düşmana baskı yapmayın, ölümcül araziye saldırmayın. Zayıf düşmanın yiyecek birliklerine saldırarak, düşmanı korkutup elinizden kaçırmayın.*

ÇAO ÇAO: *Zor bir arazide düşmana saldırmak her ne kadar mümkünse de tavsiye edilmez. Bunun nedeni arazi koşullarına dayanmanın zorluğudur. Böyle bir arazide kalmak elde edilecek kazancın yitirilmesinden başka sonuç getirmeyeceği gibi kuşatılmış arazideki düşmanınız da kurtulma umudunu yitirerek size karşı ölümüne savaşacaktır.*

Karşınıza çıkacak kale küçük ama güvenli olup düşmanın elindeki malzeme de bol ise asla kuşatmaya kalkmayın. Karşınıza çıkan arazi küçük olduğu kadar elde edilmesi ya da yitirilmesi kolay bir yer ise boşuna ele geçirmek için savaşmaya kalkmayın. Hızınızı artırmak gerektiğinde sivil yönetimin emirlerini beklemekle asla zaman yitirmeyin.

DU MU: *Silahlar lanetli cihazlardır; çatışmanın kalitesi düşüktür. Savaşçı liderler ise yukarıda cenneti, aşağıda toprağı ,önünde düşmanı, ardında hükümdarı olmayan ölüm savaşçılarıdır.*

SUN TZU

4. Taktik değişikliklerin avantajlarını tam olarak anlayan komutan birliklerini nasıl yöneteceğini iyi bilir.

5. Bunları anlayamayan komutan ise, içerisinde bulunduğu ülkenin koşullarını tam olarak bilse bile bilgisini pratik avantaja çeviremez.

6. Savaş Sanatı'nın Plan Değiştirme dersinde tecrübeye sahip olmayan savaş öğrencisi, Beş Avantaja sahip olsa bile, adamlarını en iyi şekilde kullanamayacaktır.

YORUMLAR

JİA LİN: *Bulunduğunuz arazinin konumunu çok iyi bilseniz bile aklınız yeterli esnekliğe sahip değilse arazi hakkındaki bilginiz size yardımcı olamayacağı gibi araziden zarar bile görebilirsiniz. Komutanlığın en önemli niteliklerinden biri koşullara uyum yeteneğidir.*

Koşulların momentine göre değişmeyi başarabilirseniz, koşulların sağladığı avantajın niteliği değişmeyeceğinden zarar gören taraf siz değil, düşmanınız olacaktır. Bu nedenle asla belirgin bir kalıba bağlı kalmayın. Bu prensibi tam olarak kavradığınızdan eminseniz, emrinizdekileri harekete geçirmeye başlayabilirsiniz.

Koşullara uymak için bir kaç örnek vermek gerekirse:

- *düşmanın pusu kurmasına uygun yapıda olduğunu fark ettiğiniz bir yolda ilerlemekten vazgeçmek;*
- *umutsuzluğa kapıldığından ölümüne savaşmaya hazır olduğunu fark ettiğiniz zayıf bir düşman birliğine saldırdan vazgeçmek;*
- *bol yiyeceğe, kuvvetli silahlara, usta komutanlara, sadık idarecilere sahip olduğunu fark ettiğiniz bir kenti kuşatmaktan vazgeçmek;*
- *mücadele edildiğinde büyük kayıplar vererek ele geçirilebilecek bir arazi parçası için, elde edildikten sonra muhafaza edilebilmesinin zorluğunu ve gereksizliğini anladığınızda savaşmaktan vazgeçmek;*
- *normal koşullarda uyulması gereken sivil hükümet emirlerine bu emirlerin sonunda avantaj sağlamaktan çok zarar getireceğini anladığınızda itaat etmemek; söylenebilir.*

Bu tür kararların önceden verilmesi mümkün değildir; olaylarla karşılaşıldığında değerlendirmenin yapılması ve kararın o anda verilmesi zorunludur.

Her türlü kısa yola sapmak, her türlü zayıf kenti kuşatmaya kalkmak, alınabilecek her türlü araziye göz dikmek, her türlü orduya komuta etmeye kalkmak yalnızca açgözlülüktür. Bu bakımdan açgözlü iken aynı zamanda koşullara uyum konusunda yetenekli olmadığınızda, yalnızca emrinizdekileri gerektiği yönde harekete geçirememekle kalmayacak, ordunuzu yok edecek; askerlerinizi tüketeceksiniz.

7. Akıllı liderin planlarında avantaj ve dezavantaj beklentileri bir potada eriyecektir.

8. Bu sayede avantaj beklentilerimiz zorunlu olarak değiştiğinde, ana plana dönüp amacımıza ulaşabiliriz.

9. Öte yandan, zorlukların ortasında bile karşımıza çıkması olası bir avantajı yakalamaya; kendimizi felaketlerden korumaya hazır olmalıyız.

10. Düşman komutanlarını, başlarına çeşitli dertler yaratarak, sürekli meşgul et; cazip yemlerin peşine boşuna düşürterek zorla, sayılarını azalt.

YORUMLAR

HO YANXI: *Fayda ve zarar tümüyle birbirine bağlıdır; bu nedenle bilge komutan her iki faktörü de ayrı ayrı değerlendirir.*

ZHANG YU: *Düşmanı zor duruma sokarak teslim olmaya zorla. Başka bir strateji de düşman saflarına nifak sokarak düşmanı yormak ve çalışmasına engel olmaktır.*

DU MU: *Düşmanı sürekli rahatsız ederek dinlenme fırsatı tanıma. Ancak, buna kalkmadan önce mutlaka yerine getirmen gereken asıl görevin güçlü bir ordu, zengin bir ülke, uyumlu bir toplum ve düzenli bir yaşam düzeyi kurmaktır.*

SUN TZU

11. Savaş Sanatı bize düşmanın üzerimize gelmemesini, ummaktansa düşmanı karşılamaya hazırlıklı olmamızı, düşmanın bize saldırmamasını dilemektense bizim pozisyonlarımızın düşmanın saldırısını imkansızlaştırmasını öğretir.

YORUMLAR

HO YANXI: *Güvenlik içinde iken tehlikeyi unutmaz, düzen içindeyken karışık günleri aklından çıkarmaz, tehlike ve karışıklığı daha ortaya çıkmadan fark etmeyi başararak, engel olmayı becerebilirsen sen gerçekten en iyisin.*

SUN TZU

12. Bir komutanın yapacağı beş hata felaket getirebilir.
(a) Dikkatsiz cesaret, yok olmaya götürür.
(b) Korkaklık, düşmana esir düşmeye götürür.
(c) Acelecilik, hakaretlerie kışkırtılabilir.
(d) Şeref Düşkünlüğü, utanmaya götürür.
(e) Adamlarına aşırı düşkünlük, endişe ve tereddüde götürür

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Cesur ama düşüncesiz olanlar ölümüne savaşmaya giriştiklerinde başarısız olmaya mahkumdur. Bu tür komutanlar her türlü pusuya kolay düşerler.*

MENG SHI: *Zayıf ve güçsüz komutanın aklı sağ salim geri dönmektedir. Komutanın kalbi savaş alanında olmadığında emrindeki askerin de şevki kalmaz. Ordudaki subaylar da birlikler de tereddüde kapılır. Böyle bir ordunun sonu esaret ya da yok olmaktır.*

ÇAO ÇAO: *Çabuk öfkeye kapılan insanları hakaret ederek, şeref düşkünlerini ise iftira ya da şerefsizlikle kızdırarak üzerinize gelmeye zorlayabilirsiniz.*

Ayrıca, düşmanın korumak için önem verdiği yerlere yapacak saldırılar da düşman acele ile bu noktalara koşmak zorunda kalacağından düşmanın düzenini bozacak; düşman gücünü yitirecektir.

13. Bu beş hata bir komutanın, savaş alanında işleyebileceği beş savaş günahıdır.

14. Bir ordu yenildiğinde, lideri katledildiğinde neden mutlaka bu beş günahtadır. Bunları önemseyin.

YORUMLAR

CHEN HAO: *Başarılı komutanlar başka türlüdür: Ne ölüme koşarlar ne de yaşamak için beklenti içinde olurlar. Olaylara göre kendilerini değiştirir, öfkeye kapılmaz, kendilerini hiç bir zaman hakaret edilmiş hissetmezler. Fırsatını bulduklarında kaplana benzerler, aksi taktirde kapıları kapalıdır. Harekete geçmeleri ya da savunmada kalmaları tümüyle strateji gereğidir, asla memnun olmaz, asla öfkelenmezler.*

Bölüm IX
ORDUNUN İLERLEMESİ

SUN TZU

1. Şimdi meselemiz ordunun kamp kurmasında. Gözünüz düşman işaretlerinde olsun. Dağları çabuk geçip vadilere yakın yerleri tercih edin.

YORUMLAR

LI QUAN: *Dağlık yerlerde dar geçitleri güvence altına alıp, vadilerde su ve çayırlardan yararlanın.*

ÇAO ÇAO: *Bu, konu ilerlemek için en avantajlı yolun seçilmesi ile ilgilidir.*

SUN TZU

2. DAĞ SAVAŞI: Kampı yüksek noktalarda güneşi karşınıza alarak kurun. Savaşmak için tepelere tırmanmayın.

YORUMLAR

DU MU: *Eski savaşçılar,"savaş yokuş yukarı değil yokuş aşağı yapılır."derler.*

SUN TZU

3. NEHİR SAVAŞI: Ordunuz nehri geçtiğinde olabildiğince kısa zamanda nehirden uzaklaşın.

4. İlerlemekte olan düşman nehir geçiyorsa, nehrin ortasında karşılamak üzere saldırmayın. En iyi an düşmanın yarısının geçtiği yarısının hala su içinde olduğu andır.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO ve LI QUAN: *Düşmanı nehir geçmeye zorla.*

SUN TZU

5. **Saldırı hususunda ne kadar sabırsız olursanız olun, sakın nehri geçmek üzere nehir kenarında durmakta olan düşmana saldırmayın.**
6. **Uzun mesafeli silahlarınızı güneşe bakar şekilde düşmandan yüksek araziye yerleştirin. Düşmana nehir yukarı saldırmayın.**

YORUMLAR

JİA LİN: *Nehirde savaş sırasında sel baskını altında kalma olasılığının yanısıra düşman nehire zehir de atabilir. Yine de nehirde savaşmaya zorunlu kaldığınızda nehir yukarı savaşmaktan uzak kalın ki bir yandan düşmanla diğer yandan nehir sularıyla savaşmak zorunda kalmayın.*

DU MU: *Bunun dışında nehirde bulunduğunuz sırada elinizdeki botları akıntı altında bırakmayın. Düşman akıntıyı ardına alarak üzerinize saldırabilir.*

SUN TZU

7. **BATAKLIK SAVAŞI: Bataklıkları geçerken amacınız en kısa zamanda bataklıktan çıkmak olsun.**
8. **Bataklıkta savaşmak zorunda kalırsanız, unutmayın ki elinizde su ve otunuz vardır. Arkanızı ağaçlara verip savaşın.**

YORUMLAR

WANG XI: *Düşmanla böyle bir durumda karşılaşmanız halinde bile yapmanız geren şey, bulunduğunuz konumdan en iyi şekilde yararlanmak olmalıdır. Sırtınızı mutlaka güvende tutmalısınız.*

SUN TZU

9. DÜZ ALAN SAVAŞI: Düz alanda sağınızı ve ardınızı tepelere verip, düşmanı önünüze alın.

YORUMLAR

DU MU: *Savaşçı İmparator Taigong'un şu sözlerini asla akıldan çıkarmayın. "Bir ordu her zaman nehir ya da bataklığı soluna, tepeleri ise sağına almalıdır."*

MEI YAOCHEN: *Savaş için daima savaş araçlarınızın rahat hareket edebileceği düzlükteki arazileri seçin. Dağları ya da yüksek tepeleri sağ ardınıza aldığınızda moment sizden yanadır. Bu durum özellikle tepe aşağı saldırıda savaşçılar için avantaj yaratır.*

SUN TZU

10. Bu savaş bilgileri Sarı İmparator'un pek çok düşmanını yenmekte kullandığı stratejinin temel bilgileridir.

YORUMLAR

ZHANG YU: *Sarı İmparator'dan burada söz edilmesinin nedeni savaş sanatı kavramının kendisinin döneminde başlamış olmasıdır.*

SUN TZU

11. Tüm ordular yüksek yerleri alçak zeminlere, aydınlık alanları karanlık yerlere tercih ederler.

YORUMLAR

MEI YAOCHEN: *Yüksek yerler insanlar için ferahlık sağlarken alçak yerler rutubetli yapısından dolayı hastalık taşır. Bu nedenle yükseklerdeki birlikler moment gücünü ardlarına alır, alçak yerdekiler ise zorluklar içinde boğuşur.*

WANG XI: *Karanlık ve rutubetli yerlerde uzun süre kalan insanda depresyon ve hastalıklar baş gösterir.*

SUN TZU

12. Askerlerinize özen gösteriyor, kamp yerlerini kuru arazide kuruyorsanız, askerlerinizi salgın hastalıklardan korumuş olursunuz.Sağlıklı bir ordu zafere daha yakındır

YORUMLAR

MEI YAOCHEN: *Bu gerçekleri iyi bilenler moment gücü nedeni ile zaferden emin olabilirler.*

SUN TZU

13. Bir tepeye ya da nehir yamacına geldiğinizde eğimi sağ ardınıza, güneşi karşınıza alarak yerleşin. Böylece hem askerlerinizi korumuş hem de pozisyonunuzun doğal avantajlarından maksimum faydalanmış olacaksınız.

YORUMLAR

ZHANG YU: *Askeri operasyonlarda en büyük avantaj arazinin konumundan doğar.*

SUN TZU

14. Tepelere sağanak yağmurlar indiğinde geçmeyi tasarladığınız nehir kabarmış, köpürmüş olabilir. Bu durumda en iyisi beklemektir.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Beklemekteki amaç nehiri geçerken sel baskını altında kalmamaktır.*

SUN TZU

15. Dik uçurumların, sel yamaçlarının, derin çukurların, saklı vadilerin, sık çalılıkların, bataklıkların büyük yarıkların bulunduğu bölgelerden olabildiğince çabuk çıkın, böyle yerlerden zorda kalmadıkça uzakta kalın.

16. Siz bu tür yerlerden uzakta kalmaya dikkat ederken, düşmanı buralara sürüklemeye; düşmana saldırıya geçtiğinizde de düşmanın ardında bu tür alanların olmasına özen gösterin.

YORUMLAR

ÇAO ÇOA: *Askeri operasyonlarda bu tür arazilerden uzakta kalmaya özen gösterirken yapacağınız manevralarla düşmanın ardını bu tür araziye verdirmeye çalışın ki şans düşmandan yana değil, sizden yana olsun.*

SUN TZU

17. Kampınızın çevresinde tepeler, yüksek otlarla örtülü göletler, kamış tarlaları, ya da çalılıklarla kaplı koruluklar varsa bu alanları adamakıllı kontrol edin.
Bu tür alanlar, pusu kurmak isteyen düşman baskıncılarının ve casuslarının en çok tercih ettikleri yerlerdir.

YORUMLAR

ZHANG YU: *Bu tür arazilere girildiğinde mutlaka durup çevrenizi baştan aşağı arayın. Unutmayın ki bu tür yerler pusu kurmak için ya da düşman casuslarının aranıza sızması, neler konuştuğunuzu, verdiğiniz komutları dinlemesi için ideal yerlerdir.*

SUN TZU

18. Düşman size yakınlaşmasına rağmen hala sakin ise bulunduğu pozisyonun doğal gücüne inanıyor demektir.

19. Düşman sakin durmakla birlikte sizi kışkırtıyorsa, sizin üzerine gelmenizi istiyor demektir.

20. Düşmanın kamp yerine ulaşım kolay gözüküyorsa, mutlaka size bir yem gösteriyordur.

YORUMLAR

DU MU: *Düşman doğal olarak güvenli bir pozisyonda bulunmaktansa üssünü başka bir yere taşımaktaysa, bunun tek anlamı vardır: Orada kendisine bir avantaj görmüştür.*

SUN TZU

21. Ormandaki ağaçlar arasındaki bir hareketlenme düşmanın ilerlediğinin simgesidir. Sık otlaklarda gözükecek perdelemeler düşmanın sizi şüphelendirmeye çalıştığı anlamındadır.

YORUMLAR

DU YU: *Çalılar arasında perdeleme yapan düşmanın amacı sizi tuzak kurulduğuna inandırmaktır.*

SUN TZU

22. Aniden yükselen kuşlar bir pusunun belirtisidir. Ürkmüş hayvanlar ani bir baskının habercisidir.

23. Ufukta gözükecek yüksek toz bulutları savaş arabalarının ilerlemekte olduğunu gösterir. Toz bulutları alçak ama geniş bir alana dağılmış ise piyadeler yaklaşmaktadır. Toz bulutları ufak, ufak ve çeşitli yönlere dağılmakta ise düşman birlikleri ateş için odun toplamaktadır. İleri geri hareket eden küçük toz bulutları da düşmanın kamp yapmakta olduğunu belirtir.

YORUMLAR

MEI YAOCHEN: *Hafif birliklerin kampı da hafif tozlu olur.*

SUN TZU

24. Sakin sesle verilen komutlar, yoğunlaşan hazırlıklar düşmanın saldırıya geçeceğini; sert komutlar, saldırı gösterileri ise düşmanın geri çekileceğinin işaretleridir.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Düşman mütevazılık içinde sizinle görüşmeye geldiğinde mutlaka çevreye casuslar çıkarın. Düşmanın büyük bir süratle savaş hazırlığı yaptığını göreceksiniz.*

ZHANG YU: *Düşman elçileri sizinle sert konuşuyor, birlikleri ilerliyorsa, düşmanın amacı sizi korkutarak geri çekilmenizi sağlamaktır.*

WANG XI: *Düşmanın sesi yüksek, hareketi tehdit edici olduğunda düşmanın geri çekileceği aklınıza gelmez.*

SUN TZU

25. Hafif savaş arabaları öne gelir de yaniara hareket ederse, bu düşmanın savaş düzenine geçmekte olduğunun belirtisidir.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Birlikler dizilmeye başladığında tek amaç vardır: Savaş.*

DU MU: *Hafif savaş araçları savaş alanının sınırlarını oluşturur.*

SUN TZU

26. Belirgin bir anlaşma ile birlikte gelmeyen barış önerileri tuzak belirtisidir.

YORUMLAR

CHEN HAO: *İki ülke birbirine saldırgan davranışlar içinde iken içlerinden birinin anlaşma imzalamaktan kaçınarak, barış ve dostluk yaklaşımı göstermesinin mutlaka bir nedeni vardır. Bu durumda düşman ya bir iç kargaşa ile karşılaşmış, bu sorunu rahatça çözebilmek için geçici olarak zaman kazanmaya çalışmaktadır ya da sizin gücünüzün kendisinden yüksek olduğunu anlamış ve o nedenle kendisine yeterli hazırlık yapma zamanı kazandırırken sizin dostluk nedeni ile gevşemenizi hedeflemektedir.*

SUN TZU

27. Düşman birlikleri arasında koşuşturma artar, askerler bölük, bölük toplanırlarsa kritik an gelmiştir.

YORUMLAR

JİA LİN: *Düşman safları aniden harekete geçtiğinde mutlaka bir nedeni vardır. Akla ilk gelmesi gereken olasılık düşmana takviyelerin geldiği ve düşmanın üzerinize akına kalkacağıdır. Yapılacak en doğru iş derhal düşman saldırısına hazırlanmaktır.*

SUN TZU

28. Bazı birlikler ilerlerken bazıları geri çekiliyorsa, bu yemdir.

YORUMLAR

DU MU: *Düşman sizi üzerine çekmek amacı ile kendisinde kargaşa ve düzensizlik varmış numarası yapmaktadır.*

SUN TZU

29. Askerler mızraklarına yaslanıyorsa, acıkmışlardır.

30. Su getirmeye giden askerlerin ilk işi su içmek olmuşsa, ordu susuz kalmıştır.

YORUMLAR

ZHANG YU: *Aç insanın enerijisi kalmaz, bunu en rahat silahlarına yaslanmalarında görebiliriz. Orduda genellikle asker hep birlikte yemek yediğinden eğer bir asker açsa tüm ordu aç demektir.*

WANG YU: *Bu işaretlerin analizi ile düşmanın peşinde açlık ve susuzluğun dolaştığını görebilirsiniz.*

SUN TZU

31. Düşman kazanabileceği avantajlı bir pozisyon gördüğü halde hareket etmiyorsa, askerler tükenmiştir.

YORUMLAR

ZHANG YU: *Asker de subaylar da yorgun olduğunda savaşa zorlanamaz. Bu nedenle böyle bir durumda başlarındaki komutan bir avantaj görse bile askere saldırı emri vermekten kaçınır.*

SUN TZU

32. Kuşların konduğu yerlerde düşman yoktur. Gece gürültü yapan düşmanın sinirleri bozuktur.

YORUMLAR

LI QUAN: *Surlarında kuşlar gördüğünüz kale terk edilmiştir.*

ÇAO ÇAO:*Düşman askerleri gece vakti gürültü yapıyorsa düşman komutanı ürkmüş demektir.*

DU MU: *İnsanlar sadece korktuklarında veya huzursuz olduklarında birbirlerine seslenerek cesaret bulmaya çalışırlar.*

CHEN HAO: *Her on kişiden sadece biri bile cesur olduğunda diğer dokuz kişi her ne kadar korkak ve zayıf olurlarsa olsunlar kendilerini o bir kişi sayesinde güvende hissedebilirler. Ben de ÇAO ÇAO'nun sözlerine katılıyorum. Geceleyin gürültü yapan askerin başındaki komutan korku içindedir.*

SUN TZU

33. Kampta kargaşa varsa komutanın otoritesi zayıftır. Bayraklar, flamalar aşağı yukarı hareket ediyorsa askerin içine fitne düşmüştür. Subaylar kızgın ise asker yorgundur.

YORUMLAR

LI QUAN: *Komutanın otoritesi kalmadığında ordu başıbozuktur.*

ZHANG YU: *İşaret flamalarının kullanım amacı birlikleri düzenlemektir. Flamalar düzensiz bir şekilde sallandığında ordunun karışıklık içinde bulunduğu anlaşılır.*

JİA LİN: *İnsanlar yorulduğunda kolay sinirlenirler.*

SUN TZU

34. Düşman, atlarını buğdayla beslemeye, öküzlerini kesip yemeye başlarsa, yemek kazanlarını ateşe koymuyorsa, çadırlarına dönmeyeceklerini, ölene kadar savaşmaya hazır olduklarını anlamalıyız.

YORUMLAR

MEI YAOCHEN: *Düşman öküzlerini kesmeye başlamış, yemek kaplarını bırakıp, çadırlarına dönmemeye başlamışsa umutlarını iyice yitirdiklerini, zafer için ölümüne dövüşeceklerini anlamak gerekir.*

SUN TZU

35. Küçük gruplar halinde fısıldaşan ya da alçak sesle konuşan asker gruplarının oluşması asker arasında muhalefetin varlığını gösterir.

YORUMLAR

MEI YAOCHEN: *Askerler arasında fısıldaşma askerin gerçek duygusunu ortaya koyduğunu; askerlerin ağır ağır hareket etmesi ise görevlerin ihmal edilmekte olduğunu gösteren önemli mesajlardır.*

WANG XI: *Asker arasındaki fısıldaşma askerin ne hissettiğinin, görevlerin yapılmasındaki gevşeme de askerin komutanına olan inancının azaldığının simgesidir. Komutanına inancı kalmamış asker, komutan hakkında konuşmaya koyulur.*

SUN TZU

36. Çok fazla ödül düşmanın kaynaklarının tükendiğini, çok fazla ceza ise aşırı sıkıntı koşullarının varlığını belirtir.

YORUMLAR

DU MU: *Komutanlar ellerindeki momentin gücü tükendiğinde askeri şevke getirmek ve isyana kalkmalarını önlemek için sürekli ödüller vermeye başlarla. Asker yorulduğunda cezadan korkuyu unutur, bu durumda askeri korkutmak için komutanlar sürekli ceza vermeye başlarlar.*

MEI YAOCHEN: *Asker kendisine verilen emirleri yerine getiremeyecek kadar yorulduğunda komutanlar otoriteyi sürdürmek için ceza yağdırmaya başlarlar.*

SUN TZU

37. Coşku ile savaşa girişip, düşmanın gücünü görünce korkuya kapılmak haber almanın zaafını gösterir.

YORUMLAR

LI QUAN: *Olabilecekleri düşünmeksizin harekete geçtikten sonra korkuya kapılmak akılsız cesarettir. Akılsız cesaretin sonu genellikle kötü olur.*

SUN TZU

38. Gelen elçiler bize kompliman yapıyorsa, düşman ateşkes istemektedir.

YORUMLAR

DU YU: *Düşman teslim olmaksızın barış ister şekilde size yaklaştığında amacı dinlenmek için zaman kazanmaktır.*

WANG XI: *Bu durumda moment güçleri daha fazla dayanamayacaktır.*

SUN TZU

39. Düşman birlikleri kızgınlıkla ilerler, karşımıza dikilir ama çatışmaya girmeye ya da geri dönmeye kalkmazsa bu durumda son derecede uyanık ve tedbirli olmamız gerekir.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Düşman kesinlikle sürpriz bir saldırıya hazırlanıyordur*

SUN TZU

40. Birliklerimizin gücü düşmanla hemen, hemen eşit ise düşman genellikle doğrudan saldırmaz. Bu durumda yapmamız gereken şey, güçlerimizi toplamak, düşmanı yakından takip ederken takviye sağlamaya çalışmaktır.

YORUMLAR

CHEN HAO: *Elimizdeki güç düşmanın gücünden daha üstün olmadığında düşman üzerine ilerlemek o an için bize herhangi bir avantaj sağlamayacak ise komşu ülkelerden yardım istemektense elimizdeki işçileri ordumuza katmak zafer için daha yararlı olacaktır.*

JİA LİN: *Büyük bir gücün kendinden küçük bir birliğe saldırması o güce prestij sağlamaz. Prestij daha çok küçük birliğin kendinden üstün güce saldırısından doğar.*

SUN TZU

41. Düşmanı hor görüp, planlamayı ihmal eden, düşmana esir düşmeye mahkumdur.

YORUMLAR

DU MU: *Önceden planlar yapıp hazırlanmaktansa cesaretine güvenerek bulunduğu koşullara aldırmayıp, düşmanı hafife alan tarafın kaderi düşmana esir düşmektir.*

SUN TZU

42. Komutanına güven duymayan askere ceza verildiğinde asker komutanına itaatkar olmayacaktır. İtaatsiz asker ise asla zafer kazanamaz.
Komutanına inanan askere ceza uygulanmazsa asker Komutanına güvenini yitireceğinden yine başarısız olacaktır.

YORUMLAR

WANG XI: *Askerin kafasında güven ve saygı duyguları en başından itibaren kurulamamışsa, asker size bağlılık göstermeyecektir.*

ZHANG YU: *Askerin güven ve saygısının kazanıldığı ve dolayısıyla asker ile komutan arasında bağlılığın kurulu olduğu konumlarda bile ceza uygulamaları gevşeyecek olursa asker mağrurlaşacak, normal görevini yapmaktan uzaklaşacaktır.*

SUN TZU

43. Bu nedenle askerin komutanına inanmasını sağlamak için ayırım göstermeden bır yandan adil davranıp, diğer yandan çelik gibi disiplin altında tutmalıyız. Bu zafere giden en kesin yoldur.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *İnsancıl davranmak kültür sanatından, disiplin ise adaletten doğar.*

LI·QUAN: *Kültür sanatı cömertlik ve ödül anlamına gelirken, savaş sanatı disiplin ve cezaya dayanır.*

MEI YAOCHEN: *Askere cömert ve insancıl davran, disiplin ve sertlikle birleştir. Sertlikle cömertlik yanyana geldiğinde zafer kesindir.*

SUN TZU

44. Eğitimde askere, emre itaat alışkanlığı verilmişse ordu disiplinlidir. Aksi halde disiplin yoktur. Disiplin zaferin anahtarıdır.

45. Şayet bir komutan hem adamlarına güvendiğini gösterip, hem de emirlerine kesin itaat istiyorsa, kazanç iki yönlü olur.

YORUMLAR

DU MU: *Emre itaat askerliğin yaşam tarzıdır. Normal zamanlarda en başından itibaren cömertlik ve güvenilirlik ile onur ve düzen birlikte mevcut olduğunda, daha sonraları asker düşmanla karşılaştığında düşmana karşı da aynı düzen içinde, birbirine sonsuz güven ve anlayış ile karşı koyacaktır.*

Bölüm X
ARAZİ FAKTÖRÜ

SUN TZU

1. Altı çeşit arazi vardır.
   (a) Düzgün arazi.
   (b) Karışık arazi.
   (c) İhmal edilecek arazi.
   (d) Dar geçitler.
   (e) Uçurumlu tepeler.
   (f) Düşmandan uzak pozisyonlar.

2. Her iki tarafın da rahatlıkla girebileceği arazilere "Düzgün Arazi" denilir.

3. Bu tür araziye düşmandan önce gelmeye; arazinin yüksek, güneşli bölgelerini tutmaya özen gösterin. Malzemelerinizi dikkatle koruyun. O zaman savaşa avantajla başlarsınız.

4. Terk edilmesi kolay olmakla birlikte yeniden ele geçirilmesi zor olan araziye "Karışık Arazi" denir.

5. Bu tür bir araziden hazırlıksız düşmana saldırıp, yenebilirsiniz. Ama, düşman sizi hazırlanmış, bekliyorsa ve düşmanı yenemezseniz bu araziye dönüşünüz olanaksız olacak; sizin için felaketler birbirini takip edecektir.

6. Arazinin konumu her iki tarafın da ilk adımda ele geçiremeyeceği türdense bu tür arazilere "İhmal Edilecek Arazi" denir.

7. Böyle bir arazide, düşman bize cazip bir yem verse bile ilerlemektense gerileyerek düşmanı üzerinize gelmeye kışkırtmak gerekir. Düşman ordusunun bir kısmı üzerimize geldiğinde saldırı avantajı bizde olacaktır.

8. Dar geçitlere gelince,ilk ele geçiren sizseniz kuvvetlerinizi dikkatle yerleş leştirip, düşmanın gelmesini bekleyin.

9. Düşman ordusu sizin dar bir geçidi ele geçirmenize engel olduğunda, dar geçidin düşmanca korunuş tarzını inceleyin. İyi korunuyorsa üzerine gitmeyin.

10. Uçurumlu tepeleri ilk siz ele geçirmişseniz, yüksek ve güneşli noktalara yerleşip düşmanı bekleyin.

11. Düşman sizden önce davranıp yerleşmişse, üzerine gitmeyin. Düşmanı geri çekiliyor gibi yaparak yerinden çıkarmayı deneyin.

12. Düşmanla aranızda oldukça büyük bir mesafe varsa ve her ikinizin de güçleri birbirine yakınsa savaşa girmek kolay olmayacağı gibi savaşın sonucuda her zaman lelehinize olmayabilir.

13. Bu altı prensip Arazi faktörünün ana prensipleridir. Sorumluluk sahibi bir komutan bu prensipleri dikkatle incelemelidir.

YORUMLAR

LI QUAN: *Bunlara arazi faktörleri denilmesinin nedeni bu arazileri bilmeyen ya da anlamayan komutanın savaşı kaybedeceği gerçeğindendir.*

MEI YAOCHEN: *Askerin kendisinden yararlandığı ve üzerinde zaferi kazandığı yer arazidir.Bu nedenle arazi faktörüne en büyük önem verilmelidir.*

SUN TZU

14. Ordunun başına doğal nedenlerin dışında, daha çok komutanın hatalarından kaynaklanacak altı bela gelebilir. Bunlar:
(a) Geri çekilme.
(b) Baş kaldırma.
(c) Çöküş.

(d) Harap olmak.
(e) Kargaşa.
(f) Bozgun.

15. Diğer koşullar aynı kalmakla birlikte şayet bir birliğin karşısına kendisinin on misli bir düşman çıkarsa bu birliğin tek şansı kalır. Geri çekilme.

16. Askerler çok güçlü ancak subayları zayıfsa sonuç başkaldırmadır. Subaylar güçlü asker zayıfsa,sonuç çöküştür.

17. Üst subayların kızgınlıkla amirlerine baş kaldırıp, baş komutanın emrini beklemeden kendi başlarına düşmanla savaşa kalkmalarının sonucu Harap Olmak'tır.

18. Bir komutan zayıf, otoritesini yitirmiş, verdiği emirler açık, belirgin olmayıp, sürekli değişiyorsa; emrindeki subaylar da askerler de belirli görevlere sahip değil ve üstüne üstlük ordu katmanları düzensiz, rast gele kurulmuş ise bu duruma tek ad verilebilir. Kargaşa.

19. Bir komutan düşmanın gerçek gücünü sezemez de, kendi zayıf bir birliğini kendinden güçlü düşmana saldırtır ya da seçme birliklerini güçlü düşmanı karşısında ordunun ön saflarına yerleştirmeyi ihmal ederse, bunun tek sonucu olabilir. Bozgun.

YORUMLAR

ZHANG YU: *Genel olarak, düşmanı yenmenin yolu askeri liderin tek bir fikir üzerinde kenetlenerek tüm birliklerin aynı amaç üzerinde yardımlaşmasından geçer.*

SUN TZU

20. Sorumluluk sahibi her komutanın yenilgiye düşmemek için dikkat etmesi gereken altı yol vardır.

21. Arazinin doğal koşulları bir askerin en önemli müttefikidir. Ancak,bunun yanı sıra, düşmanın gücünü sezme

yeteneği, zafere giden güçlerin kontrolü, zorlukları, tehlikeleri, mesafeleri görme kapasitesi bir komutanın test sorularıdır.

22. Bu hususları bilip savaş sırasında kullanan komutan savaşı kazanır. Bunları bilmeyen ya da kullanamayan komutan kaybetmeye mahkumdur.

YORUMLAR

JİA LİN: *Emrindeki askeri becerisine, cesaretine göre ayırmasını bilmeyen komutan kendi yenilgisini hazırlar.*

CHEN HAO: *Yenilgiye yol açan altı neden vardır. Birincisi açık bir ceza ve ödül sisteminin eksikliği; ikincisi, rakamların değerlendirilmesinde yanılgı; üçüncüsü, yetersiz eğitim; dördüncüsü, mantıksız aşırı heyecanlanma; beşincisi, kanun ve düzenin yetersizliği; sonuncusu ise güçlü ve sebatkar olanı seçmede yetersizliktir.*

ZHANG YU: *Bu hususlara dikkat etmeyen yenilecektir. Düşmanın içinde bulunduğu koşulları ve araziyi bilen komutan kazanacak, bilmeyen komutansa kaybedecektir.*

SUN TZU

23. Savaşın sonucunun zafer olacağı kesinse, başınızdaki hükümdar istemese bile savaşın. Ama, savaşın zaferle sonuçlanmayacağını görüyorsanız, hükümdar yalvarsa bile savaşmayın.

24. Düşmana karşı, savaşı kazanınca kavuşacağı şan, şeref ve şöhreti düşünmeden savaşan; gereğinde üstün düşman karşısında geri çekilmesini bilen, tek amacı tek amacı ülkesini korumak olan komutanlar ülkelerinin mücevheridir.

YORUMLAR

ZHANG YU: *Hükümdarın emrinin tersine ilerleyen ya da çekilen komutanın amacı asla kişisel değildir. Komutan verdiği her emirde ülkesinin yararını ve emrindeki askerin yaşamını düşünen kişidir. Böyle yararlı hizmetkarlar ülkenin servetidir.*

SUN TZU

25. Askerlerinize öz çocuklarınız gibi bakın, sizi en derin vadilere kadar takip edeceklerdir. Onlara yetişkin oğullarınız gibi bakın, yanınızda ölmeyi her şeye tercih edeceklerdir.

YORUMLAR

LI QUAN: *Askere doğru davrandığınızda askerin tüm gücü emrinizde olacaktır.*

SUN TZU

26. Ancak, askerinize düşkün olduğunuz halde otorite kullanamıyorsanız; yumuşak kalpli olduğunuz halde emirlerinizi dinletemiyorsanız, askerleriniz arasında kargaşa hüküm sürüyorsa, askerleriniz yaramaz çocuklara dönmüştür. Hiç bir işe yaramazlar.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Askere sadece ödül ya da sadece ceza uygulamak hiç bir amaca hizmet etmez. Ceza ve ödül uygulaması birlikte uygulanmadığında asker şımarık bir çocuk gibi ya her yaptığı için ödül bekleyecek ya da tümüyle mutsuz olacaktır. Bu uygulamadan yararlı bir sonuç çıkmayacağı gibi vereceği zarar da büyük olabilir.*

SUN TZU

27. Askerlerimizin savaşa hazır olduğunu bilmemize rağmen, düşmanın savaşa hazır olmadığının farkında değilsek, zafere giden yolun ancak yarısındayız demektir.

28. Düşmanın savaşa hazır olmadığını bilmekle birlikte kendi askerlerimizin savaşa henüz hazır olmadığı gerçeğini göremiyorsak zafere giden yolun henüz yarısındayız demektir.

29. Düşmanın savaşa hazırlıklı olduğunu, kendi askerimizin savaşa hazır olduğunu bilmemize rağmen, üzerinde bulduğumuz doğal koşulların savaşmaya uygun olmadığını göremiyorsak zafere giden yolun yine yarısındayız demektir.

YORUMLAR

WANG XI: *Kendinizi bilirken düşmanı bilmiyor ya da düşmanı bilirken kendinizi bilmiyorsanız her iki durumda da zaferden emin olamazsınız. Kendinizi de düşmanınızı da adamakıllı tanıdığınızda bile savaşa kendinizi hazır görüyorsanız yine de bulunduğunuz arazinin avantajlarını ya da dezavantajlarını değerlendirmeyi unutmamanız son derecede önemlidir.*

SUN TZU

30. Deneyimli asker, harekete geçtiğinde asla şaşırmaz, birliğini asla kaybetmez.

31. Sonuç olarak Savaş Sanatı'nın ünlü bir deyişinden bahsedelim: Düşmanı bildiğiniz kadar kendinizi de biliyorsanız, zafer konusunda şüpheniz olmasın. Bunun yanında, Cenneti biliyor, Dünyayı tanıyorsanız zaferiniz kesin olacaktır.

YORUMLAR

DU MU: *Harekete geçmeden zafer ya da yenilgiyi öngörebiliyorsanız savaş sırasında karışıklığa düşmez elinizdeki güçleri boşuna yıpratmazsınız.*

MEI YAOCHEN: *Düşmanın avantajları ile kendi avantajlarınızı görebildiğiniz sürece tehlikede değilsiniz. Hava ve arazi faktörlerini iyi bildiğinizde ise karşınıza geçilmez geçitler çıkmayacaktır.*

Bölüm XI
ARAZİDE DOKUZ KONUM

SUN TZU

1. Savaş Sanatı dokuz tip arazi tanımlar.
(a) Karışık Arazi
(b) Yakın Arazi
(c) İhtilaflı Arazi
(d) Açık Arazi
(e) Anahtar Arazi
(f) Ciddi Arazi
(g) Zor Arazi
(h) Kuşatılmış Arazi
(i) Ümitsiz Arazi

2. Savaş kendi ülkemizde yapılıyorsa bu arazi türüne "Karışık Arazi denir.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Asker toprağına bağlı ve birlikler yurda yakınsa askerin dağılması çok kolay olur.*

SUN TZU

3. Düşman arazisine girmemize rağmen henüz kendi sınırlarımızın yakınındaysak bu tür araziye "Yakın Arazi" denir.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Bu tür arazide unutulmaması gereken şey askerlerin her an geri dönebileceği faktörüdür.*

DU MU: *Ne zaman ki bir ordu ilerler ve düşman arazisine girerse gemileri yakıp geri dönüş olanağının kalmadığını askerine göstermelidir.*

SUN TZU

4. Sahip olunması her iki tarafa da büyük avantaj sağlayan araziye İhtilaflı Arazi denir.

YORUMLAR

ÇAOO ÇAO: *Azınlığın çoğunluğa üstünlük sağlayabileceği arazilerde zayıf taraf güçlüyü dize getirebilir.*

DU MU: *Doğal engeller ile stratejik geçitler çatışmanın kaçınılmaz olduğu yerlerdir.*

SUN TZU

5. Her iki tarafın da kolaylıkla girip çıkabildiği araziye Açık Arazi denir.

YORUMLAR

ZHANG YU: *Yolların kesiştiği ve geçişin durdurulmasının mümkün olmadığı arazilere trafiği kolay arazi denilir.*

SUN TZU

6. Üç krallığın arazilerinin birleşme noktasında yer alan arazilere Anahtar Arazi denir. Bu tür arazilere sahip olan krallık, imparatorluğun da büyük kısmına sahip olur.

YORUMLAR

HO YANXI: *Anahtar arazi çeşitli ana yolların birleştiği ve eline ilk geçiren tarafın ülkenin her tarafına ulaşımı kontrol altına alabile-*

ceği arazilerdir. Bu tür arazileri ele geçiren taraf güvenliğe kavuşurken, elinde tutamayan ise tehlikelerle başbaşa kalacaktır.

SUN TZU

7. Bir ordu düşman ülkesinin bağrına girmiş olmasına karşın, ardında kuvvetli düşman kaleleri bulunmakta ise bulunduğu arazi konumu Ciddi Arazi olarak adlandırılır.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Bu tür arazilere geriye dönüşün zor olduğu arazi denilir.*

SUN TZU

8. Geçilmesi zor olan dağlık ormanlar, çalılık yamaçlar, bataklıklarla kaplı arazilere Zor Arazi denir.

YORUMLAR

HO YANXI: *Zor arazilerin zorluğu bu tür arazilerde siper kazılmasının ya da engellerin inşasının zor olması nedeniyle savunma yapmanın neredeyse imkansız olmasından gelir. Bu tür arazilere girildiğinde yapılacak en akıllıca iş mümkün olabildiğince kısa sürede çıkmaktır.*

SUN TZU

9. Dar vadilerden geçilerek ulaşılabilen, içinden daracık keçi yolları ile çıkılabilen arazilere kuşatılmış Arazi denir. Bu tür alanlarda zayıf bir birlik koca bir orduyla başa çıkabilir.

YORUMLAR

MEI YAOCHEN: *Bu tür arazilerden geçebilmenin tek yolu çevreye olağanüstü uyabilme yeteneğidir.*

ZHANG YU: *Girişi dar, ardı kapalı bu tür arazilerde bir kişi bin askeri kolayca durdurabilir. Bu nedenle bu tür araziler tam pusu yerleridir.*

SUN TZU

10. Sadece gecikmeden savaşmamız halinde içinden sağ çıkabileceğimiz araziye Ümitsiz Arazi denir.

YORUMLAR

CHEN HAO: *Ümitsiz arazide bulunan asker delik sandaldan ya da yanan evden çıkamayan insana benzer.*

MEI YAOCHEN: *İlerlemek, gerilemek ya da yanlara yönelmek mümkün olmadığında savaşmaktan başka seçenek yoktur.*

SUN TZU

11. Karışık Arazide savaşma. Yakın Arazide durma. İhtilaflı Arazide saldırma.

12. Açık Arazide düşmanın yolunu kapatma. Anahtar Arazide müttefiklerinle işbirliği yap.

13. Ciddi arazide düşmanı yağmala. Zor Arazide yoluna dikkatle devam et.

14. Kuşatılmış Arazide stratejini gözden geçir. Ümitsiz Arazide savaş.

YORUMLAR

LI QUAN: *Karışık arazide askerin firar olasılığı yüksektir.*

MEI YAOCHEN: *Yakın arazi ordunun henüz yeni girdiği arazi dilimleridir. Ana vatan henüz yakın olduğundan asker sırtını duvara yaslanmış hissetmez.Böyle olunca da asker savaşa konsantre olamaz. Bu nedenle bu tür arazilerde ilerlerken büyük*

kentlerden ve ana yollardan uzakta durarak hızla yol almak tavsiye edilir.

ÇAO ÇAO: *İhtilaflı arazide düşmana saldırmak avantaj sağlamaz. Esas avantaj bu tür araziye düşmandan önce girmektedir.*

WANG XI: *Açık arazileri kapatmak doğru değildir. Yapılacak en doğru iş bu tür arazilerdeki yolların iaşe temini amacı ile kullanılmasını sağlamaktır.*

MENG SHI: *Anahtar arazide güvenliğin yolu müttefiklerle işbirliğine bağlıdır. Müttefik sahibi olmak güven getirirken, müttefik yitirmek tehlike yaratır.*

ÇAO ÇAO: *Ciddi arazide iaşenin yolu yağmadan geçer. Bu konuda Li Quan'ın notu ise," Düşman arazisinde ilerlerken halkı adaletsiz davranışlarla kendinize düşman etmekten kaçının. Han hanedanının kurucusu, Qin Hanedanı'nın ülkesini ele geçirdiğinde talan ya da yağma yapmayarak ülke halkının kalbini kazanmış.*

LI QUAN: *Zor arazide siper kurmak imkansız olduğundan acele çıkmaya bak.*

ÇAO ÇAO: *Kuşatılmış arazide düşmana sürpriz taktikler hazırla.*

CHEN HAO: *Ümitsiz araziye düşen her asker ölümüne savaşacaktır. Eski savaşçılar bu nedenle," Askeri ümitsiz araziye sürün ki yaşasın!ar."demiştir.*

SUN TZU

15. Eskinin deneyimli komutanları, düşmanın öncüleri ile ardçıları arasındaki ahengi bozmanın ustaları olmuşlardı. Böylece, ordu karargahlarının kendilerine bağlı birliklerle olan işbirliğini bozmanın yanı sıra yedek güçlerin zor duruma düşen birliklerin imdadına yetişmesine engel oluyor, komutanların subaylarına verdiği komutların birliklere ulaşmasını da durduruyorlardı.

16. Düşman kuvvetleri bir araya geldiğinde bile aralarında düzensizlik yaratmasını biliyorlardı.

17. Kendilerine avantaj sağlayacağını gördükleri zaman ilerliyorlar, görmediklerinde hareketsiz bekliyorlardı.

YORUMLAR

LI QUAN: *Eski komutanlar sürekli değişik taktikler uygulayarak düşmanın aklını karıştırıyor, bir oradan bir buradan yaptıkları baskınlarla düşmanı korkutup, düzenini bozuyorlardı. Bu durumda düşman kendisini toparlayıp plan yapmak için zaman bulamıyordu.*

SUN TZU

18. "Düzgün bir şekilde saldırı için ilerlemekte olan kuvvetli bir düşman karşısında ne yapardınız?" diye sorulduğunda "Düşman için çok önemli olan bir şeyi elime geçirmeye çalışır, sonra da düşmanın aman dilemesini beklerdim." diye cevap verirlerdi.

YORUMLAR

WANG XI: *Kendinize avantajlı bir pozisyon seçip yerleştikten sonra özel baskın timleriyle düşmanın iaşe yollarını kesin. Düşman sizin planınıza uymak zorunda kalacaktır.*

CHEN HAO: *Düşman için çok önemli olan şeyden kastedilen yalnızca düşmanın dayanakları olmayıp düşman tarafından önemli bulunan her şeydir.*

SUN TZU

19. Savaşta sürat ana silahtır. Düşmanın hazır olmadığı anı kollayın. Beklenmedik yollardan geçip, korunması ihmal edilmiş noktalardan vurun.

YORUMLAR

CHEN HAO: *Düşmanı hazırlıksız, tedbirsiz ve plansız yakalamanın en önemli aracı sürattir. Tereddüt, düşmana çalışacaktır.*

SUN TZU

20. Düşman topraklarını işgal etmekte olan bir ordunun prensipleri şunlardır: Düşmanın içine ne kadar girerseniz askerleriniz arasındaki dayanışma o kadar artar. Düşmanı askerleriniz arasındaki dayanışma yok eder.

YORUMLAR

DU MU: *Düşman topraklarını işgalde kullanılacak ana doktrin, askerin düşman ülkesinin ne kadar derinine girerse savaşa o derecede konsantre olacağı, tek düşünce etrafında toplanarak ölümüne savaşacağı prensibine dayalıdır.Böyle bir orduyu yenmek hemen hemen imkansızdır.*

SUN TZU

21. Zengin ülkelere girdiğinde, ordunu besleyebileceğin akınlar düzenle.

22. Adamlarının durumundan emin ol. Ücretlerinden aşırı kesinti yapma. Enerjini, gücünü yoğunlaştır. Ordunu sürekli hareket halinde tut, değişik harekat planları geliştir.

YORUMLAR

WANG XI: *Tüm enerjini birleştir, ekstra gücünü elinde tut, durumunu gizle, planlarını sakla. düşmanca anlaşılmaz olup düşmanın açığını gözle.*

SUN TZU

23. Askerlerini kaçışın olanaksız olduğu noktalara sür ki, ölesiye savaşsınlar. Ölümle karşı karşıya olan bir askerin beceremeyeceği iş yoktur. Ölüm tehlikesi ile karşı karşıya olan askerler de subaylar da güçlerinin zirvesine çıkarlar.

24. Çıkış yolları kapalı, kaçma olanağı kalmayan askerler korku duygusunu yitirirler. Direnme güçleri sonsuzlaşır. Hele, bir de yabancı topraklardaysa, inatçı bir cephe oluştururlar. Yardım gelmesi de zor gözüküyorsa, sıkı bir mücadele verirler.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Çaresiz insanlar ölümden korkmazlar.*

SUN TZU

25. Böyle bir durumda askerleriniz emir beklemeye bile görmeden kulakları kirişte olur; verdiğiniz her emir anında yerine getirilir; sınırsız sadakat gösterirler, her konuda sonsuz güvenebileceğiniz askerlere dönüşürler.

YORUMLAR

DU MU: *Ölüm tehlikesi ile karşı karşıya kalan savaşçılar ast demeden üst demeden aynı amaç çevresinde toplanırlar. Bu durumda hiç bir uyarıya gerek kalmaksızın dikkatli ve uyanık olur, emirlere sadık kalırlar.*

SUN TZU

26. Asker arasındaki batıl itikatları, kehanetleri durdur. O zaman ölümden başka korku kalmaz.

27. Askerlerimiz paraya çok önem vermiyorlarsa bu zengin olmak istememelerinden değildir.

Ömürleri çok uzun olmuyorsa, bu da kesinlikle ölmek istemelerinden değildir.

28. Askerlerinize savaş emri verdiğinizde, içlerinde hüngür, hüngür ağlayanlar, zırhlarını göz yaşlarıyla yıkayanlar çıkabilir. Ancak savaşa girdiklerinde her birisinin bir kahraman olacağından şüpheniz olmasın.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Savaşçı savaşa girerken başka çare kalmamışsa, malını mülkünü bırakır. Savaşçının ağlaması ölümüne savaşacağının göstergesidir*

DU MU: *Değerli mallara sahip asker malını bırakmak istemediğinde ölümüne savaşacak ruhu yitirir. Bu da onun sonu olur.*

WANG XI: *Ağlamalarının tek nedeni heyecanlanmış olmalarıdır*

SUN TZU

29. Usta savaş taktisyeni çıngıraklı yılana benzer. Kafasına saldırırsan, kuyruğundaki zehirle saldırır; kuyruğuna saldırırsan, dişlerini geçirir; gövdesine saldırırsan, hem dişleri ile hem de kuyruğu ile saldırır.

YORUMLAR

ZHANG YU: *Usta'nın bu öğretisi savaş hattı metodunun temelidir. Sekiz Klasik Savaş Manevrası isimli el kitabında bu konu; "ordunun ardını ön, önünü ard yap ki ordunun aynı anda dört başı sekiz kuyruğu olsun. Ordunun başı her yerde olduğunda düşman ortadan saldırıya geçmişse ordun hem başı hem de kuyruğu ile ısıracaktır."sözleriyle işlenmiştir.*

SUN TZU

30. Bana, "Bir ordu çıngıraklı yılana benzeyebilir mi?" diye soracak olursanız, cevabım "Evet," tir.
Aralarında anlaşmazlık olan Komutan Wu ile Komutan

Yueh'in askerleri aynı teknede nehri geçerken bir fırtınaya yakalanacak olurlarsa, sol elin sağ ele yardımı gibi bir araya geleceklerdir.

YORUMLAR

MEI YAOCHEN: *Bu gücü sağlayan faktör pozisyonun gücüdür.*

SUN TZU

31. Savaşta zafer için, atlarımızın koşumlarına, savaş araçlarımızın topraktaki izlerine güven yeterli değildir.

YORUMLAR

DU MU: *Savaş alanında atların koşumları sadece atları bir çizgide tutmak amacıyla kullanılır. Savaş arabalarının tekerleklerinin gömülmesi sadece onların kımıldamamasını sağlayabilir. Ancak bunların hiçbiri askere güven verip, zaferi sağlayamaz. Güvenin ve zaferin yolu değişikliklere uyum sağlamaktan, askerleri ölümcül noktalara sürerek ölümüne savaşmalarını sağlamaktan, birbirlerine iki el gibi yardımcı olmalarını düzenlemekten geçer.*

SUN TZU

32. Savaşta bir ordunun yönetim prensibi asker için yüksek bir cesaret seviyesi belirlemek ve her askerin bu seviyeye ulaşmasını sağlamaktır.
33. Güçlülük ile zayıflığın aynı anda nasıl en iyi kullanılacağı sorusunun cevabı arazi pozisyonlarındaki seçimlerdedir.

YORUMLAR

CHEN HAO: *Emirlerin açık ve kesin olduğu ordularda cesur asker kendi kendine ilerleyemez, korkak asker kendi başına geriye çekilemez. O zaman ordu tek birlik haline gelir.*

ZHANG YU: *Arazinin avantajlarından tam olarak yararlandığında elindeki asker zayıf da olsa kazanabilirsin.*

SUN TZU

34. İşinin ehli komutan ordusunu sanki bir kişiyi yönetir gibi, elinden tutarak yöneten komutandır.

YORUMLAR

DU MU: *Çaresizlik içindeki askerin yönetimdeki kolaylık, askerliğin mecazıdır.*

SUN TZU

35. Çok konuşmayarak, gizliliği güven altına almak; dimdik durup, adaletli olarak disiplini sağlamak komutanın görevidir.

YORUMLAR

MEI YAOCHEN: *Sessizlik içinde göze çarpmadan kaldığınız sürece düşmanınız gerçek durumunuzu anlayamayacaktır. Askerinize adaletle ve disiplinle davrandığınız sürece hiç bir düşman sizi rahatsız edemeyecektir.*

ZHANG YU: *Bilge komutanın emirleri sakin ve derinlerde gizlidir.Düşman asla sezemez. Yönetimi de adaletli ve disiplinlidir. Hiç bir düşman böyle bir komutanı hafife alamaz.*

SUN TZU

36. Subaylarının, askerlerinin kafasını gerektiğinde yanlış rapor ve olaylarla karıştırıp, her şeyi sorgulamalarını engellemesini de bilmelidir.

YORUMLAR

LUI QUAN: *Bunun gerçek nedeni savaşın başında henüz planların olgunlaşmamış olmasıdır. Komutanlar başlangıç stratejilerini emrindekilerle hazırlamaktansa sonuçtaki zaferin tadını birlikte çıkarmayı tercih eder.*

DU MU ve ZHANG YU: *Bu sözlerin öğretisi bizce askerin bir şey bilmeden emirlere itaat etmesi gerektiğidir.*

SUN TZU

37. Savaş düzenlerini, planlarını değiştirerek, düşmanının kendi ordusu hakkında sağlıklı bilgi edinmesini önlemeli; yerini değiştirip, dolaylı, karışık yolları tercih ederek düşmandan esas amacını saklamayı başarmalıdır.

YORUMLAR

ZHANG YU: *Gerçek amacınızı kimse anlamadığında zafer kesindir.Beyaz Dağların ünlü bilgesinin dediği gibi, "askeri operasyonlarda aldatmacaların kullanılmasının gerçek nedeni, yalnızca düşmanı yanıltmak değildir. Kendi birliklerini de aldatarak körü körüne emrinde tutmak da yararlı bir araçtır."*

SUN TZU

38. Ordu komutanı, en kritik anda, yüksek bir yere tırmanıp altındaki merdiveni atmasını bilmelidir. Elini göstermeden ordusunu düşman içine başka türlü süremez.

39. Gemilerini yakar, yiyecek kazanlarını kırar; ordusunu koyun sürüsü gibi bir o tarafa, bir bu tarafa yöneiterek yönünün aniaşılmasına olanak yaratmaz.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Komutanın bunu yapmaktaki amacı askerin fikir birliğinde olmasını sağlamaktır.*

LI QUAN: *Savaştan zaferle dönen ordu ardındaki gemileri ve köprüleri yakarak aynı ülkü çevresinde toplanan ordudur. Asker, komutanın planını bilmediğinde tıpkı bir koyun sürüsü gibi komutanının peşinden gider.*

SUN TZU

40. Düşmanı kendi planına uygun bir noktaya sürerek, tehlikeye düşmesini sağlamak komutanın en önemli görevlerindendir.

41. Dokuz arazi türünün her birine göre alınacak önlemler, saldırıya veya savunmaya yönelik taktikler ile insan doğasının ana kanunlarını mutlaka özenle çalışmalıdır.

YORUMLAR

DU MU: *Komutan gerileme ya da ilerlemenin avantajları ile dezavantajlarından bahsettiğinde esas amacı, arazi faktörünün insan üzerindeki etkilerini kullanmaktır.*

SUN TZU

42. Düşman arazisinde ilerlerken genel prensip, ne kadar ileri gidilirse askerin o kadar dayanışma göstereceği prensibidir. Sınır yakınlarında ise tam tersine kargaşa daha olasıdır.

43. Kendi ülkeni ardında bırakıp, komşu araziye girdiğinde, kritik arazidesin demektir. Dört yönde iletişim kurulabiliyorsa, birleşen yolların bulunduğu anahtar arazidesindir.

44. Bir ülkenin içierine girdiğinde ciddi arazidesin. Düşman arazisinde fazla ilerlemediğinde bulunduğun arazi yakın arazidir.

45. Düşmanın sağlam kaleleri gerinde kalmış, önünde ise dar geçitler bulunmaktaysa bu araziye kuşatılmış arazi denir. Çıkış olanağı yoksa bu araziye Ümitsiz Arazi denir.

46. Bu durumda, dağınık arazide adamlarıma amaç birliği aşılarım. Yakın arazide ise, tüm birliklerimin arasında yakın temas olmasına bakarım.

47. İhtilaflı arazide, artçı birliklerime dikkat eder, hızlandırırım.

48. Açık arazide, dikkatimi savunmam üzerinde yoğunlaştırırım. Birleşen yolların bulunduğu anahtar arazide müttefiklerimle işbirliğini ararım.

49. Ciddi arazide malzeme ikmalini güvence altına almaya çalışırdım. Zor arazide ise dikkatimi ordumu durmaksızın ilerletmeye verirdim.

50. Kuşatılmış arazide ordumun geri çekilme yollarını kapatırdım. Ümitsiz arazide, askerlerime hayatlarının kurtulmasının ümitsiz olduğunu söylerdim.

51. Bunun nedeni, düşman tarafından kuşatıldığını, yardım gelmesinin olanaksız olduğunu bilen askerde olağan üstü inatçı bir direniş gücü, sınırsız bir savaşma isteğinin ortaya çıkacağını; askerlerimin tehlike altında her emri yerine getireceğini bilmemdir.

YORUMLAR

DU MU: *Asker düşman tarafından kuşatılmadıkça düşmana direnerek zafere ulaşacak kararlığa sahip olamaz. Ancak çaresizlikle karşı karşıya kaldıklarında birlik beraberlik içinde savunmalarını oluştururlar.*

MENG SHI: *Korku yollarında ilerleyen asker her emre itaat eder.*

SUN TZU

52. Durumunu bilmediğimiz komşu prenslerle işbirliği yapamayız.Önceden uçurumlarını, bataklıklarını, dağlarını, ormanlarını, tuzaklarını bilmediğimiz topraklardan bir orduyu geçirmek akıl işi değildir. Yöreyi bilen kılavuzlardan yararlanmadıkça, doğanın sağladığı avantajları kullanamayız.

53. Savaşçı bir prens aşağıdaki dört, beş prensibi göz ardı edemez.

54. Savaşçı bir prens güçlü bir ülkeye saldırdığında generallikteki ustalığını, düşman kuvvetlerinin birleşmesini engellemekteki başarısıyla gösterir. Kendisini düşmana olduğundan güçlü gösterip, düşmanın olası müttefiklerini karşısına çıkmaktan caydırır.

YORUMLAR

WANG XI: *Düşmanın planını çözüp, anladığında arazi koşullarını kullanarak yapacağın manevralarla düşmanı çaresiz bırak. Bu durumda en güçlü ülkeler bile karşına çıkacak büyüklükte bir orduyu kuramayacaktır.*

ZHANG YU: *Güçlü bir ülkeye saldırı için yalnızca sahip olduğun güç ve zenginliğe güvenecek olursan, askerin verdiği kayba tepki göstererek arkanda saf olmayacaktır. Aralarında anlaşmazlık olan ülkelere güçlü bir orduyu gösterdiğinde ise düşman liderleri senden ürkerek başka ülkelerle ittifak kurma cesaretini gösteremeyeceklerdir.*

SUN TZU

55. Diğer ülkelerle işbirliği yapmaktan ya da onlardan yardım istemektense, kendi gizli planlarını uygulayarak düşmanlarının başını döndürür, korkutur. Bunu başardığında, düşman kentlerini fazla zorlanmadan ele geçirir, düşman krallıklarını sona erdirir.

YORUMLAR

ZHANG YU: *Müttefik ve yardımcılar için çaba göstermemen halinde izole edilip, yardımsız kalırsın. Ülkende yeterli otoriteyi kuramadığın taktirde halkın seni terkeder, ülken zayıflar. Kişisel öfkeni kontrol edemeyip komşularını şiddetle tehdit ettiğinde ise aslında kendi ülkeni yok edersin.*

Bu konudaki başka bir yorum ise düşmanın olan ülke halkını birleştiremeyip, askerini toplayamıyor, müttefikleriyle bir ara-

ya gelemiyorsa bu durumda düşmanının temas yollarını kes, otoritesini iyice yitirmesini sağla ki düşman kalelerini, ülkesini kendi arzun çerçevesinde elde edebilesin.

SUN TZU

56. Askerlerine kural dışı ödüller ver, önceki planların dışında da emirler buyur. Bunları hakkıyla yaptığında, ordunu tıpkı tek kişilik bir birimmiş gibi yönettiğini göreceksin.

YORUMLAR

MEI YAOCHEN: *Önceden tespit edilmiş ödüllerin ötesinde verilebilecek ödüllerin yararını göz önünde tut. Düşmanın da aynı yönde kendi askerine verdiği sözleri takip et.*

JİA LİN: *Bir şatoyu ya da ülkeyi ele geçirmek istediğinde ülkende uygulamadığın ceza veya ödüller koy. Her zamanki kuralların dışında hükümet kararları al, uygula.*

SUN TZU

57. Askerlerine planı değil, görevi söyle. Sonucu, parlaksa göster. Durum sıkıntılıysa sakın bir şey söyleme.

YORUMLAR

MEI YAOCHEN: *Askere stratejini anlatmaya kalkma, kendilerinden sadece savaşmalarını iste. Onlara kazanacaklarını anlat. Başlarına gelebileceklerden asla söz etme.*

WANG XI: *Gerçeğin sızması, stratejinin anlaşılmasına neden olacaktır. Asker endişelendiğinde tereddüt edecek, korkuya kapılacaktır.*

ZHANG YU: *İnsan psikolojisi korkudan uzaklaşıp, ödüle koşmaya müsaittir.*

58. Ordunu ölüm tehlikesine, zorluklara sür; zaferle dönecektir.

59. İnsan doğası gereği zora düşmedikçe yeteneklerini sonuna kadar kullanmaz.

YORUMLAR

MEI YAOCHEN: *Asker zorda kalmadıkça kendisini savaşa tam olarak konsantre etmez. Gerçek tehlike ve zorlukla karşılaştıklarında kazanmaları ya da kaybetmeleri tümüyle böyle zamanlarda ne yapabileceklerine bağlıdır.*

SUN TZU

60. Savaşta zafer, kendi konumunu düşman hedeflerine göre ayarlamakla gelir.

61. Düşman saflarının ardına inatla sarkmak, sonunda düşman komutanını öldürme başarısını getirecektir.

62. Buna ince hesapla kazanmak denir.

YORUMLAR

DU MU: *Düşmana saldırmayı arzuladığında düşman hatları arasında bir açık göremiyorsan yapacağın iş kendi formunu düşmandan gizleyip, izlerini yok etmektir. Düşmanı gizlice takip ederken, sürprizl baskınlar yapmaya da hazır olmalısın. Düşman senden oldukça güçlü olduğundan seni hor görüyorsa, kendini olduğundan daha da zayıf ve teslim olmaya hazır göster ki seni küçümseyerek ağırlaşsın. Gevşediği anı iyi takip et ki tam rahata erip açık verdiğinde vurabilesin.*

Düşman artık evine dönmeye hazırlanmaya başlamışsa yol ver geçsin. Dönüş yolunda peşinden takip edip zayıf anını kolla. Düşmanın yolu açık olduğu sürece savaş arzusu sönük kalacaktır. Bundan yararlan. Bu teknikler düşmanın davranışlarının doğurduğu taktiklerdir.

ZHANG YU: *Başta kendini düşman hareketlerine göre adapte et. Sonra uygun zamanda komutanlarını imha et. Görev ustalığı diye buna derim.*

SUN TZU

63. Komutayı ele aldığında, cephedeki ön yolları kapat, resmi kayıtları yok et, elçilerin geçişini engelle.

YORUMLAR

ZHANG YU: *Bir kere üst düzey kararlar verilip askeri strateji belirlendiğinde sınırlar kapatılıp, resmi kayıtlar imha edilmelidir ki casuslar dışarı sızıp bilgi taşıma fırsatı bulamasın.*

SUN TZU

64. Savaş konseyinde kararlı ol, durum kontrolünü eline al.

YORUMLAR

MEI YAOCHEN: *Savaş konseyindeki planlamadaki sertlik ve kararlılık ketumluk sağlayacaktır.*

SUN TZU

65. Düşmanın açık bıraktığı kapıdan içeri dal.

66. Düşmanın kutsal varlıklarını ele geçirerek düşmanı zorla. Düşman birliklerinin ilerleme zamanlamasını öğrenmenin bir yolunu bul.

67. Güçlerini hazırlamadan bitirici savaşa girme.

68. Düşmanın açığını buluncaya kadar yeni gelin gibi çekingen ol; açığı bulduğun an yaban tavşanı gibi fırla. Düşman için artık çok geçtir.

Bölüm XII
ATEŞLE SALDIRI

SUN TZU

1. **Ateşle saldırının beş yolu vardır. Birincisi askerleri kamp anında yakmaktır. İkincisi malzeme depolarını yakmaktır. Üçüncüsü malzeme taşıyan araçları yakmak; dördüncüsü ise düşmanın silah, mühimmat depolarını yakmaktır. Beşinci yol da düşman birliklerinin arasına ateş atmaktır.**

2. **Saldırıya geçmenin en önemli koşulu ateş olanaklarına sahip olmaktır. Gerekli malzeme her an hazır tutulmalıdır.**

3. **Ateşle saldırının mevsimi, yangın başlatmanın özel günleri vardır.**

4. **Uygun mevsim havanın kuru olduğu aylar olup; özel günler rüzgarın yükseldiği günlerdir.**

5. **Ateşle saldırı esnasında beş olasılığa hazır olunmalıdır.**

6. **(a) Ateş düşman kampına yaklaştığında düşmana gecikmeden saldır.**

7. **(b) Ateş düşmana yaklaştığı halde düşman askerleri hala sessiz ise, bekle. Saldırma.**

8. **(c) Alevler yeterli yüksekliğe ulaştığında saldırmak için koşullar uygunsa saldır; yoksa, olduğun yerde kal.**

YORUMLAR

DU MU: *Genel olarak ateşin savaş aracı olarak kullanılmasındaki amaç düşman içinde karışıklık yaratarak kendine saldırı fırsatı yaratmaktır. Yoksa düşmanı ateşle yok etmek mümkün değildir.*

Saldırı için en uygun an ateşin yükseldiği andır; yoksa ateşin düşman tarafından kontrol altına alındığı sırada saldırmak akıl işi değildir. Sun Tzu Hoca bizlere ateş kullanımında çabuk davranmamızın gerektiğini öğretiyor.

SUN TZU

9. (d) Dışarıdan ateşle saldırı olanaksızsa, kampın içinde kendi kendine yangın çıkmasını bekleme. Uygun zamanı bekleyip, saldır.

YORUMLAR

ZHANG YU: *Düşman kampında yangın çıkarmak için beklemek zorunlu değildir. Yangın düşman kampının çevresinden de başlatılabilir. Önemli olan uygun zamanda uygun saldırı fırsatının yaratılmasıdır.*

SUN TZU

10. (e)Yangını başlattığında, rüzgarın ardında kal. Rüzgara karşı saldırma.

YORUMLAR

MEI YAOCHEN: *Ateşin momentine karşı saldırmak sonuç getirmez. Düşmanın sonuna kadar savaşacağı kesindir.*

SUN TZU

11. Gündüz çıkan rüzgar uzun sürelidir. Gece esintileri ise çabuk diner.

YORUMLAR

MEI YAOCHEN: *Gündüz başlayan rüzgar gece geldiğinde, gece başlayan rüzgar ise gündüz olduğunda duracaktır. Bunu sakın unutma.*

SUN TZU

12. Her orduda ateşle ilgili bu beş olasılık çok iyi bilinmeli, yıldızların hareketi izlenmeli, ateşle saldırı özel günleri takip edilmelidir.

YORUMLAR

ZHANG YU: *Ateşi kullanarak düşmana saldırıyı bilmek yeterli değildir. Aynı şekilde düşmanın ateşle saldırısına nasıl karşı konacağını da bilmeye zorunluyuz. Yangın kullanımında hava koşullarını takip ederek hava koşullarının kullanımı prensibine sıkı sıkıya bağlı kalmalıyız.*

SUN TZU

13. Ateşi saldırı aracı olarak kullanmak zeka belirtisidir. Suyu saldırı aracı olarak kullanmak ise güç göstergesidir.

14. Suyla düşman durdurulabilir, ama tüm olanakları elinden alınamaz.

YORUMLAR

ZHANG YU: *Saldırıda ateş kullanımı zaferi getirir. Suyu düşman ordusunu bölmekte kullanabilirsiniz. Gücü bölünen düşman zayıf düşerken sizin birlikleriniz gücünü korumuş olacaktır.*

SUN TZU

15. Girişimcilik ruhunu kullanmaksızın düşmana saldırıp, savaşı kazanmaya çalışan komutan şanssız komutandır Çünkü sonuç, zaman ve kaynak kaybından öte değildir.

16. Bilge komutan planlarını önceden hazırlar; usta komutan kaynaklarını değerlendirir.

17. Avantaj görmedikçe hareket etme; kazanacak bir şey olmadıkça ordularını kullanma; bulunduğun pozisyon kritik olmadıkça savaşma. .

YORUMLAR

ZHANG YU: *Silahlar uğursuz araçlardır; savaş ise tehlikelerle doludur. Akıllı hükümdarlar savaşta yenilgiden olabildiğince kaçınmalı bu nedenle de orduyu küçük amaçlarda kullanmamalıdır. Silah ancak başka çare kalmadığında kullanılmalıdır.*

SUN TZU

18. Hiç bir hükümdar ordularını kendi öfkesi için savaşa sokmamalı, hiç bir komutan kendi hırsı için savaşa kalkmamalı.

19. Size bir avantaj sağlayacaksa ilerleyin, yoksa yerinizde kalın.

20. Zamanla öfke mutluluğa, sinirlenme memnuniyete dönüşebilir.

21. Ancak, yok edilen bir krallık asla yeniden kurulamaz; ölüler canlanamaz.

22. Bu nedenle, bilge hükümdar dikkatli, iyi komutan tedbirli olmalıdır. Bir ülkeyi barış içinde yönetmenin, orduyu güçlü tutmanın yolu budur.

YORUMLAR

ÇAO ÇAO: *Orduyu kendi amaçlarınız için kullanmayın.*

WANG XI: *Duygularınızda tutarsızlık size onur ve itimat kaybından başka yarar getirmez.*

ZHANG YU: *Silah kullanımında dikkatli bir hükümet ülkesini güvenlik içinde yaşatabilir. Savaşı hafife almayan askeri liderin ordusu bütünlük içindedir.*

Bölüm XIII
CASUSLUK VE İSTİHBARAT

SUN TZU

1. Yüz bin askerlik bir orduyu kurup, uzak savaşlara göndermek, halkın üzerine büyük yük bindirir, devletin olanaklarını tüketir. Sadece günlük harcamalar yüz bin gümüşe kadar yükselebilir. Ülke içinde de, dışında da büyük kargaşalık olacak, tükenen insanlar savaş yollarında dökülecektir. Yüz bin askerin en az dört, beşyüz bin aile olduğu düşünülecek olursa, etkinin ne kadar geniş bir alanda olduğu anlaşılabilir.

2. Düşman kuvvetler, bir kaç gün içinde oluşacak bir sonuç için yıllarca karşı karşıya durabilirler.Bu böyleyken, maaşının, ödüllerinin devamını düşünerek düşmanın durumunu öğrenmeyi ihmal etmek insanlık dışı davranıştır.

3. Bu şekilde davranan kişi lider olamaz, hükümdarına yararlı olamayacağı gibi zafere de ulaşamaz.

4. Bilge hükümdarla, iyi bir komutanın normal askerlere oranla kolaylıkla savaş kazanıp, zafere ulaşması İSTİHBARAT'a bağlıdır.

5. Bu istihbarat ruh çağırmakla gelmez.Tecrübe ya da hesaplamayla da üretilemez.

6. Düşmanın durumu ancak başka insanlardan öğrenilebilinir.

7-Beş tür casus kullanılır.
   (a) Yöresel casuslar.
   (b) İç casuslar.
   (c) Devşirme Casuslar.

(d) Hükümlü Casuslar.
(e) Hayatta Kalan Casuslar.

8. Bu beş tür casusun hepsi bir arada kullanıldığında gizli istihbarat sistemini kimse ele geçiremez. Buna, İpierin Kutsal Kullanımı denilir. Bu güç her hükümdarın en kıymetli kaynağıdır.

9. Yöresel casuslardan anlaşılan bir bölgede yaşayan kişilerden haber alma hizmeti almaktır.

10. İç casus düşman subaylarının kullanımıdır.

11. Devşirme casuslar, ele geçirilip, düşman aleyhine kullanılan düşman casuslarıdır.

12. Hükümlü ya da Ölü casuslar düşmanı yanıltmak amacıyla çeşitli davranışlara yönlendirilip sonra da bizim casuslarımızca düşmana bilinçli olarak belirtilen casuslardır.

13. Yaşayan casuslar, düşman kampından haber getirmeyi başaran casuslardır.

YORUMLAR

ZHANG YU: *İç casuslar düşman yönetiminin hor gördüğü komutanlar ile düşman tarafından cezalandırılmış subayların akrabalarıdır.*

DU MU: *Düşman yönetiminde işini yitirmiş zeki yöneticilerin yanısıra, aşırılıkları nedeniyle cezalandırılmışlar, ve doğaları gereği açgözlü insanlar vardır. Bunların dışında hak ettiklerine inandıkları mevkilere getirilmemiş olanlarla ülkenin karşılaşacağı zorlukları kendi çıkarları için kullanmayı amaçlayanlar da bulunabilir.Ayrıca yine yönetim içinde ikiyüzlülük ve aldatmayı huy edinmişler de vardır.*

Bunların her birine gizlice, çeşitli rüşvet yöntemleri ile yaklaşılarak ülkenin gerçek durumunu öğrenmek, sizinle ilgili hazırlanan planlar hakkında bilgi almak mümkün olabileceği gibi yi-

ne bu tür insanları kullanarak düşman ülkesinde kargaşa ve ikilik yaratmak da olasıdır.

LI QUAN: *Düşmanın üzerinize gönderdiği casuslara cömert davranarak kendi yanınıza çekin. Bu tür devşirme casuslar karşı casusluk ya da iki taraflı casuslukta kullanılır.*

WANG XI: *Devşirme casuslar ele geçirilen ve bize bilgi verilmesi için teşvik edilen ya da düşmana yanıltıcı bilgi vermek amacıyla geri gönderilen düşman casuslarıdır.Hükümlü casuslar daha çok kendi üstlerince düşmana yanıltıcı bilgi iletmek üzere kullanılan casuslardır. Bu casusların sonu genellikle ölümdür; bu yüzden bu tür casuslara ölü casus da denilir.*

DU YU: *Yanıltıcı bilgi vererek düşman üzerine gönderdiğiniz casuslar düşman eline geçtiğinde düşman tüm hazırlıklarını bu casuslardan edindiği istihbarata dayanarak yapacaktır. Ancak gerçek düşman tarafından anlaşıldığında bu casusların sonu ölümdür.*

DU MU: *Yaşayan casuslar bilgiyi iki tarafa da taşıyan casuslardır. Yaşayan casusların seçilirken özellikle aptal görünümlü ancak zeki, dış görünümlerinden anlaşılması imkansız cesarette, güçte olan savaşçılar seçilmelidir. Bu tür casusların karşı tarafça satın alınması imkansız olduğu gibi yine bu casuslar açlık, susuzluk, onursuzluk gibi her türlü zorluğa aldırış bile etmezler.*

SUN TZU

14. Ordu içinde en yakın takipte tutulacak kişiler casuslardır. Başka hiç bir birim casuslar kadar ödüle layık değildir. Yeryüzündeki başka hiç bir meslek casusluk kadar gizliliğe sahip değildir.

YORUMLAR

DU YU: *Kendisine iyi davranılmayan casus dönekleşerek düşman için çalışmaya, sizin hakkınızda bilgi taşımaya başlayabilir. Bu nedenle casuslara zengin ödüller verin ki yaptıkları işe güve-*

niniz olsun. Görevini gizlilikle yapmayan casus kesinlikle intihar etmektedir.

SUN TZU

15. Doğal üstün zekaya sahip olmayan hiç kimse casus olamaz.

16. Casuslar iyilik ve dürüstlük olmadan yönetilemez.

17. Casusların raporlarını anlamak ve doğruluğundan emin olmak için ince zeka seviyesi gerekir.

18. Uyanık ol! Her iş için casus kullan.

YORUMLAR

DU MU: *Her meselenin çözümü önceden edinilen bilgiye dayalıdır.*

SUN TZU

19. Bir casus zamanı gelmeden bir haberi başkasına vermişse, hem casusu hem de haberi alan kişiyi öldür.

YORUMLAR

MEI YAOCHEN: *Casusu öldürmenin nedeni bilgiyi sızdırması, haberi alanı öldürmenin nedeni ise konuşmasını engellemektir.*

SUN TZU

20. Amaç ister bir orduyu vurmak, ister bir şehri zaptetmek, isterse bir kişiye suikast düzenlemek olsun, komutanların, komutan yardımcılarının, kapı muhafızlarının, nöbetçilerin isimlerini öğrenmek özel öneme sahiptir. Casuslarımızın amacı bu bilgilere sahip olmaktır.

YORUMLAR

DU MU: *Düşmana saldırmadan önce düşmanın yetenekleri hakkında bilgi almak son derecede önemlidir. O zaman, her bir düşman için kapasitelerine uygun önlemler alınabilir.*

SUN TZU

21. Düşmanın aramıza gönderdiği casuslar tespit edilip, rüşvetle kandırılmalı, ele geçirilip rahat edecekleri yerlerde tutulmalıdır. Böylece onları kendi saflarımıza çekip devşirme casus yaparak kendi hizmetimizde kullanabiliriz.

22. Devşirme casusların bize sağlayacağı bilgiler sayesinde mahalli ve iç casusları elde edebiliriz.

23. Yine yalnız onların sayesinde Ölü casusları kullanarak yanıltıcı bilgileri düşmana ulaştırabiliriz.

24. Son olarak, yine onların sayesinde Yaşayan casuslardan bilgi alabiliriz.

YORUMLAR

ZHANG YU: *Devşirme casusların vereceği bilgilerle düşmanın içindeki açgözlü ve sizin adınıza çalışabilecek görevlileri bulursunuz. Bu yöntemle ele geçirip çalıştıracağınız çift taraflı casusları düşmanı kandırma yollarını anlamakta kullanıp, düşman aldatmak amacı ile ölü casuslar kullanın. Yine devşirme casusların vereceği bilgi ışığında düşmanın gerçek durumunu anlayıp yaşayan casusları düşmana gönderin.*

SUN TZU

25. Casus kullanmanın tek amacı düşman hakkında bilgi toplamaktır. Bu bilgi ise, ilk olarak Devşirme Casustan alınabilir. Bu nedenle Devşirme Casus el üstünde tutulmalıdır.

26. Eski zamanlarda Yin hanedanının yükselmesi İmparator Hsia tarafından kontrol edilen I Chih adındaki casusla gerçekleşmişti. Aynı şekilde Chou Hanedanı da Yin'e bağlı casus Lu Ya sayesinde tahta geçmişti.

YORUMLAR

DU MU: *Düşmanın gerçek durumunu anlamak ve bu amaçla başka tür casusların da kullanımı devşirme casuslara, döneklere ya da çift taraflı casuslara bağlıdır. Bu nedenle bu casuslara çok iyi davranmak gerekir.*

SUN TZU

27. Ordunun casusluk kanadını en iyi kullanan hükümdar bilge hükümdar, en iyi değerlendiren komutan ise usta komutandır. Casusluk sonuç getirir. Ordunun harekattaki başarısı casusların becerisi ile orantılıdır.

YORUMLAR

DU MU: *Düşmanın durumu bilinmedikçe bir ordunun operasyona kalkması başarı getirmez. Haber alma ise casus kullanılmadan yapılamaz.*

Çinli filozof Sun-Tzu'nun günümüzden 2.500 yıl önce yazdığı "Savaş Sanatı" adlı eser 13 bölümde toplanmış 384 savaş teorisinden oluşmaktadır. Bu teorilere temel olan ilkeler savaş alanında olduğu kadar ekonomi ve politika alanlarında da liderlere yol göstermektedir. En önemli ilkeler ise zaferin mümkün olduğu taktirde savaşsız kazanılması ile, savaş ve rekabette üstünlük kazanma yollarını bulmak için fiziki unsurları, psikolojik faktörleri ve politikayı doğru bir şekilde analiz etmektir.

"Savaş Sanatı" strateji konusundaki en önemli kitaplardan birisidir. Ancak, Clausewitz'in "Savaş Üzerine" adlı yapıtı ile karşılaştırılabilir. 20.yüzyılın büyük liderlerinin çoğunun yararlandığı bu kitabın önemi, savaşla ilgili evrensel prensipleri keşfetmiş olmasından kaynaklanmaktadır.

Sun-Tzu o derece günceldir ki, dünyanın bütün askeri akedemilerinde her yıl sayısız seminer ve tez konusu olmaktadır. "Dolaylı Strateji" kavramını ortaya atan Liddel-Hart'da fikirlerinin özünü Sun-Tzu'ya borçlu olduğunu saklamamaktadır.

Bu ciltte "Savaş Sanatı"nı TAM METİN olarak okuyabilecek ve ayrıca her bölüm ile ilgili açıklamalı yorumları bulabileceksiniz. Keza Sun-Tzu'nun yaşadığı dönem ve tarihi çerçeve konusunda da geniş bir ek bilgilenme sağlanmaktadır.

ISBN 975-6544-36-8
9 789756 544365

KİTAP
2006